

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/16-09/29

URBROJ: 65-17-04

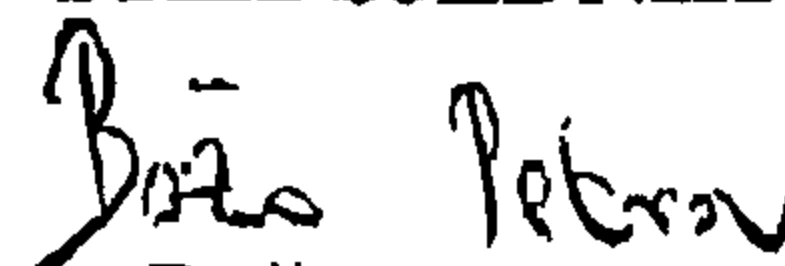
Zagreb, 9. siječnja 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2015. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 4. Zakona o policiji ("Narodne novine", broj 34/11, 130/12, 89/14, 151/14 i 33/15), dostavio ministar unutarnjih poslova, aktom od 10. svibnja 2016. godine.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
MINISTAR**

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priljeno: 16-05-2016		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/16-09/29	65	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
511-16-01	1	CD

Broj: 511-01-01-23/16
Zagreb, 10. svibnja 2016.

HRVATSKI SABOR
n/p akademika Željka Reinera, predsjednika

PREDMET: Izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2015. godini
- dostavlja se

Poštovani,

sukladno članku 4. Zakona o policiji (Nar. nov., br. 34/11., 130/12., 89/14., 151/14. i 33/15.) dostavljam Vam izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2015. godini.

S poštovanjem,

MINISTAR

Vlako Orepic

Prilog:

1. Izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2015. godini (1 primjerak)
2. USB medij (1 primjerak)

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

I Z V J E Š Ć E
MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA
U 2015. GODINI

Zagreb, travanj 2016.

PREGLED SADRŽAJA

1. UVOD	1
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ).....	6
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ).....	20
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ).....	61
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ).....	69
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	105
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA	105
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE	106
9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE	107
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE.....	110
11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA	110
12. LJUDSKI POTENCIJALI.....	111

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije	1
1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti	3
1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije	4
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)	6
2.1. Preventivne aktivnosti	7
2.2. Javni red i mir	9
2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći	11
2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja	12
2.5. Pronalaženje osoba i predmeta	14
2.6. Specijalna policija	15
2.7. Protueksplozijska zaštita	17
2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora	18
2.9. Inspekcijski nadzor	19
2.10. Međunarodna policijska suradnja	20
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ)	20
3.1. Organizirani kriminalitet	23
3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	25
3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija	28
3.2.1. Suzbijanje korupcije	29
3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca	30
3.2.3. Visokotehnoški kriminalitet	32
3.2.4. Suzbijanje <i>sive ekonomije</i>	34
3.2.5. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo	35
3.2.6. Međunarodne obveze i aktivnosti	37
3.2.7. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	38
3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu	42
3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	46
3.4. Opći kriminalitet	49
3.4.1. Kriminalitet nasilja	50
3.4.2. Imovinski kriminalitet	51
3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	52
3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja	54
3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja	56
3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji	56
3.6.1. Kriminalitet djece	57
3.6.2. Nasilje u obitelji	59
3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece	60
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ)	61
4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama	62
4.2. Vrste prometnih nesreća	63
4.3. Uzroci prometnih nesreća	63
4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama	64
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću	65
4.6. Kaznena djela u prometu	65
4.7. Nadzor prometa	65
4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja	67
4.9. Mobilna jedinica prometne policije	68

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI

(4. POSEBAN CILJ).....69

5.1. Državna granica i granični prijelazi	71
5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima	73
5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima	73
5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH	74
5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku.....	74
5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske	75
5.5. Zlouporaba putnih dokumenata	75
5.6. Prekogranični kriminalitet.....	76
5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja droga	76
5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila	76
5.7. Ostali poslovi granične policije.....	77
5.8. Nezakonite migracije.....	78
5.9. Postupci prema strancima	82
5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici	82
5.11. Prisilna udaljenja stranaca	83
5.12. Povreda državne granice	83
5.13. Poslovi pomorske policije.....	84
5.14. Poslovi aerodromske policije	86
5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice	88
5.16. Prihvatni centar za strance	88
5.17. Azil	89
5.18. Pristupanje Schengenskom prostoru	94

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE105

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....105

8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE.....106

9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE107

10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE110

11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA.....110

12. LJUDSKI POTENCIJALI111

13. PRILOZI:

13.1. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2015. 1 – 102

13.2. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja 2006. – 2015. 1 - 19

Na temelju **čl. 4. Zakona o policiji** (NN 34/11, 130/12, 89/14, 151/14 i 33/15)
ministar unutarnjih poslova podnosi

I Z V J E Š Ć E

O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA U 2015.

1. UVOD

1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije

Policija je javna upravna služba u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova čija je misija zaštita i spašavanje života, osobnog integriteta i imovine sa svrhom da stanje javnog reda, sigurnosti i pripravnosti bude na najvišoj mogućoj razini, a vođena je težnjom da održi takve uvjete u društvu koji će građanima omogućiti da se osjećaju slobodno, sigurno, zaštićeno i zbrinuto od svih oblika nasilja, nesretnih slučajeva, elementarnih nepogoda i katastrofa, a da se trend negativnih pojava, događaja i posljedica kreće prema nultoj točki ugrožavanja.

Policijski poslovi su: sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja; pronalaženje osoba osumnjičenih za kaznena djela i prekršaje; osiguranje dostupnosti osumnjičenih osoba mjerodavnim tijelima; izvidi kaznenih djela i prekršaja; pronalazak nezakonito stečene imovine; pronalazak osoba i predmeta; nadzor i osiguranje javnih okupljanja; nadzor i osiguranje prometa na cestama; nadzor i osiguranje na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi; nadzor kretanja i boravka stranaca te njihov prihvata; osiguranje i zaštita određenih osoba, objekata i prostora; osiguranje i zaštita uhićenih i pritvorenih osoba; poslovi protueksplozijske zaštite; poslovi specijalne policije i inspeksijski nadzor.

Da bi policija ispunila svoju misiju i postigla **glavni strateški cilj – smanjenje opasnosti od kažnjivih ponašanja** – svoju je cjelokupnu aktivnost u 2015. usmjerila na **četiri posebna cilja: (1) poboljšati sprječavanje kažnjivih ponašanja; (2) poboljšati suzbijanje kriminaliteta; (3) povećati sigurnost prometa na cestama i (4) jačati sigurnost na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.**

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini za građane ima posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvitku društva na svim poljima.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe osiguranja javnog reda, istraživanje kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa, sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno, potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedopuštena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije što može rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Temeljna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru.

Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj je mjeri nemoguće unaprijed predvidjeti ili spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastanku štetnih ili tragičnih posljedica.

Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave – iz koje proizlazi dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na polju javne sigurnosti građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, otkriva i suzbija, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu, društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima utječe na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Program sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi čini poseban skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, zračnom i plovnom prometu, uz istodobno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu, izuzetno je zahtjevna zadaća. To više što se aktivnostima granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju, Europske unije i šire međunarodne zajednice.

1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti

Djelokrug Ministarstva unutarnjih poslova čine poslovi održavanja javnog reda i sigurnosti. Problemi javne sigurnosti su **kažnjiva ponašanja** (kaznena djela, prekršaji, prijestupi...), **nesreće** i **elementarne nepogode** (požari, prirodne nepogode, zagađenja okoliša, epidemije, terorizam, rat...) koji ugrožavaju život, osobni integritet, imovinu, gospodarstvo te vrijednosti demokratskog društva sa štetnim, tragičnim ili katastrofalnim posljedicama.

Policijski poslovi u Ministarstvu unutarnjih poslova organizirani su u **Ravnateljstvu policije** (na nacionalnoj razini), kao središnjoj ustrojstvenoj jedinici i dvadeset policijskih uprava sa sjedištem u županijama i Gradu Zagrebu (na regionalnoj razini). U sastavu policijskih uprava je 185 policijskih postaja – 139 temeljnih, 20 prometnih, 14 graničnih, šest aerodromskih i šest pomorskih (na lokalnoj razini).

Unutar navedenog organizacijskog ustroja sistematizirana su **31.334 radna mjesta**, od kojih **25.418** radnih mjesta **policijskih službenika**. Popunjeno je **20.687** radnih mjesta policijskih službenika ili **80,6%** od kojih je **3.645** ili **17,6% žena**.

Od ukupnog broja policijskih službenika na poslovima sprječavanja kažnjivih ponašanja u 2015. godini prosječno je bio angažiran **8.791** policijski službenik, na poslovima suzbijanja kriminaliteta **3.154**, na poslovima sigurnosti prometa na cestama **1.776**, a na poslovima sigurnosti na granici, u zračnom prometu i plovidbi **5.936** policijskih službenika. Za ostvarenje programa sprječavanja kažnjivih ponašanja prosječno je utrošeno **1,479 milijardi kuna**, za program suzbijanja

kriminaliteta **531 milijun kuna**, za sigurnost cestovnog prometa **299 milijuna kuna**, a za sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi **999 milijuna kuna**.

1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije

Kako se pitanjima javnog reda i sigurnosti te kakvoćom života građana bave i druga ministarstva, tijela i službe koji moraju ostvarivati kvalitetnu međusobnu komunikaciju, potrebno je unaprijediti koordinaciju svih aktivnosti, ne izuzimajući činjenicu da je potrebno podignuti razinu komunikacije s građanima. Policija kao stožerna javna sigurnosna služba i kao najoperativnije tijelo javne uprave ima značajnu ulogu u povezivanju svih društvenih i partnerskih subjekata. U dijelu percepcije javnosti u odnosu na policiju ističe se potreba održanja visoke razine profesionalnog integriteta, partnerskog odnosa i taktičnosti, osobito u postupanju prema žrtvama kažnjivih ponašanja.

Policija navedeno može učiniti jer je **najoperativnije tijelo** u strukturi javne uprave. Ona djeluje svakodnevno i **danonoćno** i ima najbolji uvid u sva bitna pitanja vezana za sigurnost ljudi i imovine te funkcioniranje javnog reda na određenom području. Osim toga, to javnost od policije i očekuje jer je tradicionalno smatra najodgovornijom za stanje sigurnosti i javnog reda u društvu, iako smo svjesni da bez partnerskog odnosa sa svim subjektima u društvu nema kvalitetnog rješavanja problema.

Javnost rada jedna je od temeljnih značajki djelovanja policije u državama s dugogodišnjom demokratskom tradicijom. Stvarni uspjeh policije ovisi o odobravanju javnosti, a ne o predodžbi koju policija stvara sama o sebi. Javnost policiju najčešće percipira na dva načina: **izravno**, u doticaju s policijskim službenicima i **posredno**, slikom koju mediji stvaraju o policiji. Oba su načina podjednako važna.

Na planu izravnog doticaja s građanima odgovornost za uspješnost policije leži pojedinačno na svakom policijskom službeniku. Od profesionalnog integriteta, vještine komuniciranja i ukupnog ponašanja u konkretnoj situaciji svakog policajca, stvara se djelić ukupne slike koju građani imaju o policiji. Uljudnost policijskog službenika, taktičnost u pristupu građanima (poglavito ako se radi o žrtvi), spremnost na pružanje pomoći, pristojno i kulturno ophođenje, osobna urednost

policijskog službenika, čistoća i ispravnost policijske opreme, brzina intervencije i njezina kvaliteta načini su kako se pridobiva naklonost građana i stvara pozitivna slika o cjelokupnoj policijskoj službi u javnosti.

Na planu medijske slike o policiji odgovornost je na policijskim upravljačkim strukturama i glasnogovornicima/službenicima za odnose s javnošću. Njihova kompetentnost, dostupnost, iskrenost i otvorenost prema javnosti do mjere koja ne ugrožava uspješnost policijskog rada, pretpostavke su dobre komunikacije policije i medija. Partnerski odnos između policije i medija, a u interesu javnosti, poželjan je i obostrano koristan. U tom odnosu stalno treba imati na umu da je povjerenje neprestano na kušnji. Pokušaj manipulacije s bilo koje strane u ovom odnosu može upropastiti dugogodišnji trud na građenju povjerenja.

Na području odnosa s javnošću hrvatska je policija napravila značajne iskorake decentralizacijom i stvaranjem snažne mreže glasnogovorništva u svim policijskim upravama, kojom s razine ministarstva koordinira Služba za odnose s javnošću MUP-a.

Ulaskom u EU, zbog vlastitog razvitka i sigurnosti, Hrvatska ima izrazite interese sudjelovati u izgradnji sigurnosnog sustava cijele Europe.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i ona ne završava na državnim granicama. Proces globalizacije teče i na području sigurnosti. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Policija Republike Hrvatske ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama članica EU i sa svim zemljama u neposrednom okruženju. Članstvom u Interpolu, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim zemljama svijeta. Ti međunarodni policijski odnosi održavaju se kroz različite formalne oblike i različite stupnjeve intenziteta. S mnogim zemljama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na različitim sigurnosnim područjima, a uključeni smo u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Tu međunarodnu suradnju treba nastaviti razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznatljiva i prihvaćena kao bitna sigurnosna sastavnica europskog sigurnosnog sustava.

2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)

Kao prvi poseban cilj policije u 2015. godini ističe se **poboljšanje sprječavanja kažnjivih ponašanja**, što uključuje: preventivne aktivnosti, javni red i mir, rad operativnih dežurstva, intervencije i asistencije, nadzor i osiguranje javnih okupljanja, pronalaženje osoba i predmeta, rad specijalne policije, protueksplozijske zaštite, osiguranje osoba, objekata i prostora te inspekcijski nadzor.

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, **nastoji trajno biti prisutna** na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi **pravodobno spriječila** i **izravno suzbila** što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije, kao i njihove posljedice, mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi **proaktivnim** načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno - rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da izravno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja, a kako bi se izbjegle teže posljedice.

Na temelju trajnog praćenja i analize stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete policije, kako bi pokrivenost sigurnosno-rizičnih prostora bila optimalna. Osim toga, valja kontinuiranom edukacijom razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da se nužne policijske intervencije policije provedu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile.

Policija u suradnji s drugim državnim tijelima, institucijama, lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva osmišljava i provodi preventivne aktivnosti i projekte u svrhu senzibilizacije, informiranja i educiranja različitih ciljanih skupina kako bi se prevenirali različiti oblici kriminaliteta, osnaživalo samozaštitno ponašanje potencijalnih žrtvi i, u konačnici, potaknuo subjektivni osjećaj sigurnosti građana.

Kako izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi građani kroz različite oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti. Stoga policija inicira osnivanje i aktivno sudjeluje u radu Vijeća za prevenciju kriminaliteta na razini jedinica lokalne i područne samouprave, u kojim se na jednom mjestu okupljaju predstavnici svih relevantnih tijela te lokalne zajednice u svrhu pronalaženja najsvrsishodnijih rješenja u svrhu podizanja stupnja sigurnosti.

2.1. Preventivne aktivnosti

Služba prevencije Ravnateljstva policije te ustrojstvene jedinice za prevenciju u policijskim upravama tijekom 2015. godine provodile su tematski različite preventivne projekte i aktivnosti koje su na nacionalnoj razini definirani kao prioriteti preventivnog djelovanja policije u svrhu unaprjeđenja sigurnosti građana, podizanja kvalitete njihovog života te podizanja ugleda policije u društvu i razine povjerenja građana u policiju.

Tijekom 2015. godine provodili su se sljedeći tematski nacionalni preventivni projekti, kampanje i akcije:

„ **Zdrav za 5** “ – nacionalni preventivni projekt usmjeren na prevenciju ovisnosti o alkoholu, drogama i kocki. Projekt su provodile multidisciplinarne ekipe u kojima su sudjelovali policijski službenici za prevenciju, liječnici i/ili psiholozi županijskih zavoda za javno zdravstvo, stručni suradnici u osnovnim i srednjim školama te predstavnici zaštite okoliša i prirode na županijskim razinama. Projektom su bili obuhvaćeni učenici osmih razreda osnovnih škola (ovisnost o alkoholu), prvih razreda srednjih škola (ovisnost o drogama) te dio učenika drugih razreda srednjih škola (ovisnost o kocki). U sklopu projekta organizirane su i javne edukativno-preventivne manifestacije.

„ **Živim život bez nasilja** “ – nacionalni preventivni projekt koji policija provodi već šestu godinu za redom, a usmjeren je na sprječavanje nasilja prema ženama,

nasilja u obitelji i među mladima te izgradnju kulture nenasilja i tolerancije. Projekt je proveden u 35 osnovnih škola, a u projektu je sudjelovalo 3.768 učenika u dobi od 13 i 14 godina. U svim je županijama organizirana projekcija filma „*Živim život bez nasilja*“ za učenike sedmih i osmih razreda osnovne škole.

„**Imam izbor**“ – ovim je projektom, koji se provodio u Međimurskoj županiji, policija uspostavila kvalitetnu suradnju s udrugama nacionalne manjine Roma, organizacijama civilnog društva i odgojno - obrazovnim ustanovama s ciljem provedbe zajedničkih aktivnosti i sa svrhom sprječavanja svih oblika mržnje. Projekt uključuje i osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije. Ciljana skupina bila su djeca u dobi od 10 i 11 godina, ali i roditelji te nastavnici.

„**Siguran lov**“ - policija je u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom i inim relevantnim subjektima na području devet županija provodila ovaj projekt kojemu je svrha podizanje razine sigurnosti prilikom rukovanja vatrenim oružjem kad je riječ o lovcima, ali i podizanje razine opće sigurnosti u lovištima te sprječavanje protuzakonita lova i ostalih protupravnih ponašanja u lovstvu.

„**Podrška žrtvama kaznenih djela i prekršaja**“ - projekt je usmjeren na izradbu preporuka i pronalaženje praktičnih rješenja u implementaciji Zakona o kaznenom postupku, ali i inih zakonskih i podzakonskih akata te preuzetih europskih standarda u ovom području, posebice u odnosu na implementaciju Direktive 2012/29/EU od 25. listopada 2012. godine o uspostavi minimalnih standarda, prava, potpore i zaštite žrtava zločina. Ovim se projektom osposobilo 598 policijskih službenika iz policijskih uprava koji su preuzeli obvezu daljnje multiplikacije znanja za policijske službenike u svojim matičnim policijskim upravama.

„**Zajedno više možemo**“ - projekt je usmjeren na prevenciju ovisnosti, vandalizma, vršnjačkog nasilja i drugih oblika rizičnog ponašanja djece. Obuhvaća učenike od četvrtog do šestog razreda osnovne škole i njihove roditelje.

„**Program prevencije imovinskog kriminaliteta**“ - ovim su programom definirane smjernice i okviri za provedbu preventivnih aktivnosti usmjerenih na prevenciju imovinskog kriminaliteta.

„ **Zajedno** “ - tijekom 2015. godine policija je nastavila provedbu ove nacionalne preventivne akcije sa svrhom da se zajedničkom suradnjom s mjerodavnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom (izložena zanimanja), lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima podigne razina svijesti o prevenciji trgovanja ljudima i cjelokupna zajednica potakne na odgovornu reakciju čime se utječe na sprječavanje trgovanja ljudima. Akcija se provodila na području 14 policijskih uprava. U sklopu akcije u suradnji s udrugom civilnog društva „CESI“ - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje provodila se i međunarodna preventivna kampanja „ Dvije djevojčice “ (*Two little girls*).

„ **Manje oružja, manje tragedija** “ – preventivna kampanja nastavila se provoditi u svrhu senzibiliziranja javnosti i poticanja građana na dragovoljnu predaju ilegalnog oružja.

Osim navedenih preventivnih aktivnosti na inicijativu policije na lokalnoj razini, tijekom 2015. godine osnovana su četiri nova Vijeća za prevenciju. Dosad je na području Republike Hrvatske osnovano 225 Vijeća za prevenciju, od čega 114 na razini gradova i županija, a 111 na razini gradskih četvrti i općina.

2.2. Javni red i mir

Prekršaji su oblik kažnjivih ponašanja kojima se narušava javni poredak i društvena disciplina ili se ugrožavaju druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom ili drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija ogleda se u tome da se građani upozore na poštivanje pravnog poretka, a prekršitelji u budućnosti suzdrže od protupravnog ponašanja.

Održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti građana i imovine temeljni je policijski posao.

U djelokrugu policije su svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ali i veliki broj prekršaja iz drugih zakona (oko 60 - ak drugih zakona) kojima je policiji u mjerodavnost dodijeljeno njihovo utvrđivanje. Najveći broj prekršaja policija utvrđuje pozorničkom i ophodnom djelatnošću, te u hitnim intervencijama kada je obaviještena o narušavanju javnog reda i mira.

U 2015. godini zabilježena su **88.832 prekršaja po svim propisima koji uređuju pitanje javnog reda i mira**, što je za 1.027 prekršaja ili 1,2% **više** nego 2014. godine. Pritom prekršaji po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira čine 25,3%, po ostalim zakonima 73,4% od ukupnog broja prekršaja, a po odlukama lokalnih tijela 1,3%.

U ukupnom broju postupanja policije po prekršajima počinjenim protiv javnog reda i mira u 2015. godini prevladava podnošenje optužnih prijedloga sa 38.148 ili 42,9%.

Od **22.444 prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira**, najveći broj je počinjen na ulicama, trgovima i sličnim otvorenim prostorima (14.153 ili 63,1% svih prekršaja po ovom zakonu). Najčešće su prekršaji počinjeni svađom i vikom, tučnjavom, drskim ponašanjem (12.982 ili 57,8%), odavanjem pijanstvu na javnom mjestu (3.009 ili 13,4%) te omalovažavanjem ili vrijeđanjem policijskih službenika (2.091 ili 9,3%).

Prema učestalosti slijede prekršaji po **Zakonu o osobnoj iskaznici** – 12. 376, što čini 19% svih prekršaja iz ostalih zakona (osim prekršaja u prometu).

Zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te Zakona o javnom okupljanju i drugih vezanih uz **protupravna ponašanja na sportskim natjecanjima**, 840 osoba je privedeno, a prekršajno je prijavljeno 1.109 osoba.

Po Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima evidentirana su 1.104 prekršaja. Prekršitelja ovog zakona bilo je 1.149 (fizičkih osoba) i 5 pravnih osoba. Od 1.149 prijavljenih osoba 6 su bile žene. Udio maloljetnih počinitelja iznosi 7,9%. U odnosu na 2014. godinu bilježi se porast broja prijavljenih prekršaja za 5,4%.

Trenutačno je na snazi 326 pravomoćnih zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim natjecanjima. U 2015. godini 218 osoba bilo je **pod mjerama zabrane, što je za 15,3% više** u odnosu na prethodnu godinu (189).

Najviše mjera zabrane izrečeno je na području Policijske uprave zagrebačke (85), potom splitsko - dalmatinske (65) pa primorsko - goranske (14), dok je najviše mjera zabrane izrečeno za utakmice hrvatske nogometne vrste (191), a po sportskim klubovima za utakmice GNK „ Dinamo “ (90) i HNK „ Hajduk “ (82).

Primjenom ovih mjera postiže se i svrha njihove primjene - počiniteljima najtežih prekršaja ili kaznenih djela onemogućava se nazočnost na sportskim natjecanjima, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na sportskim natjecanjima.

2.3. Operativna dežurstva, intervencije i pružanja pomoći

Operativna dežurstva u policijskim postajama, policijskim upravama i Ravnateljstvu policije svakodnevno, kroz 24 sata, prate stanje sigurnosti na područjima svoje odgovornosti, odnosno teritoriju Republike Hrvatske. Zadaća im je zaprimanje svih obavijesti o ugrožavanju sigurnosti te pokretanje, organiziranje i koordiniranje svih hitnih mjera i radnji da se stanje sigurnosti održi na najvišoj mogućoj razini.

Kad prijeti izravna opasnost za živote, osobni integritet i imovinu policija je dužna poduzeti odgovarajuće mjere i radnje da bi se otklonila opasnost. Policija to radi na dva načina. Ako se policijski službenik zatekne na mjestu ugroze, dužan je odmah poduzeti sve potrebno da se spriječi nastanak negativnih posljedica. U drugom slučaju, kada policija zaprimi dojavu da negdje prijeti opasnost, dužna je u najkraćem roku uputiti policijske službenike na mjesto događaja. Brzinom dolaska na mjesto događaja mjeri se efikasnost policije na području sprječavanja i suzbijanja kažnjivih ponašanja i ublažavanje štetnih i tragičnih posljedica, ako su već nastupile.

U 2015. godini policija je **putem operativnih dežurstava** policijskih postaja, policijskih uprava i Ravnateljstva policije **zaprimila 265.542 dojave o događajima ili prosječno oko 727 dojava dnevno.**

Projekt Ravnateljstva policije „ **Policija javno djeluje - javnost ocjenjuje** “ u sklopu kojeg je aktiviran besplatni telefon (0800 00 92) i nadalje ima pozitivan rezultat – zaprimljeno je **765** poziva od kojih je manji broj zahtijevao postupanje policije. U sklopu borbe protiv korupcije na **antikorupcijski telefaks** (0800 80 92) nije zaprimljen nijedan dopis koji bi bio prosljeđen Službi gospodarskog kriminaliteta i korupcije, a na **telefonski broj 0800 50 92** zaprimljeno je **163** poziva građana koje se potom upućivalo i savjetovalo kako dalje postupiti. U odnosu na 2014. godinu **javljanja građana su u porastu za 27,3%.**

Prioritetne zadaće interventnih jedinica policije u 2015. godini bile su osiguranje sigurnosno značajnijih javnih priredbi sportskog obilježja, sudjelovanje u pružanju pomoći sudu, državnom odvjetniku, državnim tijelima ili drugim pravnim osobama s javnim ovlastima ako se u provedbi postupka opravdano očekuje pružanje otpora, poslovi osiguranja šticećenih osoba, pružanje zaštite žrtvama kaznenih djela i drugim osobama, provedba mjera i radnji u sklopu OA „Turistička sezona“, osiguranje prihvata migranata, pružanje ispomoći u protupožarnoj sezoni, pružanje ispomoći ostalim organizacijskim policijskim oblicima na razini matičnih policijskih uprava i sprječavanje narušavanja i uspostavljanje javnog reda narušenog u većem opsegu.

Tijekom 2015. godine Zapovjedništvo **interventne policije** organiziralo je 97 ispomoći pripadnika interventne policije na zahtjev policijskih uprava u kojima je bio angažiran 9.491 policijski službenik. U usporedbi s 2014. godinom **smanjen je broj ispomoći za 10,2% i na intervencijama je bilo angažirano manje policijskih službenika za 13,5%, ali je povećan broj utrošenih radnih sati (232.824),** što je povećanje za 48,4% u odnosu na prethodnu godinu (od sredine rujna pripadnici interventne policije sudjeluju u osiguranju prihvata migranata).

Policijski službenici interventne policije uporabili su sredstva prisile u 1.007 slučajeva, što je za 80 slučajeva ili 8,6% povećanje u odnosu na 2014. godinu. U svim slučajevima **uporabe sredstava prisile tijekom pružanja asistencija dosljedno se primjenjivalo načelo nužnosti koje opravdava primjenu sile do granice za postizanje zakonita učinka.**

Sukladno ovlastima iz Zakona o policijskim poslovima i ovlastima u 2015. godini zabilježilo se 2.261 pružanje pomoći, što je za 798 ili 26,1% manje u odnosu na 2014. godinu kad ih je pruženo 3.059.

2.4. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja

Pravo na javna okupljanja građana ustavna je kategorija, a način korištenja tog prava uređen je Zakonom o javnom okupljanju. Javna okupljanja su mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja.

Kroz višegodišnju praksu dostignuti su visoki standardi u ostvarivanju prava na slobodu javnog okupljanja, a ograničenja toga prava, koja su nužna u demokratskom društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja, provode se dosljednom primjenom Zakona o javnom okupljanju, te implementacijom odredbi o slobodi na javno okupljanje Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe, međunarodnih ugovora i drugih međunarodnih instrumenata te praksu sadržanu u odlukama Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Republike Hrvatske. U primjeni propisa polazi se od načela da se svakome priznaje pravo na javno okupljanje, a sloboda ostvarivanja prava na javno okupljanje, sloboda govora i javnog nastupa na javnom okupljanju ograničena je zabranom svakog pozivanja i poticanja na nasilje, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.

Kako su u tim događajima potencijalno moguća ugrožavanja javnog reda, mira i sigurnosti, policija je dužna pratiti sva javna okupljanja i svojim aktivnostima osigurati zaštitu ljudi i imovine. Posebno sigurnosno - ugrožavajuća javna okupljanja i nadalje su ona na sportskim natjecanjima, gdje unatoč poduzimanju određenih mjera i postupaka dolazi do nereda i narušavanja javnog reda, mira i sigurnosti.

U 2015. godini održano je **19.295 javnih okupljanja**. Na manjem broju javnih okupljanja, odnosno na njih **65**, narušavao se javni red i mir i bilo je izgreda. **Privedeno je 1.467 osoba**, a zbog nereda je podneseno 87 kaznenih prijava i 1.787 prekršajnih prijava.

Među održanim javnim okupljanjima najviše je bilo sportskih okupljanja (10.161) na kojima je zabilježeno i najviše izgreda, njih 33, a privedeno je 840 osoba.

Na održanim javnim okupljanjima 45 građana je ozlijeđeno, od kojih je petero teže.

U osiguranju javnih okupljanja 12 policijskih službenika je lakše, dok su dvojica teže ozlijeđena.

Od značajnijih okupljanja tijekom 2015. godine izdvajaju se: nastavak prosvjeda hrvatskih branitelja na prostoru ispred zgrade Ministarstva branitelja te prosvjed branitelja na Trgu sv. Marka u Zagrebu održan krajem svibnja; održavanje drugog kruga izbora za predsjednika Republike Hrvatske; inauguracija predsjednice Republike Hrvatske; prosvjedi i drugi oblici izražavanja socijalnog

nezadovoljstva u organizaciji građanskih inicijativa, *Facebooka*, posebno neformalnog građanskog pokreta *Occupy Croatia*, seljačkih udruga i sindikalnih središnjica; prikupljanje potpisa i održavanje tzv. referendum za referendum; mirna okupljanja i javni prosvjedi građanske Udruge *Franak*, okupljanja protiv privatizacije Imunološkog zavoda; okupljanja i javni prosvjedi Udruge *40 dana za život* ispred bolnica; prosvjedi Autohtone - Hrvatske stranke prava; *5. Split pride* i *Zagreb pride 2015.*; festival *Ultra Europe* u Splitu; održavanje predizbornih javnih okupljanja i izbora za zastupnike u Hrvatski sabor; manifestacije povodom obilježavanja značajnijih obljetnica iz Domovinskog rata (VRO Bljesak, Oluja...); provedba operativne akcije *Mir i dobro* te prosvjedi izražavanja socijalnog nezadovoljstva sindikalnih središnjica.

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja nastavilo se s provedbom zakonskih obveza koje ima organizator (održavanje reda i mira na javnom okupljanju) u što ulazi ustroj redarske službe i angažiranje odgovarajućeg broja redara, koji ovisi o prosudbi opsega i značaja javnog okupljanja.

Svi navedeni događaji zahtijevali su planiranje i poduzimanje različitih sigurnosnih mjera te angažiranje policijskih službenika i materijalno - tehničkih sredstava. Sukladno tomu, policijskim upravama na čijem se području provodilo osiguranje omogućena je potrebna ispomoć. Sukladno sigurnosnoj prosudbi i nastalim okolnostima policija je na mjestima održavanja mirnih okupljanja i javnih prosvjeda poduzimala potrebne mjere zbog zaštite javnog reda i mira, sigurnosti imovine te nadzora i upravljanja cestovnim prometom.

2.5. Pronalaženje osoba i predmeta

Policija traga za osobama i predmetima tako da raspisuje potrage i objave. Potrage se raspisuju: za osobom za koju postoji osnova sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju; za nestalom osobom i za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom. Objave se raspisuju zbog: utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom; utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju

dati osobne podatke ili tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci; pronalaženja predmeta povezanih s kaznenim djelom ili prekršajem ili predmeta koji su pronađeni ili nestali i oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

Tijekom 2015. godine **raspisano je 13.158 potraga i objava za osobama**, a **obustavljeno ih je 14.430**. Dana 31.12.2015. na **snazi je bilo 12.628 potraga i objava za osobama**. Tijekom prethodne godine za nestalim osobama raspisano je 2.406 potraga, a obustavljeno je njih 2.396 (zbog pronalaska osoba ili prestanka razloga za traganjem). Na **snazi je 1.921 potraga** raspisanih u izvještajnoj godini i iz ranijih razdoblja.

U 2015. godini za nestalim predmetima raspisano je 157.077 objava, a obustavljeno ih je 38.981.

2.6. Specijalna policija

Djelujući združeno s policijskim službenicima kriminalističke i temeljne policije najvažnija zadaća Specijalne policije jest učinkovito izvršenje zadaća kao represivne sile, a koristi se kad su svi oblici rada ostalih vidova policije ostali neuspješni ili ne jamče uspjeh u obavljanju službene zadaće (kad klasične policijske metode nisu dovoljne za rješavanje krizne situacije). Djelovanje specijalne policije svodi se na izlazak na mjesto događaja i djelotvorno izvršenje postavljene zadaće u što kraćem roku, iskorištavajući čin iznenađenja uz primjenu posebnih znanja i vještina te opreme kojima ostale strukture policije ne raspolažu. Uspješno izvršenje svih akcija (rješavanja talačkih situacija, zabarikadiranih opasnih osoba i osoba koje prijete samoozljeđivanjem), uz minimalan rizik za počinitelja, žrtve, ali i policijske službenike, Specijalnu policiju MUP - RH svrstava u rang najelitnijih policijskih postrojbi u regiji.

Tijekom 2015. godine pripadnici **Specijalne policije obavili su 360 operativnih zadaća** (48,7% više nego prethodne godine), od kojih je bilo **13 kriznih situacija** (talačke krize, pregovaračke intervencije i sl.).

Povodom obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja (4. Kolovoza 2015.) u Zagrebu na svečanom mimohodu (pješački i tehnički ešalon) sudjelovalo je **60** pripadnika Specijalne policije MUP-a RH.

Tijekom migracijske krize u Republici Hrvatskoj pripadnici Specijalne policije MUP-a bili su angažirani za potrebe nadzora i osiguranja pograničnog područja PU dubrovačko - neretvanske.

Ostale operativne zadaće odnosile su se na posebna osiguranja šticećenih osoba; premještanje, uskladištenje i uništavanje pirotehničkih i minsko - eksplozivnih, odnosno ubojitih borbenih sredstava; vađenje i uništenje minsko - eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva te traženje i vađenje posmrtnih ostataka stradalnika, predmeta počinjenja kaznenih djela iz mora, rijeka i jezera.

Dio operativnih zadaće izvršili su i pripadnici Zrakoplovne jedinice Specijalne policije, ostvarivši **996 sati i 49 minuta** leta.

U **129** intervencija ronilačke su skupine bile uključene na vađenju i uništenju minsko - eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva (more, rijeke i jezera i dr.) te traženju i vađenju posmrtnih ostataka stradalnika i predmeta počinjenja kaznenih djela. Ronilački centar Specijalne policije proveo je više različitih tečajeva s policijama država: Njemačke, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Austrije i Italije te pripadnicima američkih oružanih snaga i izvršio **15** operativnih zadaća iz domene ronjenja.

Tijekom 2015. godine Specijalna policija MUP-a RH ostvarila je međunarodnu suradnju sa specijalnim policijama Europske unije (ATLAS projekt) i susjednih zemalja. U sklopu ATLAS projekta sudjelovala je na različitim forumima i radnim skupinama (u Njemačkoj, Varšavi, Sofiji, Beču, Botropu i Revenni).

Tijekom 2015. godine surađivalo se s pripadnicima Europskog Zapovjedništva za specijalne operacije američke vojske (*Special Operations Command Europe – SOCEUR*) – „ Charlie Teamom “, američkim specijalnim snagama (*United States Army Special Forces*) – „ Zelene beretke “ kao nastavak trogodišnje suradnje te suradnja policijskih pregovarača sa Zapovjedništvom berlinskih specijalnih jedinica („ Pregovori s vjerskim fanaticima – islamski ekstremizam “).

Poseban naglasak u obuci 2015. godine stavljen je na kontinuiranu pripremu svih kapaciteta Specijalne policije u borbi protiv terorizma. Zapovjedništvo specijalne policije pomno prati i proučava sve terorističke prijetnje i napade u svijetu i u skladu s tim priprema standardno operativne postupke sukladno najvišim svjetskim standardima.

2.7. Protueksplozijska zaštita

Protueksplozijska zaštita su poslovi pronalaženja, uklanjanja, skladištenja i uništavanja svih vrsta eksplozivnih sredstava i naprava.

U 2015. godini dogodilo se **37 eksplozija** (prošle godine 41). U tim je eksplozijama 12 osoba poginulo (11 je osoba nastradalo od eksplozija formacijsko - eksplozivnih sredstava, a jedna je osoba stradala u tehnološkoj eksploziji). Od 11 osoba poginulih u eksplozijama formacijsko - eksplozivnih sredstava, 10 je osoba smrtno stradalo od eksplozija različitih vrsta ručnih bombi (samoubojstvo), a jedna je osoba stradala u tehnološkoj eksploziji.

Najviše eksplozija uzrokovala su **vojno - formacijska eksplozivna sredstva** i to u 19 slučajeva, što je za **26,3% manje** nego u 2014. godini. U najvećem broju slučajeva radilo se o eksplozijama nastalim neposrednim doticajem s takvim sredstvima čemu je uzrok nestručno rukovanje, pokušaji rastavljanja i nepažnja.

Zabilježeno je devet eksplozija plina u kojima nije bilo smrtno stradalih osoba tek ozlijeđenih – jedna osoba lakše i 3 osobe teže.

Policija je zaprimila **31 anonimnu dojava o postavljenoj eksplozivnoj napravi**, što je smanjenje za 38% u odnosu prema prethodnoj godini. Nakon obavljenih protueksplozijskih pregleda, u svim slučajevima je utvrđeno kako je bila riječ o lažnim dojavama. Policijski službenici intervenirali su i nakon zaprimljenih dojava građana o pronađenim sumnjivim predmetima. U najvećem broju slučajeva radilo se o pronalascima eksplozivnih vojno - formacijskih sredstava prilikom čišćenja podruma i tavana obiteljskih kuća, stambenih zgrada, sanacije srušenih i oštećenih kuća, uređenju okućnica ili prilikom obavljanja poljodjelskih radova.

Tijekom 2015. godine **izuzeto je 6.386 komada različitih vrsta formacijsko - eksplozivnih sredstava** koja su zbog lošeg stanja sva uništena. Policijski službenici

protueksplozijske zaštite pomagali su i drugim službama u sklopu policijskog sustava i izvan njega (Hrvatska vojska, Civilna zaštita). U protekloj godini policijski službenici protueksplozijske zaštite obavljali su i druge poslove kao što su protueksplozijski pregledi na graničnim prijelazima, nadzor rada tvrtki koje se bave uporabom, skladištenjem i prijevozom eksplozivnih tvari, nadzor skladišta primarnih i sekundarnih eksplozivnih tvari i sredstava u kamenolomima, nadzor skladišta protugradnih raketa, nadzor tijekom prijevoza eksplozivnih sredstava, nadzor u trgovinama oružja i streljiva, sudjelovanje u pretragama otvorenih prostora i racijama. Zamjetan je bio njihov udjel na poslovima ekshumacije žrtava Domovinskog rata (99 puta), obavljajući prethodne protueksplozijske preglede terena na kojima se obavljala ekshumacija te protueksplozijske preglede svakog ukopnog mjesta pri vađenju posmrtnih ostataka.

U suradnji sa službenicima Policijske uprave brodsko-posavske obavljen je prijevoz i uništavanje zrakoplovne bombe američke proizvodnje GP 250 lb AN-M57 naoružane s upaljačima, koja je pronađena tijekom izvedbe građevinskih radova pri izgradnji trafostanice u Slavonskom Brodu.

2.8. Osiguranje osoba, objekata i prostora

U sustavu redovitog osiguranja Službe za osiguranje i zaštitu šticećenih osoba u 2015. godini **bilo je 27 šticećenih osoba**. Redovito se provodilo osiguranje **21 šticećenog objekta**.

Redovito osiguranje objekata diplomatskih misija i konzularnih ureda provodi se stalnim cjelodnevnim osiguranjem 23 objekta stalnim obilascima, 29 objekata autoophodnjom i povremenim obilascima i sedam objekta uključivanjem cjelokupnog operativnog sastava Službe za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda.

Tijekom prethodne godine službenici Službe za osiguranje i zaštitu šticećenih osoba obavili su **1.116** posebnih osiguranja domaćih šticećenih osoba i **226** posebnih osiguranja stranih šticećenih osoba tijekom pojedinačnih posjeta, što je za 49,7% više nego u 2014. godini.

2.9. Inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, na području zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koja te opasnosti mogu izazvati. Osim represivnog djelovanja, inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

U dijelu **zaštite od požara** zabilježen je porast evidentiranih požara. Početkom 2015. promijenjena je metodologija praćenja požara uvođenjem novog informatičkog sustava MUP-a te je nemoguće u potpunosti usporediti podatke s evidencijama iz proteklih godina. U 2015. godini naređeno je pet mjera zabrane zbog neposredne opasnosti od nastajanja požara i/ili eksplozije koje se prije svega odnose na zabranu skladištenja, držanja, pretakanja i prometa zapaljivih tekućina i plinova, korištenje plinskih i dimovodnih instalacija, odlaganja otpadnog materijala, rada diskoklubova i dr.; doneseno je 47 rješenja o ukidanju, odbijanju i obustavi odobrenja za promet, proizvodnju i uporabu eksplozivnih tvari i maloprodaju pirotehničkih sredstava; donesena su 83 rješenja o privremenoj zabrani rada pravnim i fizičkim osobama za privatnu zaštitu te 6 rješenja o privremenoj zabrani rada zbog opasnosti od počinjenja kaznenih djela; podneseno je 87 prekršajnih naloga zbog prekršaja počinjenih iz mjerodavnosti Inspekcije humanitarnog razminiranja, donesena su 4 rješenja o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova humanitarnog razminiranja pravnim osobama i ukinuto je 28 ovlasti za obavljanje poslova humanitarnog razminiranja fizičkim osobama.

Tijekom 2015. godine inspekcijske službe su u inspekcijskim nadzorima obavile 5.308 pregleda prema odredbama iz Zakona o zaštiti od požara, 1.708 pregleda prema odredbama Zakona o eksplozivnim tvarima i 6.627 pregleda prema odredbama iz Zakona o privatnoj zaštiti.

2.10. Međunarodna policijska suradnja

Međunarodna policijska suradnja u 2015. godini odvijala se **provedbom projekta „ Sigurna turistička sezona “**, koja se neprekidno uspješno provodi već desetu godinu.

Tijekom srpnja, kolovoza i rujna na području policijskih uprava na moru, službu je obnašalo ukupno 77 stranih policijskih službenika (Albanija, Austrija, Češka, Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija i dr.) u zajedničkim ophodnjama s hrvatskim kontakt – policajcima (18 stranih policijskih organizacija). Strani su policijski službenici službu obavljali u svojim nacionalnim odorama, izuzev službenika Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Republike Makedonije i Republike Srbije.

Za vrijeme svog angažmana u Republici Hrvatskoj nisu primjenjivali policijske ovlasti i bili su bez naoružanja, izuzev austrijskih policijskih službenika (koji su sukladno potpisanom Memorandumu nosili svoje oružje i drugu opremu, ali koje su mogli koristiti samo za nužnu obranu).

Navedeni oblik međunarodne policijske suradnje policije u odori ostvario se na temelju potpisanih bilateralnih memoranduma o suradnji s pojedinim zemljama.

3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ)

Kao drugi poseban cilj policije u 2015. godini ističe se **poboljšanje suzbijanja kriminaliteta**. Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje, prouzroči dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju zanimanje javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opažaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe dojavom građana ili pravnih osoba, a jedan dio otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ostaje neotkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. *tamnoj brojci* kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena kako se od ukupnog

kriminaliteta samo jedna petina rasvijetli. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko **100 tisuća** kaznenih djela, a što obuhvaća kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti, kaznena djela kod kojih je izostao prijedlog te kaznena djela koja se progone po privatnoj tužbi. Od toga, za oko **75 tisuća** kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko **25 tisuća** slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači utvrditi postojanost osnova sumnje da su neke osobe odgovorne za pojedina kaznena djela za koja je policija ustvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela za koja policija poduzima progon po službenoj dužnosti, policija u Republici Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, 60% kriminaliteta. Trajna je zadaća policije otkriti što više kaznenih djela i pokušati utvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, policija veliku pozornost posvećuje najtežim kaznenim djelima. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

U 2015. godini ukupni zabilježeni kriminalitet (kaznena djela za koja se progone po službenoj dužnosti, privatnom tužbom ili je izostao prijedlog da se postupak pokrene po službenoj dužnosti) je **95.037** kaznenih djela, što je za **1,9%** manje nego prethodne godine.

Za **59.233** kaznena djela pokrenut je postupak **po službenoj dužnosti i ona su u porastu za 4,2%**, dok su kaznena djela za koja se postupak pokreće privatnom tužbom ili postupak nije pokrenut zbog izostanka prijedloga u **padu za 10,5%**.

Stopa kriminaliteta svih zabilježenih kaznenih djela na 100.000 stanovnika iznosi 2.249 kaznenih djela, a ako promatramo kaznena djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti stopa kriminaliteta je 1.402 kaznena djela na 100.000 stanovnika.

Radi ilustracije stanja sigurnosti u Republici Hrvatskoj u odnosu na neke druge europske države pribavili smo **podatke Interpola za 2014. godinu o broju kaznenih djela na 100.000 stanovnika**. Napominjemo kako su **kaznena zakonodavstva država za koje je složen pregled različita pa je i usporedba nerealna**. Primjerice,

istovrsno kažnjivo ponašanje u nekim državama propisano je kao kazneno djelo, a u drugima kao prekršaj.

DRŽAVA	BROJ KD NA 100.000 STANOVNIKA
REPUBLIKA SLOVAČKA	1.349
REPUBLIKA ESTONIJA	2.483
ČEŠKA REPUBLIKA	2.476
REPUBLIKA AUSTRIJA	6.225
REPUBLIKA SLOVENIJA	1.894
MAĐARSKA	2.842

Kriminalističkim istraživanjima prijavljenih kaznenih djela policija je razriješila njih 58,8% (kaznena djela koja su prijavljena u izvještajnoj godini). Uzmemo li u obzir da je u 2015. godini **razriješeno 36.177** kaznenih djela uključujući i 1.330 razriješenih kaznenih djela prijavljenih ranijih godina, koeficijent razriješenosti iznosi 61,1% kao i prethodne godine.

Razrješavanjem 36.177 kaznenih djela tijekom 2015. godine prijavljene su 19.962 fizičke i pravne osobe, što je smanjenje broja prijavljenih osoba od 1,1% u odnosu na prethodnu godinu (20.189). Od navedenog broja prijavljenih počinitelja kaznenih djela njih **1.577 su maloljetnici**.

Zbog načina i tehnika istraživanja pojedinih vrsta kaznenih djela, ukupan kriminalitet se klasificira u nekoliko kategorija koje se ne preklapaju sa zakonskom klasifikacijom, koja se temelji na zaštićenim vrijednostima. U ovom izvješću dat će se pregled prema **uobičajenoj kriminalističkoj klasifikaciji**. Strukturu kriminaliteta za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti u 2015. godini prema kriminalističkoj klasifikaciji čine: opći kriminalitet sa 46.819 kaznenih djela ili 79%; kriminalitet droga s 2.878 kaznenih djela ili 4,9%; gospodarski kriminalitet s 6.340 kaznenih djela ili 10,7%; organizirani kriminalitet s 1.653 kaznena djela ili 2,8%; kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja sa 72 kaznena djela ili 0,1% (terorizam i ekstremno nasilje s 21 kaznenim djelom ili 0,04% i ratni zločin s 51 kaznenim djelom ili 0,09%); kriminalitet u prometu s 1.471 kaznenim djelom (2,5%). Na kaznena djela zaštite djece i obitelji odnosi se 4.504 kaznenih djela ili 7,6% ukupnog kriminaliteta.

Prema razini policijskog posla 479 kaznenih djela ili 0,8% istraženo je na nacionalnoj razini. Na regionalnoj razini istraživano je 7.912 kaznenih djela ili 13,4%,

dok se većina kriminaliteta (50.842 kaznenih djela ili 85,8%) nastavlja istraživati na lokalnoj razini.

3.1. Organizirani kriminalitet

U kategoriju organiziranog kriminaliteta ubrajaju se kaznena djela s težim posljedicama počinjena u sastavu skupine ili zločinačke organizacije.

Zabilježena su 1.653 kaznena djela organiziranog kriminaliteta. Ta su kaznena djela počinile 1.003 osobe. Materijalna šteta počinjena ovim kaznenim djelima procijenjena je na 18.164.547 kuna.

U odnosu na prethodnu godinu porast broja kaznenih djela iznosi **3,4%**. **Osumnjičenih osoba manje je za 1,4%**, a materijalna šteta veća je za 204,2%.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su brojne aktivnosti na suzbijanju kaznenih djela povezanih s krijumčarenjem osoba i trgovanjem ljudima, ilegalnom proizvodnjom, krijumčarenjem i nedopuštenim držanjem većih količina oružja, krivotvorenjem novca te otuđenjem i krijumčarenjem motornih vozila.

Policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta i službenici iz policijskih uprava koji rade na poslovima suzbijanja organiziranog kriminaliteta u proteklom su jednogodišnjem razdoblju sudjelovali i u mnogim aktivnostima strateško - planskog karaktera, aktivnostima u sklopu međunarodne policijske suradnje, kako u odnosu na provedbu zajedničkih međunarodnih istraga tako i u odnosu na ostvarenje međunarodnih i regionalnih projekata iz dijela mjerodavnosti Službe, u mnogim edukativnim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini te aktivnostima koje proizlaze iz članstva u radnim skupinama i povjerenstvima.

U 2015. godini otkriveno je i prijavljeno **68 kaznenih djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH**, što je u usporedbi sa 140 kaznenih djela u 2014. godini smanjenje za 51,4%. Broj počinitelja navedenog kaznenog djela smanjen je za 10%.

Zabilježen je pad broja osoba evidentiranih u nezakonitom prelasku državne granice za 4%. Naime, u 2015. godini bilo ih je 3.759, dok ih je 2014. godine zabilježeno 3.914.

Valja napomenuti kako je od uspostave Prihvatnog centra u Slavonskom Brodu u sklopu migracijskog vala i organiziranog prijevoza migranata preko područja RH od 16.9.2015. godine do 1.1.2016. godine zabilježeno približno 556.830 migranata.

Otkrivena su i prijavljena **3 kaznena djela trgovanja ljudima iz čl. 106 KZ-a**, za koja je prijavljeno 6 osoba (2014. je otkriveno i prijavljeno 8 kaznenih djela i 15 prijavljenih osoba). Tijekom godine **identificirano je još 38 žrtava trgovanja ljudima** kroz srodna kaznena djela kao što su **Prostitucija** iz čl. 157. KZ-a, **Iskorištavanje djece za pornografiju** iz čl. 163. KZ-a, **Silovanje** iz čl. 153. KZ-a i dr. (evidentirano je 28 kaznenih djela počinjena na štetu žrtava trgovanja ljudima). U odnosu na prethodnu godinu na ovaj je način identificirano **2,7% žrtava više**.

Otkriveno je i prijavljeno **169 kaznenih djela prostitucije**, za što je prijavljeno 47 osoba (2014. je otkriveno i prijavljeno 55 istovrsnih kaznenih djela za što su prijavljene 32 osobe).

Otkriveno je i prijavljeno **187 kaznenih djela krivotvorenja novca**, za što je prijavljeno 40 osoba te **8 kaznenih djela krivotvorenja znakova za vrijednost**, za što je prijavljeno 6 osoba (2014. godine otkriveno je i prijavljeno 113 kaznenih djela krivotvorenja novca, za što je prijavljeno 47 osoba te 9 kaznenih djela krivotvorenja znakova za vrijednost, za što je prijavljeno 7 osoba).

Zabilježeno je počinjenje **162 kaznena djela iznude**, za što je **prijavljeno 136 osoba** te **86 kaznenih djela protupravne naplate**, za što je prijavljena 71 osoba. Usporedbe radi, tijekom 2014. godine otkrivena je 181 iznuda te prijavljeno 119 osoba, ali i 96 protupravnih naplata za što su prijavljene 104 osobe.

Otkriveno je i prijavljeno **800 kaznenih djela nedozvoljenog posjedovanja, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari**, za što su **prijavljene 502 osobe**, (2014. godine otkriveno i prijavljeno 974 kaznenih djela, a prijavljeno 605 osoba).

Otkriveno je i prijavljeno **210 kaznenih djela u sastavu zločinačke organizacije** (2014. godine otkriveno ih je i prijavljeno 186). Za kazneno djelo **Zločinačko udruženje** prijavljeno je **31** kazneno djelo.

Otkriveno je 108 kaznenih djela **Nedozvoljena igra na sreću**, te prijavljena 91 osoba i 17 kaznenih djela **Lihvarski ugovor**, za što je prijavljeno 16 osoba (2014. nisu bila u mjerodavnosti linije rada organiziranog kriminaliteta).

Otkriveno je i prijavljeno 5 kaznenih djela **Nedozvoljeno obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje kulturnog dobra** za što su prijavljene dvije osobe, (2014. su prijavljena 2 istovrsna kaznena djela za što je prijavljeno 5 osoba). Napominjemo kako se u sklopu rada linije organiziranog kriminaliteta prate i kaznena djela koja su kataloški prikazana u drugim linijama rada kao što su, primjerice kaznena djela **Oštećenje i nedozvoljeni izvoz kulturnog dobra** iz članka 319. KZ-a te **Teška krađa** iz članka 229. st. 1. točka 6. i točka 7. KZ - a.

U 2015. godini prijavljeno je otuđenje (krađa, teška krađa, neovlaštena uporaba tuđe pokretne stvari) **944 motorna vozila (od toga su počinjena 63 pokušaja)**, što je u usporedbi s **861 motornim vozilom** otuđenim u 2014. porast za 9,6%. Od **881** motornog vozila, čije je otuđenje prijavljeno tijekom 2015., oko 40% kaznenih djela odnosilo se na otuđenje putničkog ili terenskog vozila te oko 50% na motocikle i mopede. **Pronađena su 552** motorna vozila ili 62,7% od 881 otuđenog vozila. U 2014. taj udio iznosio je 64,3%. Koeficijent razriješenosti ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela otuđenja motornih vozila iznosi 33,6%.

3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

OA „ TRAPEZ “

Policijski službenici PU zagrebačke u suradnji s PNUSKOK - om, Službom organiziranog kriminaliteta i u koordinaciji s USKOK - om, proveli su kriminalističko istraživanje zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenih djela Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u RH iz čl. 326. KZ-a, Zločinačko udruženje iz čl. 328. KZ-a i Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ - a. Kriminalističkim istraživanjem utvrdilo se kako su se petorica osumnjičenih osoba (3 državljana RH, 1 državljanin Alžira i 1 državljanin Somalije) povezali, organiziravši prijevoz stranih državljana (tražitelja azila iz hotela Porin) na područje Istre, omogućivši im prebacivanje preko državne granice s Republikom Slovenijom u zemlje EU u najmanje 4 slučaja, čime su pribavili zasad neutvrđenu imovinsku korist. Uhićeno je pet osoba nakon čega su u zakonskom roku dovedeni pritvorskom nadzorniku PU zagrebačke i na prvo ispitivanje osumnjičenika na USKOK.

OA „MREŽA“

Sredinom ožujka policijski službenici PUZ-a, Službe organiziranog kriminaliteta u suradnji s PNUSKOK-om i ŽDO Zagreb, proveli su kriminalističko istraživanje nad 9 osoba, hrvatskih državljana, zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo Prostitucije te dvije osumnjičene osobe za kazneno djelo Podvođenje djeteta. Pretragom stanova i vozila pronađena je i privremeno oduzeta veća količina predmeta, između ostalog mobilni uređaji, osobna i prijenosna računala, veća količina novca, vatreno oružje i dr. Nakon dovršenog kriminalističkog istraživanja osumnjičeni su u zakonskom roku dovedeni pritvorskom nadzorniku, a Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu podnesena je kaznena prijava.

OA „KOŠNICA“

Policijski službenici PU sisačko - moslavačke sredinom srpnja proveli su višemjesečno kriminalističko istraživanje u suradnji s USKOK-om usmjereno prema više carinskih i policijskih službenika radi kaznenih djela protiv službene dužnosti (nezakonnosti tijekom obnašanja službe na graničnim prijelazima prema BiH - GP Jasenovac-Gradina, GP Hrvatska Kostajnica/Bosanka Kostajnica i GP Novi Grad/ Matijevići). Navedena akcija provodila se u suradnji s Graničnom policijom BiH. Kaznenom prijavom obuhvaćeno je 8 osumnjičenika za sljedeća kaznena djela: Zloupotreba položaja i ovlasti, Trgovanje utjecajem, Davanje mita i Primanje mita. Kaznenom prijavom obuhvaćena su dva građanina zbog poticanja na zloupotrebu položaja i ovlasti. Svi osumnjičeni su nakon provedenog istraživanja dovedeni pritvorskom nadzorniku.

KORUPCIJSKA KAZNENA DJELA

Policijski službenici PU splitsko - dalmatinske u suradnji s PNUSKOK-om, Službom organiziranog kriminaliteta te u koordinaciji s USKOK-om Split provodili su višemjesečno kriminalističko istraživanje nad 8 osoba uz uporabu posebnih dokaznih radnji iz čl. 332. ZKP - a, temeljem naloga Županijskog suda u Splitu zbog osnovane sumnje u počinjenje korupcijskih kaznenih djela. Provedenim kriminalističkim istraživanjem i provođenjem posebnih dokaznih radnji utvrđeno je kako je 8 državljana RH, počinilo više kaznenih djela protiv službene dužnosti i to: Primanje mita, Davanje mita, Zloupotreba položaja i ovlasti i Trgovanje utjecajem. Kriminalističkim istraživanjem je utvrđeno da su dva nogometna suca u Prvoj županijskoj nogometnoj

ligi Split te jedan delegat na utakmicama navedene lige, od odgovornih osoba u nogometnim klubovima koji se natječu u navedenoj ligi zahtijevali i primili mito u vidu raznih novčanih iznosa, dok su navedene odgovorne osoba iz nogometnih klubova ujedno davali mito, a sve kako bi navedeni nogometni suci pristrano sudili nogometne utakmice u korist zainteresiranih nogometnih klubova. Isto tako je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da je jedna osoba kao član Izvršnog odbora i predsjednik sudačke komisije u Nogometnom savezu Županije splitsko - dalmatinske te kao bivši ugledni nogometni sudac i kao takav neosporni autoritet u promatranoj društvenoj skupini, počinio kazneno djelo Trgovanje utjecajem tako što je uoči odigravanja nogometne utakmice između NK Gošk i NK Postire eksplicitno sugerirao jednoj osobi kako će suditi navedenu nogometnu utakmicu u korist NK GOŠK. Pored navedenog je utvrđeno da je nogometni sudac ujedno i policijski službenik (prometni policajac) PP Imotski te je obavljajući službu utvrdio, a propustio sankcionirati prekršaj iz domene ZOSPNC koji je počinila jedna osoba. Prva trojica osumnjičenih, u zakonskom roku, dovedeni su pritvorskom nadzorniku PU splitsko - dalmatinske.

KRIJUMČARENJE DUHANA

Policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta PU splitsko - dalmatinske u suradnji s Carinskom upravom, PGP Metković, PGP Trilj i PP Vrgorac te Ministarstvom sigurnosti BiH i u koordinaciji sa Službom organiziranog kriminaliteta PNUSKOK - a i USKOK - om Split dovršili su kriminalističko istraživanje nad više osoba. Istraživanjem se ustvrdilo kako je jedna osoba organizirala zločinačko udruženje u svrhu krijumčarenja duhana iz BiH u RH. Krijumčareni duhan prevezio se do državne granice blizu Metkovića, odakle su ga prevozili do Splita. U Splitu se duhan skladištio, a potom su ga prodavali na ilegalnom tržištu Županije splitsko-dalmatinske. Osumnjičenici su uvezli najmanje 3.810,50 kg rezanog duhana vrijednog najmanje 914.520 kuna za koji protivno čl. 17. Zakona o porezu na duhanske proizvode nisu platili carinska i porezna davanja, oštetivši državni proračun za najmanje dva milijuna kuna. Trojica osumnjičenika su uhićeni nakon što su, izbjegavajući mjere carinskog nadzora na području Metkovića iz BiH u RH, prevezli 240,5 kg rezanog duhana. Izvršena je i pretraga stanova i vozila te pronađeno više predmeta povezanih s navedenim kaznenim djelom (mobiteli, 277,50 kg rezanog duhana, dokumentacija s imenima kupaca, podaci o bankovnim računima i dr.)

KRIJUMČARENJE LJUDI

Policijski službenici Službe organiziranog kriminaliteta PU zagrebačke u koordinaciji sa Službom organiziranog kriminaliteta PNUSKOK - a i USKOK - om Zagreb dovršili su kriminalističko istraživanje nad više osoba tijekom kojeg su prikupljene obavijesti o počinjenju kaznenog djela Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Shengenskog sporazuma u vezi s kaznenim djelima Zločinačko udruženje i Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja. Organizirana skupina na području PU zagrebačke u svrhu stjecanja materijalne dobiti nezakonito su prevele u Republiku Sloveniju te dalje SR Njemačku i Talijansku Republiku, 20 državljana. Uhićeno je 6 osoba i za jednom osobom raspisana je potraga.

Od ostalih operativnih akcija spomenut ćemo **OA Tekija** u svezi zapljene duhana, **OA Gazda** u svezi zapljene droga te značajnijih kriminalističkih istraživanja u svezi kaznenih djela **protiv okoliša, korupcijskih kaznenih djela, krivotvorenja novca i iznude.**

3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija

U kategoriju gospodarskog kriminaliteta, u pravilu, ubrajaju se pojedina kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja, zdravlja ljudi, okoliša, imovine, gospodarstva, računalnih sustava, programa i podataka, intelektualnog vlasništva, službene dužnosti, biračkog prava i kaznena djela krivotvorenja.

U 2015. godini otkriveno je **6.340 kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta** za što su osumnjičene 1.823 osobe (160 pravnih i 1.663 fizičke osobe). U odnosu na prethodnu godinu **broj kaznenih djela u padu je za 0,8%**, a **osumnjičenih osoba manje je za 16,3%**. Materijalna šteta pričinjena kaznenim djelima iz domene gospodarskog kriminaliteta u 2015. godini iznosila je 888.960.468 kuna.

U dijelu rada linije gospodarskog kriminaliteta i korupcije tijekom 2015. godine pozornost je bila usmjerena prije svega na suzbijanje korupcije, financijske istrage i pranje novca, visokotehnološki kriminalitet, suzbijanje sive ekonomije, pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo, primjenu Zakona o odgovornosti pravnih osoba te

međunarodne aktivnosti i obveze.

3.2.1. Suzbijanje korupcije

Protukorupcijske aktivnosti u Republici Hrvatskoj temelje se na: nacionalnoj pravnoj regulativi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o USKOK-u, Zakon o državnom odvjetništvu, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima); međunarodnim pravnim instrumentima (Kaznenopravna i Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije i dr.) te na Strategiji za suzbijanje korupcije i pripadajućem Akcijskom planu.

U 2015. godini korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je 759 od čega je 88,8% kaznenih djela zlouporabe položaja ili ovlasti, 4,5% davanja mita, 3,7% primanja mita, dok na sva ostala djela iz ove skupine otpada 3%. Korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je **manje za 17,5%. Počinitelja tih kaznenih djela, njih 302, više je za 7,9%** u usporedbi s 280 počinitelja iz prethodne godine. Materijalna šteta pričinjena korupcijskim kaznenim djelima procijenjena je na 244.906.339 kuna (2014. godine 310.797.557 kuna).

Policija je **otkrila 34 kaznena djela davanja mita i 28 kaznenih djela primanja mita**. U odnosu na prethodnu godinu to je **38,2% manje davanja i 54,1% manje primanja mita**. Prema statističkim pokazateljima prijavljenih kaznenih djela, unatoč manjim godišnjim odstupanjima, vidljivo je smanjenje korupcijskih kaznenih djela za 17,5%. Najbrojnije kazneno djelo iz ove domene je Zlouporaba položaja i ovlasti (674).

Sprječavanje korupcije na svim razinama ključ je uspješne antikorupcijske politike, ali i obveza Republike Hrvatske koja proizlazi iz Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije te relevantnih dokumenata Vijeća Europe i Europske unije. Rezultati do sada provedenih kriminalističkih istraživanja pokazali su kako je potrebno uložiti dodatne napore u sprječavanju korupcije u području javne uprave, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske.

U tom smislu, Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije sustavno unapređuje svoje institucionalne i administrativne kapacitete pa tako i kada je riječ o borbi protiv korupcije, uključujući i korupciju unutar samog sustava MUP-a.

Tijekom 2015. godine predstavnici Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta bili su uključeni u rad Koordinacijske radne skupinu za izradu **nove Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015. - 2020.** godine kao i u Sektorsku radnu skupinu pod nazivom „ Pravosuđe “.

Predstavnici Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije aktivno su sudjelovali i u provedbi izvida kaznenih djela počinjenih na štetu financijskih interesa Europske unije, i to u okviru AFCOS sustava putem kojeg se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposrednu suradnju s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF).

3.2.2. Financijske istrage (imovinski izvidi) i pranje novca

U cilju što učinkovitijeg identificiranja, privremenog osiguranja te oduzimanja prihoda stečenih kaznenim djelom, kao i prikupljanja svih potrebnih podataka i činjenica važnih za uspješno vođenje kaznenog postupka kod provođenja najsloženijih oblika financijskih istraga (imovinskih izvida). I dalje se ostvaruje napredak iniciranjem većeg angažmana i bolje suradnje s nadležnim institucijama, ponajprije Državnim odvjetništvom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, FINA - om i drugim institucijama.

Obzirom na punopravno članstvo Republike Hrvatske u EU te stupanj razvijenosti pojedinih sektora u gospodarstvu na području kriminalne aktivnosti pranja novca u Republici Hrvatskoj, procjenjuje se da će se kriminalna aktivnost pranja novca i dalje odvijati kroz: poslovanje s *off shore* zonama, uporabu gotovinskih sredstava kao instrumenta za prikrivanje pravog, odnosno nezakonitog izvora novca te zlouporabu korištenja naprednijih sustava tehnologija i elektroničkih načina plaćanja.

Sukladno preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF - *Financial Action Task Force*) svaka država dužna je identificirati, procijeniti i

razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi te poduzimati odgovarajuće mjere za smanjenje tih rizika. Tako je, uz tehničku pomoć i po metodologiji Svjetske banke, započela realizacija projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. Sudionici tog projekta su, uz predstavnike državnih institucija i agencija te predstavnike privatnog sektora, i predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova.

Otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela pranja novca obavlja se usporedno s izvidima kaznenih djela koja generiraju protuzakonito stečenu imovinsku korist. Financijske istrage (imovinski izvidi) provodile su se ne samo za gospodarski kriminalitet i korupciju, već i za druge vrste kriminaliteta – primarno za kaznena djela organiziranog kriminaliteta i kriminaliteta droga. Kaznena djela pranja novca u proteklom razdoblju najvećim dijelom proizašla su iz prethodnih (predikatnih) kaznenih djela računalne prijevare počinjenih putem računalnih virusa.

U proteklom razdoblju zabilježen je trend **povećanja broja kaznenih djela pranja novca**. U 2015. godini **zabilježena su 34 kaznena djela** pranja novca što je porast od 17,2% (2014. godine bilo je 29 kaznenih djela).

Odlukom Vijeća Europe 2007/845/JHA zemlje članice Europske unije obvezane su na uspostavu Nacionalnih ureda za povrat imovine stečene kaznenim djelima (*Asset Recovery Offices – ARO*). Naime, u skladu predmetnoj Odluci, Uredi za povrat imovine stečene kaznenim djelima kao nacionalne kontakt točke, putem razvijene suradnje, trebaju omogućiti što brže identificiranje i pronalazak imovine pribavljene kaznenim djelima na razini Europske unije te na zaprimljeni zahtjev, ali i spontano, razmjenjuju potrebna saznanja i najbolju praksu bez obzira na podrijetlo zahtjeva (državna uprava, policija, pravosuđe).

U veljači 2015. godine, Europska komisija i Vijeće Europe zaprimili su notifikaciju o određivanju Uprave kriminalističke policije, Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije nacionalnim uredom za povrat imovine ostvarene kaznenim djelima u Republici Hrvatskoj.

Zakonom o pojednostavljenju razmjene podataka između tijela država članica EU odgovornih za provedbu zakona, koji je stupio na snagu 30. svibnja 2015., u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena je Odluka Vijeća 2007/845/PUP od 6.

prosina 2007. godine o suradnji između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom.

U proteklom razdoblju, nakon notifikacije o određivanju Uprave kriminalističke policije, Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije, zabilježen je trend povećanja broja zahtjeva za provjerom imovine zaprimljenih od ARO ureda zemalja članica (22 zahtjeva što je porast za 19 zahtjeva u odnosu na 2014. godinu).

3.2.3. Visokotehnološki kriminalitet

Visokotehnološki kriminalitet prisutan je u društvu već dugo vremena u različitim pojavnim oblicima, ali na današnjem stupnju razvitka virtualne dimenzije društva stalna su i rastuća prijetnja razvitku i gospodarskom prosperitetu svake suvremene države.

Kod ove vrste kaznenih djela bilježi se stalan porast posljednjih nekoliko godina pa je tako i tijekom 2015. zabilježen porast kaznenih djela računalnog kriminaliteta za 32,51%, posebice računalnih prijevара (41,77%). Pojavom novih oblika malicioznih programa, koji se dosad nisu pojavljivali, očekuje se daljnji porast ove grupe kaznenih djela (*npr. cryptolocker i sl.*). Nastavljeni su i pojačani napadi na računalnu sigurnost građana u dijelu poslovanja s financijskim institucijama.

Na međunarodnom planu, kontinuirano se ostvaruje uska suradnja s Europolom (EC3 centar), pojačana je i razmjena informacija, a sudjelujemo i u FP Cyborg i Copy te u EMPACT podprioritetu - Kibernetički napadi, gdje smo svojim udjelom pridonijeli izradbi strateških i operativnih planova aktivnosti, a i nositelji i sunositelji smo određenih aktivnosti. U rujnu 2015. završen je projekt IPA 2011 - Jačanje kapaciteta MUP-a RH u suzbijanju kibernetičkog kriminaliteta, koji se od srpnja 2014. provodio zajedno s *twinning* partnerima iz Španjolske i Austrije, a korisnici su Uprava kriminalističke policije - Odjel za visokotehnološki kriminalitet i CFIV „ Ivan Vučetić “.

U svrhu prevencije i učinkovitijeg suzbijanja ove vrste kriminaliteta unapređuje se suradnja s drugim mjerodavnim tijelima - Zavodom za sigurnost informacijskih

sustava i nacionalni CERT, ali i s privatnim sektorom, održano je i nekoliko edukacija, u internoj i u organizaciji partnerskih institucija (Veleposlanstvo SAD - a, Veleposlanstvo Velike Britanije i dr.), pojačana je i suradnja s akademskom zajednicom, posebice Fakultetom organizacije i informatike iz Varaždina, ali i inim državnim tijelima kao što je MORH. Tako se u 2015. godini sudjelovalo u međunarodnoj vojnoj vježbi „ Cyber Coalition 2015 “, koju je organizirala Uprava za komunikacijsko - informacijske sustave GS OS RH u suradnji s NATO-om.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 7. listopada 2015. donijela je Odluku o donošenju Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti i Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti. Policijski službenici Odjela za visokotehnološki kriminalitet Službe gospodarskog kriminaliteta i korupcije sudjelovali su u izradi navedenih dokumenata i neposredno su zaduženi za provedbu predviđenih mjera iz dijela kibernetičkog kriminaliteta. Policijski službenici Odjela za visokotehnološki kriminalitet sudjeluju u radu Povjerenstva za sigurnost i Odbora za informacijsku sigurnost Hrvatske udruge banaka, čiji je cilj unaprjeđivati zajedničku suradnju na suzbijanju kartičnih i računalnih prijevara i drugih kaznenih djela na štetu klijenata poslovnih banaka.

Kad je riječ o povredi prava intelektualnog vlasništva, važno je istaknuti porast počinjenih takvih kaznenih djela putem interneta, uglavnom prodajom i distribucijom krivotvorene i piratske robe putem različitih internetskih oglasnika, društvenih mreža i specijaliziranih web stranica. Uočen je i porast prodaje krivotvorenih tzv. lifestyle lijekova internetskim putem (neovlaštene stranice koje su korisnicima predstavljene kao *on-line* ljekarne i sl.).

Glede kaznenih djela **intelektualnog vlasništva i nadalje se bilježi pad** i to za 4 kaznena djela ili 8,89%, što je velikim dijelom posljedica izmjena Kaznenog zakona i tumačenja Državnog odvjetništva u pogledu određivanja materijalne štete pričinjene kaznenim djelom. U tom smislu su u sklopu odgovarajućih tijela (Radna skupina za praćenje normativnih aktivnosti) pokrenute i određene inicijative za izmjenama zakonskih odredbi u tom smislu, a sudjelujemo u svim koordinacijskim tijelima u skladu s Nacionalom strategijom razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH i pripadajućim akcijskim planom. Osim toga, održano je i nekoliko edukacija za policijske službenike policijskih uprava.

Procjenjuje se da će visokotehnološki kriminalitet (kao i u svim državama EU pa i u svijetu) i u Republici Hrvatskoj nastaviti trend rasta te će se u skladu s napretkom tehnologije koristiti sve suvremeniji načini izvršenja.

3.2.4. Suzbijanje sive ekonomije

Suzbijanje *sive ekonomije* **provodilo se sukladno Planu suzbijanja sive ekonomije i radom u Povjerenstvu za suzbijanje sive ekonomije** u skladu s mjerama Povjerenstva za suzbijanje neprijavljenog rada. Plan se ostvario u suradnji s inim državnim tijelima i inspekcijskim službama Republike Hrvatske.

Ovo Ministarstvo je uglavnom imalo ulogu pružanja asistencija pojedinim inspekcijskim službama, a i proaktivno je djelovalo posebno u pogledu suzbijanja ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina, nezakonite trgovine naftnim derivatima, zaštite intelektualnog vlasništva, ilegalne gradnje, nezakonitog kreditiranja građana i dr.

Najčešći pojavni oblici nelegalnog gospodarstva su: prodaja robe bez prateće dokumentacije („ *na crno* “); nezakonito zapošljavanje (*rad na crno*); fiktivna dokumentacija o izvozu, uvozu, prometu robe; krijumčarenje (tzv. visokotarifnih ili trošarinskih roba - nafte, cigareta te voća, povrća, mesa, stoke i dr.); protupravna eksploatacija rudnog blaga; nezakonito obavljanje djelatnosti bez upisa u trgovački ili obrtni registar; neevidentiranje poslovnih aktivnosti u poslovnim knjigama; neizdavanje računa za obavljenju uslugu; neprijavljivanje iznajmljivanja kuća, apartmana, stanova, poslovnih prostora; drugi oblici izbjegavanja plaćanja javnih davanja (poreza, carine, doprinosa).

Posljedice *sive ekonomije* su dobro poznate: znatan dio gospodarskih aktivnosti nije uračunat u ukupno gospodarstvo zbog čega se neki važni gospodarski pokazatelji poput BDP-a čine manjima nego što jesu, porezni prihodi su manji nego što bi mogli biti, poduzetnici doživljavaju nelojalnu konkurenciju, građani imaju manju zaštitu (npr. zdravstvena zaštita ili mirovina) od one koju bi mogli imati.

Osobe uključene u *sivu ekonomiju* imaju niži status nego što bi ga imali da su " obični " (pravi, regularni, redoviti) poduzetnici ili radnici. Posljedice toga su da se slabo provode javne politike, nesigurne procjene važnih gospodarskih pokazatelja

moгу smanjiti djelovanje gospodarskih politika, smanjeni porezni prihodi utječu na smanjenu sposobnost vladinih politika u pružanju usluga, što za posljedicu ima narušavanje odnosa u poreznom sustavu povećanjem poreza, uvođenjem novih poreza ili prebacivanjem poreznih opterećenja na druge skupine.

Kad se radi o pojavi suzbijanja sklapanja lihvarskih ugovora, protuzakonitih kredita i zajmova, potrebno je naglasiti kako je njihov porast posljedica gospodarske krize i kreditne nesposobnosti hrvatskih građana da pravo na kredit ostvare kod financijskih institucija, prije svega banaka, kao i neujednačenost zakonskih propisa kojima se uređuje pravo na pružanje financijskih usluga. Donošenjem Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09 i 112/12) ova materija je u značajnoj mjeri stavljena u odgovarajuće zakonske okvire (za obavljanje ove djelatnosti potrebno je ishoditi odobrenje Ministarstva financija). U odnosu na druge pojavne oblike *sive ekonomije* doneseni su zakonski propisi (Zakon o prostornom uređenju i gradnji – NN 153/13, Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom – NN 133/12 i dr.), koji na drukčiji i značajno učinkovitiji način omogućuju njihov nadzor i provjeru mjerodavnih inspeksijskih službi. Sukladno tome u idućem se razdoblju očekuje smanjenje nezakonitih aktivnosti s obilježjima *sive ekonomije*.

U 2015. godini prijavljeno je **888 kaznenih djela (pad za 19%)** iz dijela *sive ekonomije*. Najbrojnija kaznena djela iz tog dijela kriminaliteta su: *Nedozvoljena trgovina* (401), *Izbjegavanje carinskog nadzora*, (147), *Utaja poreza ili carine* (141) i *Neisplata plaća* (78) i *Povreda obveze vođenja trgovačkih i posovnih knjiga* (67).

3.2.5. Pretvorbeni kriminalitet i ratno profiterstvo

Stupanjem na snagu Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (NN 57/11) u lipnju 2011. godine omogućen je kazneni progon počinitelja kaznenih djela taksativno navedenih u spomenutom Zakonu i nakon isteka rokova za zastaru kaznenog progona. Odredbama toga Zakona propisano je da su kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije kaznena djela koja su počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije te ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države.

U odnosu na suzbijanje kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, među koja su uvrštena i kriminalistička istraživanja kaznenih djela nezakonitog stjecanja statusa branitelja i HRVI-a iz Domovinskog rata, 2.12.2013. godine potpisan je Protokol o razmjeni informacija i zajedničkom radu u predmetima nezakonitog ostvarivanja statusa branitelja, HRVI-a i s tim u vezi drugih prava prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, između sudionika: MUP-a, MORH-a i Ministarstva branitelja te je temeljem navedenog u 2015. godini nastavljena suradnja i zajedničko postupanje u više kriminalističkih istraživanja.

Ističemo također, neposrednu suradnju s Državnom revizijom, Poreznom upravom, Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom te mjerodavnim državnim odvjetništvima.

U procesuiranju kaznenih djela iz domene pretvorbenog kriminaliteta i ratnog profiterstva u ovim predmetima treba nastaviti suradnju s DORH-om, kao i mjerodavnim državnim odvjetništvima. Posebno bi trebali pojačati suradnju u predmetima za koje su odvjetništva ocijenila potrebu poduzimanja mjera i radnji u nadležnosti policije. Na osnovi toga zatraženo je od policijskih uprava ostvarivanje neposredne suradnje s mjerodavnim državnim odvjetništvima i poticanje suradnje s Ministarstvom financija, posebno u predmetima kada se stjecanje imovine fizičkih osoba dovodi u vezu s ratnim profiterstvom prema odredbama Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, provedbom postupka prema odredbama čl. 63. Općeg poreznog zakona.

S obzirom na otežanu mogućnost statističkog praćenja prijavljenih kaznenih djela koja se dovode u vezu sa Zakonom o nezastarijevanju kaznenih djela iz procesa pretvorbe, privatizacije i ratnog profiterstva u tijeku je i izmjena nomenklature koja bi se odnosila na spomenuta prijavljena kaznena djela. Tijekom 2015. godine u svezi s nezakonitim ostvarivanjem statusa HRVI – a, sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, podneseno je **12 kaznenih prijava za 24 kaznena djela** .

3.2.6. Međunarodne obveze i aktivnosti

U svezi s problematikom financijskih istraga (imovinskih izvida) i pranja novca aktivno se sudjeluje u međunarodnim institucijama: Vijećem Europe - MONEYVAL - Odborom stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca; CARIN - mrežom kontakt osoba za suradnju na području financijskih istraga (imovinskih izvida); FATF - om (*Financial Action Task Force*) - međudržavnim tijelom koje ima članove iz cijelog svijeta i čiji je cilj razvitak i unapređenje nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Stranke Varšavske konvencije C198 – COP - CETS - Konvencija Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom i o financiranju terorizma osnovalo je Vijeće Europe u Varšavi 16. svibnja 2005. godine. Hrvatski sabor je 17. srpnja 2008. godine donio odluku o proglašenju Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe u traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma kao učinkovitijeg međunarodnog pravnog instrumenta. Time se omogućava brže otkrivanje, zamrzavanje, privremeno i trajno oduzimanje prihoda stečenog kaznenim djelima i time učinkovitiju međunarodnu suradnju u suzbijanju kriminaliteta vezanog za pranje novca. Godišnji sastanci stranaka Varšavske konvencije održavaju se svake godine.

MONEYVAL - a (*Committee of Experts of the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures*) poseban je odbor stručnjaka Vijeća Europe za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma koji je utemeljen 1997. godine. Vijeće Europe određuje mjere protiv pranja novca i financiranja terorizma te ocjenjuje pridržavaju li se njegove članice odgovarajućih standarda vezanih za preporuke FATF - a (*Financial Action Task Force* - međunarodnog tijela koje ima članove iz cijelog svijeta i čiji je cilj razvitak i unaprjeđenje nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma) i odredbi sadržanih u Konvencijama relevantnim za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Na 48. plenarnoj sjednici MONEYVAL - a održanoj u rujnu 2015. godine predstavnici Republike Hrvatske predstavili su izvješće o napretku usklađenosti hrvatskog zakonodavnog okvira i prakse na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (*follow up*). Izvješće je usvojeno i prihvaćeno.

3.2.7. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

GRADONAČELNIK DUBROVNIKA

Policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske u koordinaciji s USKOK-om Zagreb okončali su kriminalističko istraživanje tijekom kojega je utvrđeno postojanje osnovane sumnje da je gradonačelnik Dubrovnika, počinio kazneno djelo Zloupotrebavanje položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. u svezi sa st. 1. KZ-a., a vlasnik obrta, počinio kazneno djelo Poticanje iz čl. 37. KZ-a na spomenuto kazneno djelo. Osumnjičeni gradonačelnik je od svibnja 2010. godine do prosinca 2014. godine, na traženje i nagovor drugoosumnjičene odgovorne osobe vlasnika obrta na više načina pogodio u ugostiteljskom objektu. Dao je na korištenje poslovni prostor u tvrđavi Revelin četiri puta veći nego što je bilo navedeno u objavljenom javnom natječaju, dopustivši zakupniku da mimo odredbi objavljenog natječaja plaća samo dio prihoda ostvarenog prodajom ulaznica u tvrđavu Revelin. Prvoosumnjičeni gradonačelnik je drugoosumnjičenom vlasniku obrta pribavio imovinsku korist u iznosu od najmanje 2.200.000 kuna, dok je Gradu Dubrovniku prouzročena šteta u iznosu od najmanje milijun kuna.

OA „ KUKOLJ “

Policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske su u koordinaciji s USKOK-om proveli kriminalističko istraživanje nad ukupno 21 osobom, od koji su njih 19 policijski službenici navedene policijske uprave. Kriminalističkim istraživanjem saznalo se kako pojedini policijski službenici na području Metkovića prilikom nadzora prometa zloupotrebavaju svoj položaj i ovlasti. Protiv svih osumnjičenih podnijete su kaznene prijave za ukupno 40 kaznenih djela, od kojih 26 kaznenih djela *zloupotrebavanje položaja i ovlasti*, 10 kaznenih djela *poticanja na zloupotrebavanje položaja i ovlasti*, po jedno kazneno djelo za *primanje mita i pomaganje u primanju mita* te dva kaznena djela *davanje mita*. Osumnjičeni policijski službenici su zbog teže povrede službene dužnosti udaljeni iz službe.

GRAD ZAGREB

Temeljem naloga USKOK-a i kaznene prijave u kojoj se iznose sumnje u nezakonito raspolaganje gradskim zemljištem na štetu Grada Zagreba ustvrdilo se postojanje osnovane sumnje kako su od svibnja do srpnja 2007. Godine pročelnica Gradskog

ureda za imovinsko pravne poslove i imovinu Grada Zagreba i njezin zamjenik, na traženje punomoćnika jednog društva, prilikom zamjene nekretnina na području Grada Zagreba naveli na traženje punomoćnika lažnu vrijednost zemljišta. Grad Zagreb oštećen je za najmanje 15.475.926,97 kuna u kojoj vrijednosti je pribavljena korist društvu.

OA „ BAZA “

Tijekom nekoliko mjeseci u 2015. godini na štetu korisnika internetskog bankarstva hrvatskih poslovnih banaka trajali su napadi korištenjem malicioznih računalnih programa, koji omogućuju neovlaštene bankovne transakcije s računa oštećenika na račune fizičkih ili pravnih osoba u inozemstvu ili Hrvatskoj (tzv. *financijske mule*), koji podižu novac u gotovini i putem servisa za prijenos novca (MoneyGram ili Western Union) dostavljaju ga posrednicima ili izravno počiniteljima na području Ruske Federacije ili Ukrajine. Posrednici prethodno za sebe ostavljaju dio novca koji se prebacuje na njihove tekuće račune, najčešće u iznosu između 5 i 10%. U najvećem broju slučajeva radilo se o hrvatskim državljanima, dok su u nekoliko slučajeva strani državljani u Republici Hrvatskoj otvorili tekuće račune koji su isključivo poslužili za prijenos protupravno prisvojenog novca u inozemstvo.

OA „ NAFTA “

Temeljem zahtjeva USKOK-a i provedenih dokaznih postupaka, temeljem naloga Županijskog suda u Zagrebu provelo se kriminalističko istraživanje kojim se ustvrdilo postojanje osnovane sumnje da je 9 hrvatskih državljana počinilo niz kaznenih djela od 21. studenoga 2014. do 1. srpnja 2015. na području Zagreba, Velike Gorice, Svete Nedjelje i Donje Bistre. Jedan muškarac združio se s još 8 osoba u svrhu stjecanja koristi nelegalnom preradbom plinskog ulja namijenjenog grijanju (lož ulja) i njegovom prodajom kao eurodiesel, znajući da se na plinsko ulje namijenjeno grijanju obračunavaju i plaćaju trošarine u znatno nižem iznosu nego na plinsko ulje namijenjeno za pogon motora (eurodiesel). Nelegalno prerađeno plinsko ulje isporučivalo se kupcima po cijeni od najmanje osam kuna po litri goriva (kupci prethodno dogovoreni). Otkrivenom „ poslovnom dokumentacijom “/ lažnom od jednog društva su kupili 2.175.060 litara plinskog ulja namijenjenog grijanju (lož ulja) za iznos od 10.882.417,11 kuna pa su istu količinu prerađenog goriva prodali kupcima za iznos od najmanje 17.400.480 kuna. Nakon što su kupci za isporučeno nelegalno

prerađeno gorivo uplatili novac na žiro-račune društava, dvojica počinitelja su sa žiro - računa trgovačkih društava podizali uplaćeni novac u gotovini i međusobno podijelili, ostvarivši tako nepripadnu imovinsku korist u iznosu od najmanje 6.518.061,89 kuna, dok su stavljanjem u promet i prodajom prerađenog goriva nalik eurodieselu, u količini od najmanje 2.175.060 litara, na tržištu Republike Hrvatske državni proračun Republike Hrvatske oštetili za iznos trošarina u visini od 5.512.906,62 kuna.

PRANJE NOVCA

- Temeljem zahtjeva PNUSKOK-a zbog sumnje u pranje novca nizozemskog državljanina, temeljem obavijesti nizozemskih tijela za sprječavanje pranja novca i ARO ureda Nizozemske, kao i Ureda za sprječavanje pranja novca, policijski službenici PU karlovačke u suradnji sa SGKK te ODO-om u Karlovcu dovršili su kriminalističko istraživanje. Osumnjičenik je počinio kazneno djelo Pranje novca iz čl. 265. st. 1., 4. i 6. KZ-a/11. tako što je u svojstvu knjigovođe / blagajnika od ožujka 2013. godine do 24. listopada 2014. godine s nekoliko računa pravne osobe protupravno prisvojio 4.500.000 kuna. Nastavlja se postupak vezano za oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi.
- Policijska uprava osječko - baranjska, Sektor kriminalističke policije, podnijela je kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu u Osijeku protiv hrvatskog državljanina i pravne osobe trgovačkog društva sa sjedištem u Koški zbog kaznenog djela pranja novca iz čl. 265 KZ-a i kaznenog djela krivotvorenja službene ili poslovne isprave iz čl. 279 KZ-a jer je fiktivnim ugovorima o pozajmicama prikrio izvor deviznih uplata na žiro - račun svoga trgovačkog društva. Tako nezakonito pribavljena sredstva isplaćivao je na svoj tekući račun i tekuće račune svoje uže obitelji u iznosu od 3.230.000 eura.
- Temeljem zahtjeva PNUSKOK-a kojim se tražilo kriminalističko istraživanje zbog sumnje u pranje novca, policijski službenici PNUSKOK-a, SSKOK-a Split dovršili su kriminalističko istraživanje u suradnji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Splitu. Utvrđena je osnovana sumnja da je predsjednik uprave sportskog društva tijekom 2010. i 2012. godine zlorabio svoj položaj i ovlasti u dogovoru s više osoba. Nezakonito podrijetlo novca prikriji su korištenjem službenih isprava neistinitog sadržaja. Preko trgovačkog društva sa sjedištem na Malti (stvarni vlasnik je državljanin RH), kroz financijsko su poslovanje iz Malte u Republiku

Hrvatsku na nerezidentni račun, koji je otvorio državljanin Srbije "prali novac", prikrivajući tako nezakonito stečenu imovinsku korist u razdoblju od kraja 2012. do početka 2013. godine.

OA „ KURIR “

Policijski službenici PNUSKOK-a, SSKOK-Osijek u suradnji sa PNUSKOK-om, Službom organiziranog kriminaliteta i Službom gospodarskog kriminaliteta i korupcije i u suradnji s Uredom za sprečavanje pranja novca i Državnom agencijom za istrage i zaštitu (SIPA) Ministarstva sigurnosti BiH, a u koordinaciji s USKOK-om i Tužiteljstvom BiH, proveli su kriminalističko istraživanje na području RH i BiH zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenih djela: Pranje novca iz čl. 265, Zločinačko udruženje iz čl. 328, te Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz čl. 329 KZ-a RH i postojanja osnovane sumnje u izvršenje kaznenih djela na području BiH: Poreska utaja ili prevara iz člana 210. stav (4) KZ-a BiH, Pranje novca iz člana 209. stav (3) KZ-a BiH, u vezi s kaznenim djelom Udruživanje radi činjenja krivičnog djela iz člana 249. KZ-a BiH. Provedenim kriminalističkim istraživanjem ustvrdilo se kako je više državljana BiH dolazilo u poslovnicu Zagrebačke banke d.d., gdje su na vlastite račune polagali veće iznose gotova novca nepoznatog podrijetla za koji se sumnja da potječe od utajenih poreznih davanja s tržnice „ Arizona “. Za taj su novac davali naloge za transfer položenog novca na račune različitih kineskih tvrtki. Nakon provedenog koordiniranog kriminalističkog istraživanja na području RH i BiH. Na području RH provedena je pretraga stana jedne osobe (pronađena i privremeno oduzeta veća količina novca). Policijski službenici PNUSKOK-a su protiv 3 državljana BiH zbog osnovane sumnje da su počinili gore navedena kaznena djela podnijeli kaznenu prijavu ODO - u Vinkovci.

OA „ BUGBYTE “

U suradnji sa OVTK, SGKK, PU splitsko - dalmatinska provela je kriminalističko istraživanje na poticaj obavijesti FBI - ja, Ureda u Pittsburghu (SAD) o provedbi kriminalističkih istraživanja kaznenih djela iz dijela računalnog kriminaliteta, odnosno globalne koordinativne operativne akcije kodnog naziva „ BUG BYTE “. Temeljem prikupljenih materijalnih dokaza i obavijesti proizašla je osnovana sumnja da je hrvatski državljanin neovlašteno pristupio računalnom sustavu ili računalnim podacima i neovlašteno izmijenio tuđe računalne podatke ili programe (više od 800 računala), čime je počinio kaznena djela – Neovlašteni pristup iz čl.

266. st.1. KZ - a i Oštećenje računalnih podataka iz čl. 268. st.1. KZ - a, te da je u neutvrđenom vremenskom razdoblju izradio štetne računalne programe (sveukupno 39 inačica različitih računalnih programa), čija je osnovna namjena omogućavanje pristupa neovlaštene osobe zaraženom računalu (inficiranje i kontrola nad drugim računalima - *trojanski konj*) čime je počinio kazneno djelo Zlouporaba naprava iz čl. 272. st.1. KZ - a.

3.3. Kriminalitet droga i tvari zabranjenih u sportu

U 2015. godini **prijavljeno je 2878 kaznenih djela zlouporabe droga** (2014. prijavljeno 2729 kaznenih djela), **što je porast za 5,5%**. U ukupnom broju prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske, udio kriminaliteta droga u 2015. godini iznosi 4,9% (2014. godine udio u ukupnom broju iznosio je 4,8%).

Kaznena djela iz **čl. 190. KZ-a** Neovlaštena proizvodnja i promet drogama i čl. **191. KZ-a** Omogućavanje trošenja **čine 98,7%** kriminaliteta droga, a ostatak čini kazneno djelo iz čl 191a KZ-a Neovlaštena proizvodnja i promet tvari zabranjenih u sportu.

Za počinjena kaznena djela iz kriminaliteta droga prijavljene su **1333** (1299 u 2014.) osobe što je povećanje za 2,6%. Od toga **1235 osoba bilo je muškog spola** (92,6%), a **98 osoba ženskog spola** (7,4%). Od 1333 počinitelja **njih 79 bili su maloljetnici** (5,9%).

U 2015. godini počinjeno je **6709 prekršaja iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga** što je **pad za 8%**.

Za počinjene prekršaje iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga (čl. 3. i 24.) prijavljen je **6641 počinitelj, što je 8,3% manje** nego 2014. godine kada ih je zabilježeno 7245. Zbog počinjenih kaznenih djela iz čl. 190., 191. i 191.a, pritvorskom nadzorniku dovedene su 652 osobe.

Od navedenog broja počinitelja, **5.873 osobe bile su muškog spola** (88,4%), a **768 osoba ženskog spola** (11,6%). Od ukupnog broja počinitelja, njih 196 ili 2,9% bili su maloljetnici. Prema dostupnim podacima kojima raspolaže linija kriminaliteta

droga, u policijskim upravama 2015. godine od posljedica konzumacije droge **preminule su 22 osobe.**

U 2015. godini u **8921 slučaju zapljene svih vrsta droga**, (9166 u 2014.) što je smanjenje za 2,7%, odnosno 245 zapljena manje. **Ovo je drugi najbolji ikada zabilježen rezultat aktivnosti policije** (nakon prošlogodišnjeg rekordnog broja zapljena, 2001. godine bilježimo 7620 zapljena droga), prije svega na poslovima suzbijanja zlouporabe droga (takozvane *ulične redukcije*). Neznatan pad broja zapljena u odnosu na 2014. godinu zasad ne predstavlja negativni trend s obzirom da je **broj od 8921 zapljene** u 2015. godini **značajno veća od prosjeka zapljena u razdoblju od 2000. do 2014. godine**, koji **iznosi 6.745**, a isto tako i od prosjeka zapljena za razdoblje od **2010. do 2014. godine koja iznosi 6989**. Gledajući broj zapljena s obzirom na vrstu droge, vidljivo je da broj zapljena svih vrsta droga u usporedbi s 2014. godinom bilježi porast, osim zapljene marihuane gdje se bilježi značajniji pad (21,6%), koji se može objasniti nedostatkom te vrste droge na tržištu.

Osim slučajeva neovlaštenog posjedovanja i neovlaštene preprodaje, odnosno omogućavanja trošenja droga, u Hrvatskoj je već godinama prisutan problem neovlaštene proizvodnje droga. U 2015. godini zabilježeno je 258 slučajeva neovlaštene proizvodnje produkata kanabisa od čega je u 125 slučajeva bila riječ o tzv. *indoor* uzgajalištima na kojima je pronađeno i zaplijenjeno 2.963 stabljika kanabisa, dok je u 133 slučaja bila riječ o „ *outdoor* “ uzgajalištima na kojima su pronađene i zaplijenjene 2.724 stabljike kanabisa.

Gledajući zbirno, riječ je o zaplijenjenih 5687 stabljika, što je u prosjeku 22 stabljike marihuane po otkrivenom ilegalnom uzgajalištu. Usporedbe radi, u 2014. godini ukupno su otkrivena 172 ilegalna uzgajališta na kojima je pronađeno i zaplijenjeno 2.858 stabljika (u prosjeku 16 stabljika po uzgajalištu). Iz navedene usporedbe vidi se kako je prisutan trend značajnog povećanja ilegalnog uzgoja, što se može objasniti nedostatkom marihuane s albanskog područja. Ipak je i nadalje pretežno riječ o manjim količinama za osobne potrebe, eventualno i za potrebe lokalnog (regionalnog) ilegalnog tržišta droga.

Otkriveni slučajevi ilegalnog uzgoja gljiva *psilocibina* i kaktusa *pejotla* su u prethodnom vremenskom razdoblju bili izolirani i rijetki.

Tijekom 2015. godine ostvareno je 26 zapljena svih vrsta tvari sa *Liste tvari zabranjenih u sportu* (NN 116/13), što je pad u broju zapljena u odnosu na 2014. godinu kada su ostvarene 43 zapljene. Većinu zapljena (21), čine anabolička sredstva.

Tijekom 2015. godine zadržan je kontinuitet intenzivne **operativne međunarodne policijske suradnje** Službe kriminaliteta droga PNUSKOK - a, koja se ogledala i kroz provedena međunarodna kriminalistička istraživanja kriminaliteta droga kojima je obuhvaćeno više međunarodnih zločinačkih udruženja i zaplijenjene značajne količine droga (kodnih naziva: GLADIUS III, MASKA, DUNAV, VRAG, OPERA, MOHITO, HUNT i druga). Kao primjer uspješne međunarodne policijske suradnje navodimo dva kriminalistička istraživanja **koje je inicirala hrvatska policija**:

- **kodnog imena " DUNAV "** kojom prilikom je ostvarena policijska suradnja i kriminalističko istraživanje Hrvatske, Austrije, Njemačke i Nizozemske prema zločinačkom udruženju koje je nabavljalo kokain s područja Južne Amerike na područje Nizozemske. Prokrijumčareni kokain skrivali su u tajnom skladištu u nizozemskom gradu Capelle aan den IJssel. Kokain su prodavali kupcima u Hrvatskoj, Austriji te Bosni i Hercegovini. Bilo je 7 zapljena kokaina u količini od oko 8100 grama te je izvršeno još 6 preprodaja kokaina u količini od oko 25300 grama kokaina koja nije zaplijenjena. U Hrvatskoj su uhićena trojica hrvatskih državljana, a u Austriji, Nizozemskoj i Njemačkoj uhićeno je 13 osoba, pronađeno je i blokirano oko 130.000 gotovinskog novca te su pronađene obveznice u vrijednosti 55.000 američkih dolara te dionice u vrijednosti 545.000 američkih dolara;
- **kodnog imena „ MASKA „** kojom prilikom je ostvarena suradnja s policijama Kraljevine Španjolske, Republike Srbije, britanskom agencijom NCA, crnogorskom i portugalskom policijom. Kazneno su prijavljena 3 hrvatska i 2 srpska državljanina. U konačnici ove međunarodne operacije koja je imala međunarodni kodni naziv „ WINNETOU „ španjolska policija zaplijenila je 3,5 tone kokaina i 9.300.000 eura, a uhićeno je 69 osoba.

Stanje i kretanje problematike droga u Republici Hrvatskoj je unatrag nekoliko godina stabilno. Trenutno u Hrvatskoj nema „ epidemije “ ovisnosti o drogama, nema „ *otvorenih narko scena* “, značajnije proizvodnje droga, osim sporadičnih slučajeva

uzgoja konoplje tipa droge marihuana. Također, nema aktivnosti kriminalnih organizacija takozvanih *narkokartela* i kriminalnih skupina, koje se prije svega bave kriminalnim aktivnostima povezanih s proizvodnjom i trgovinom droga, nisu destabilizirale gospodarski i politički sustav. Stabilnost se ogleda i u broju novih osoba u sustavu tretmana i prevencije o drogama koji je u padu.

Kao rezultat aktivnosti albanskih vlasti u 2014. godini, koje su se nastavile i tijekom 2015. na suzbijanju uzgoja i krijumčarenja marihuane tj. *skunka*, bilježi se pad opskrbljenosti europskog te time i hrvatskog ilegalnog narkotržišta s albanskom marihuanom. Pad uzgoja i krijumčarenje marihuane iz Albanije uzrokovao je i pad broja zapljena i ukupnih količina zaplijene marihuane u 2015., što se nužno odrazilo na manji pad ukupnog broja zapljena svih droga od 3,31% u odnosu na 2014. godinu, čime nisu ispunjena očekivanja - prioritet o porastu broja zapljena droga za 2% u 2015. godini. Usprkos navedenom, kada se uzme u obzir broj zapljena droga u 2014. i 2015. godini u odnosu na prethodna vremenska razdoblja, očit je veliki, značajan porast broja zapljena droga za više od 30%. Uspostavljen je nacionalni sustav suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj. On djeluje i daje pozitivne rezultate.

MUP je bio i ostao najznačajniji nositelj aktivnosti suzbijanja ponude droga na ilegalnom narkotržištu u sklopu uspostavljenog nacionalnog sustava borbe protiv problematike droga u sklopu Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj. Činjenica koja nas zabrinjava jest trend da sve veći broj osoba troši i posjeduje male količine droga za takozvanu *osobnu uporabu*. Tijekom dužeg razdoblja to može negativno utjecati na opće stanje i kretanje stanja sigurnosti u svezi suzbijanja zlouporabe droga.

Prilikom definiranja prioriteta kriminaliteta droga potrebno je imati na umu da se radi o kriminalitetu izraženo međunarodnog obilježja, dinamike prijenosa kriminalnih aktivnosti iz države u državu, brzom promjeni modaliteta i ruta krijumčarenja, visokog stupnja organiziranosti i hijerarhijske uređenosti zločinačkih udruženja, širokog korištenja novih i sofisticiranih načina komunikacija između počinitelja, velike financijske moći i brojnosti zločinačkih udruženja. Osim toga, treba uzeti u obzir i stalni porast potražnje droge te pojavu novih droga na ilegalnom tržištu.

Jedan od najvažnijih ciljeva u borbi protiv krijumčarenja i preprodaje droge te zločinačkih udruženja kao što su „ Balkanski kartel “ jest održavanje kontinuiteta uspješne borbe linije rada kriminaliteta droga koji je postignut kroz prioritetan pristup problematici kriminaliteta droga na nacionalnoj razini u prethodnom vremenskom razdoblju. Važno je pritom da se usporedo s održavanjem kontinuiteta borbe protiv krijumčarenja i preprodaje droge nužno održi trenutno visoka razina aktivnosti policije u odori na suzbijanju prekršaja posjeda droge za „ *osobnu uporabu* “ - takozvana *ulična redukcija*. Da bi se spriječile mogućnosti ponude droga i dalje će se djelovati na suzbijanje razvitka ilegalnog tržišta droga u RH, sprečavanje proizvodnje droge, suzbijanje krijumčarenja i aktivnosti međunarodnih narkokartela i inih zločinačkih udruženja u sklopu nacionalnih i EU obveza.

3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- Dana 8. siječnja policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske završili su kriminalističko istraživanje nad albanskim državljaninom nakon što je izvršena granična kontrola i pretraga vozila kojim je upravljao na GP Zaton Doli pri izlasku iz Hrvatske. U pretrazi je u plinskom spremniku vozila pronađeno 27.450 grama marihuane i 2.000 grama heroina.
- Dana 3. ožujka policijski službenici SSKOK-a Rijeka završili su višemjesečno kriminalističko istraživanje kodnog naziva „ ZORA “ tijekom kojeg su na području više policijskih uprava uhićene 22 osobe, a pronađeno je i 970 grama kokaina, 645 grama heroina, 500 grama amfetamina, 50 grama marihuane, 11 litara prekursora i određena količina oružja i streljiva.
- Dana 4. ožujka policijski službenici PU varaždinske završili su kriminalističko istraživanje kodnog naziva „ Mr. Olympia “ nad 4 osobe zbog preprodaje većih količina tvari zabranjenih u sportu (steroidi, lijekovi i slično). Izvršeno je više pretraga na području Varaždina i Zagreba kojom prilikom je pronađeno više ampula testosterona, tableta „ Tyraq “, „ Euthyrox 25 “, „ Letrox 100 “ itd. te određena količina oružja.
- Dana 6. travnja policijski službenici PU vukovarsko - srijemske dovršili su kriminalističko istraživanje nad dvije osobe, državljanima dvojnog državljanstva,

turskog i njemačkog, nakon što su podvrgnuti ulaznoj kontroli na GP Bajakovo u sklopu koje je izvršena i pretraga vozila u kojem su putovali i u kojemu je pronađeno 140.729 grama heroina. U kriminalističkom istraživanju ostvarena je suradnja i s njemačkim policijskim službenicima.

- Dana 16. travnja policijski službenici PU međimurske završili su kriminalističko istraživanje nad jednom osobom zbog krijumčarenja halucinogene droge iz inozemstva koju je prerađivao i prodavao u obliku LSD doza. U sklopu istraživanja izvršena je pretraga kuće u kojoj je pronađeno 21.595 doza droge nalik na LSD i s djelovanjem kao LSD, 1.095 doza LSD-a i 41 gram marihuane.
- Dana 6. svibnja policijski službenici PU zagrebačke završili su kriminalističko istraživanje nad dva hrvatska državljana u sklopu kojeg je u pretragama stanova pronađeno 5.785 grama amfetamina, 2.657 grama MDMA, 723 doze LSD-a, 13 grama hašiša i 10 grama marihuane.
- Dana 6. svibnja policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske završili su kriminalističko istraživanje nad dvije osobe, slovačkim državljanima, nakon što je izvršena granična kontrola i pretraga vozila u kojem su putovali na GP Karasovići pri ulasku u Hrvatsku. U pretrazi je u preuređenim dijelovima vozila pronađeno 57.312 grama marihuane.
- Dana 21. svibnja policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske završili su višemjesečno kriminalističko istraživanje kodnog naziva „ Gladius 3 “ u suradnji s policijom Republike Srpske i BiH nad 10 osoba zbog krijumčarenja i preprodaje kokaina, amfetamina i marihuane. Tijekom kriminalističkog istraživanja zaplijenjeno je 28.500 grama marihuane i manja količina kokaina i amfetamina. U Bosni i Hercegovini uhićeno je 17 osoba.
- Dana 18. lipnja policijski službenici PU zagrebačke u suradnji s policijskim službenicima Službe kriminaliteta droga PNUSKOK - a i njemačke policije dovršili su međunarodno kriminalističko istraživanje kodnog naziva “ MOHITO ” tijekom kojeg je u Hrvatskoj zaplijenjeno 752 grama kokaina, 3 litre amfetaminske baze, 4 grama amfetamina, 1,25 litara sumporne kiseline, 5 litara metilnog alkohola, 14.500 grama kofeina i 600 grama kreatina, a oduzeto je 45.200 eura, 26.000 kuna i određena količina streljiva. U SR Njemačkoj zaplijenjeno je 2.900 grama amfetaminskog ulja, 700 grama metanola, oružje i streljivo.

- Dana 9. srpnja policijski službenici PU šibensko - kninske završili su kriminalističko istraživanje nad jednim državljaninom Velike Britanije koji je zatečen na „ Garden festivalu “ te je prilikom legitimiranja i u pretrazi unajmljenog apartmana pronađeno 670 grama MDMA, 592 grama ketamina, 440 tisuća kuna i 2.800 funti sterlinga.
- Dana 16. kolovoza policijski službenici PU zagrebačke i PU karlovačke završili su kriminalističko istraživanje nad dvije osobe nakon što je muškarac zaustavljen i kontroliran u prometu na autocesti A1 / A6 kod čvora Karlovac, a u pretrazi vozila pronađeno je 1.180 grama kokaina, a kod ženske osobe je u pretrazi stana u Zagrebu pronađeno 1.240 grama kokaina i streljivo.
- Dana 20. kolovoza policijski službenici PU krapinsko - zagorske završili su kriminalističko istraživanje nad dvije osobe u sklopu kojeg je u više pretraga pronađeno 37.115 grama marihuane i dva sustava za uzgoj marihuane.
- Dana 1. listopada policijski službenici SSKOK-a Zagreb i Rijeka završili su međunarodno kriminalističko istraživanje kodnog naziva „ VRAG “ nad 18 osoba zbog sudjelovanja u nabavi, skladištenju i krijumčarenju prekursora anhidrida octene kiseline iz zemalja zapadne Europe u Tursku te nabavi i krijumčarenju heroina iz Turske u Hrvatsku i zemlje zapadne Europe. Kriminalističko istraživanje započelo je nakon zaplijene 717 kilograma heroina na granici Turske i Bugarske, a tijekom istraživanja zaplijenjeno je 14 tona prekursora aceton anhidrida u Bugarskoj, 55 grama heroina te određena količina oružja i streljiva.
- Dana 31. listopada policijski službenici PU dubrovačko - neretvanske završili su višemjesečno kriminalističko istraživanje kodnog naziva „ PORAT “ nad 5 osoba zbog krijumčarenja i preprodaje kokaina od siječnja do kraja listopada 2015. godine. Zaplijenjeno je 4500 grama kokaina, od toga je 500 grama pronađeno u pretrazi vozila u trajektnom pristaništu u Pločama u listopadu, a 4000 grama pronađeno je kod osumnjičenika i na kruzaru u dubrovačkoj luci u studenome.
- Dana 10. studenog policijski službenici PU sisačko - moslavačke završili su kriminalističko istraživanje nad jednom osobom u sklopu koje su izvršili pretragu kuće na području Kutine u kojoj je pronađeno 225 stabljika indijske konoplje visine od 27 do 129 cm i 16 lampi. Prilikom kriminalističkog istraživanja utvrđeno

je i počinjenje kaznenog djela krađe zbog krađe struje iz elektrodistribucijske mreže HEP - a.

- Dana 27. studenog policijski službenici PU zadarske u suradnji s policijskim službenicima PNUSKOK - a, Službe kriminaliteta droga završili su višemjesečno međunarodno kriminalističke istraživanje kodnog naziva “ DUNAV ”, koje je obuhvatilo osim Hrvatske i Austriju, Njemačku i Nizozemsku. Provedenim istraživanjem ustvrdilo se kako su članovi zločinačkog udruženja, predvođeni hrvatskim državljaninom od svibnja do studenog 2015. godine, u najmanje 12 navrata izvršili kupoprodaju 34.063 grama kokaina. Od toga je u 6 odvojenih zaplijena na području Hrvatske, Austrije, Njemačke i Nizozemske zaplijenjeno 7.732 grama kokaina, a od toga u Hrvatskoj 1.112 grama kokaina. Organizatoru zločinačkog udruženja oduzeto je i oko 130 tisuća eura te mu je blokirana imovina (obveznice u vrijednosti 55 tisuća američkih dolara i dionice u vrijednosti 545 tisuća američkih dolara).
- Dana 16. prosinca policijski službenici PU primorsko - goranske završili su kriminalistička istraživanja kodnog naziva „ BARA “ i „ BARA 2 “ nad 39 osoba. Zaplijenjeno je 18.850 grama marihuane, 24 stabljike indijske konoplje, 490 grama amfetamina, 69 tableta MDMA i manje količine hašiša, ulja kanabisa i lijekova s popisa droga te nešto oružja.

3.4. Opći kriminalitet

Ova kategorija kriminaliteta sadrži najširu i najraznovrsniju skupinu kaznenih djela. U ovu skupinu uključena su sva kaznena djela nasilja, imovinski kriminalitet i ostali kriminalitet koji nije razvrstan u ranije nabrojene kategorije. Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu koji se istražuje i prijavljuje po službenoj dužnosti iznosi 79%. Ovih je kaznenih djela 2015. godine **prijavljeno 46.819, što je za 4,6% više** nego prethodne godine s ukupnom materijalnom štetom **447.517.692 kune**.

Obilježje ovih kaznenih djela je veliki broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. **Od 46.819 kaznenih djela općeg kriminaliteta**, u 861 kaznenom djelu počinitelj je zatečen na djelu, u 6.945 kaznenih djela počinitelj je bio poznat

istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 39.013 (83,3%) kaznenih djela bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

Kriminalističkim istraživanjima kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem razriješeno je njih **14.886 ili 38,2%**. Tijekom 2015. godine pronađeni su počinitelji 1.276 kaznenih djela prijavljenih u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 23.968 kaznenih djela. Koeficijent naknadne otkrivenosti iznosi **41,4%** i za **1,1% je bolji** od prethodne godine.

U 2015. godini prijavljenih kaznenih djela više je za **2.056 ili 4,6%**, a razriješenih kaznenih djela više je za **1.155 ili 5,1%**.

3.4.1. Kriminalitet nasilja

U kategoriju kriminaliteta nasilja ubrajaju se kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta te neka kaznena djela protiv drugih zaštićenih vrijednosti, koja sadrže elemente nasilja.

Kaznenih djela protiv života i tijela koja ulaze u skupinu općeg kriminaliteta manje je za 8,6% nego prethodne godine. Tjelesnih ozljeda manje je za 193 kaznena djela (19,9%).

Zabilježena su 33 ubojstva, 2 manje nego u 2014. godini, što predstavlja pad ove vrste kaznenih djela za 5,7%. Postotak razriješenosti iznosi 97%, (jedno ubojstvo u 2015. godini je ostalo nerazriješeno), a koeficijent razriješenosti je 100% s obzirom da je razriješeno i jedno ubojstvo koje je prijavljeno u ranijim godinama.

Prijavljeno je 105 pokušaja ubojstva, što je za 8 kaznenih djela ili 7,1 % manje nego tijekom 2014. godine. Razriješeno je 100 pokušaja ubojstva, koeficijent razriješenosti iznosi 95,2%, dok je postotak razriješenosti 93,3% jer je 7 pokušaja ubojstva ostalo nerazriješeno.

Kaznena djela iz glave XVI. i XVII. – Kaznena djela protiv spolne slobode i

spolnog ćudoređa te spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta koja pripadaju skupini općeg kriminaliteta **u porastu su za 0,5%**.

U 2015. godini prijavljena su 72 silovanja od kojih je 5 ostalo nerazriješeno. Koeficijent razriješenosti iznosi 94,4%, a postotak razriješenosti zbog razriješenog jednog silovanja iz ranijih godina iznosi 93,1%. **Silovanja su u padu za 6 kaznenih djela ili 7,7%**. Od 18 prijavljenih pokušaja silovanja sva su razriješena te je koeficijent razriješenosti 100%. U odnosu na 2014. godinu prijavljenih **pokušaja silovanja manje je za 3 djela ili 14,3%**.

3.4.2. Imovinski kriminalitet

Imovinska kaznena djela čine 73,4% općeg kriminaliteta. U 95,7% ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 34,5%. Ova kaznena djela **u porastu su za 5,2%**.

Provalne krađe su najbrojnija kaznena djela i u ovoj ih je godini prijavljeno 14.968, što je u odnosu na prethodnu godinu **manje za 2,2%**.

Prijavljeno je 1.158 razbojništva, od kojih je njih 407 ili 35,1% razriješeno u izvještajnom razdoblju. S 84 razriješena razbojništva počinjena u ranijim godinama, **koeficijent razriješenosti iznosi 42,4% i za 2% je niži nego prethodne godine.** Broj razbojništava **u porastu je za 36 kaznenih djela ili 3,2%** u odnosu na 2014. godinu. Analizirajući objekte u kojima su počinjena spomenuta kaznena djela, **porast bilježe razbojništva u mjenjačnicama** za 26,7%, trgovinama za 26,2%, kladionicama za 25%, poštama za 11,1% i otvorenim prostorima za 4,5%. U svim ostalim objektima razbojništva su u padu, a najveći pad bilježe razbojništva u bankama za 61,1%, poslovnicama za otkup plemenitih kovina za 37,9% te u stambenim zgradama za 18,2%.

3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

Krvni i seksualni delikti

- **Dvostruko ubojstvo** - policijski službenici PU zagrebačke u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta Ravnateljstva policije proveli su kriminalističko istraživanje kojim je utvrđeno da je hrvatski državljanin dana 22./23.3.2015. godine u vremenu od 21,40 do 04,50 sati u Zagrebu, III. Podbrežje br.15, počinio kazneno djelo „Ubojstvo“, opisano u čl. 110. KZ-a na štetu hrvatske državljanke nakon čega je došao na područje grada Osijeka gdje je dana 23.3.2015. godine oko 8,30 sati u Ulici Stjepana Radića br.10 uporabom vatrenog oružja usmrtio jednog hrvatskog državljanina nakon čega je pucanjem iz vatrenog oružja počinio samoubojstvo.
- **Teško ubojstvo** - policijski službenici PU bjelovarsko - bilogorske u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta Ravnateljstva policije proveli su kriminalističko istraživanje kojim je utvrđeno da je hrvatski državljanin dana 26.4.2015. godine u popodnevnim satima u Bjelovaru, Vladana Desnice br.11, počinio kazneno djelo „ Teško ubojstvo “ opisano i čl.111. st.1. t.4. KZ - a na štetu hrvatske državljanke.
- **Teška kaznena djela protiv spolne slobode i dr.** - policijski službenici PU virovitičko - podravske u suradnji s policijskim službenicima Službe općeg kriminaliteta Ravnateljstva policije proveli su kriminalističko istraživanje kojim se utvrdilo kako je hrvatski državljanin dana 10.10.2015. godine od 20,30 do 22,30 sati u Pitomači, Ulici braće Radić kbr.101, počinio kaznena djela „ Razbojništvo “, opisano u čl. 230.st.1. KZ - a i kazneno djelo „ Teška kaznena djela protiv spolne slobode “ opisano u čl.154. st.3. u svezi s čl.153. st.1. KZ - a, na štetu hrvatske državljanke, koja je preminula nasilnom smrću uslijed psihičke traume prouzrokovane događajem.

Razbojništva

- Dana 24.2.2015. godine policijski službenici PU istarske dovršili su kriminalističko istraživanje nad osumnjičenim muškarcem te je podneseno posebno izvješće ODO - u Pula zbog osnova sumnje da je dana 26.11.2014. godine u Puli, Flavijevska ulica, uz prijetnju pištoljem počinio kazneno djelo razbojništva u poslovnici banke, kojom prilikom je otuđio **577.000 kuna**. Osumnjičeni je 24.2.2015. godine predan pritvorskom nadzorniku PU istarske.
- Dana 28.7.2015. godine policijski službenici PU zagrebačke uhitili su osumnjičenog muškarca te su u suradnji s policijskim službenicima PU splitsko - dalmatinske nad njim proveli kriminalističko istraživanje. Protiv osumnjičenog je podneseno posebno izvješće ŽDO - u za mladež Zagreb zbog osnova sumnje da je počinio **32 kaznena djela razbojništva** (jedno u poštanskom uredu, 24 u trgovinama, jedno u kiosku i 6 u ljekarnama), na području PU zagrebačke 26 kaznenih djela, a na području PU splitsko - dalmatinske 6 kaznenih djela, uz prijetnju nožem i plastičnim pištoljem. Dana 29.7.2015. godine osumnjičeni je predan pritvorskom nadzorniku.
- Policijski službenici PU zagrebačke su 9.8.2015. godine dovršili kriminalističko istraživanje nad dvoje osumnjičenih te je protiv njih podneseno posebno izvješće ODO - u Zagreb, zbog osnova sumnje da su na području grada Zagreba tijekom 2014. i 2015. Godine, uz prijetnju pištoljem i verbalnom prijetnjom, počinili **40 kaznenih djela razbojništva** u sportskim kladionicama, ljekarnama, trgovinama, poslovnicama za otkup plemenitih kovina i kioscima. Osumnjičeni su predani pritvorskom nadzorniku.

Teške krađe

- Dana 25.2.2015. godine policijski službenici PU osječko - baranjske proveli su kriminalističko istraživanje nad 3 osumnjičene muške osobe, kojom se prilikom utvrdilo da su tijekom siječnja i veljače 2015. godine na području gradova Osijeka, Đakova i Čepina počinili više kaznenih djela teških krađa provaljivanjem u obiteljske kuće te otuđivali novac i zlatni nakit. Materijalna šteta iznosi 434.732 kune.

- Dana 4.6.2015. godine policijski službenici PU istarske proveli su kriminalističko istraživanje nad dvije osumnjičene muške osobe, kojom prilikom je utvrđeno da su počinili kazneno djelo provale, kojom prilikom su otuđili veću količinu bakra. Materijalna šteta je 408.000 kuna.
- Dana 26.8.2015. godine policijski službenici PU brodsko - posavske proveli su kriminalističko istraživanje nad 3 osumnjičene muške osobe, te je utvrđeno da je trojac na području Slavenskog Broda počinio veći broj teških krađa provaljivanjem u kioske, trgovine i ugostiteljske objekte, pritom su otuđili veću količinu cigareta, alkoholnih pića, novca, te prehrambenih artikala u vrijednosti od 221.569,13 kuna.
- Dana 25.9.2015. godine policijski službenici PU istarske proveli su kriminalističko istraživanje nad 3 osumnjičene osobe, kojom prilikom je utvrđeno da je trojac na područja grada Pule, Fažane i Medulina počinio veći broj teških krađa provaljivanjem u obiteljske kuće, kojom prilikom su otuđili veću količinu domaćeg i stranog novca, bijele tehnike, TV-a, zlatnog nakita i drugih stvari u vrijednosti od 586 tisuća kuna (ukradene predmete su dalje preprodavali).

3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Kaznena djela od posebnog sigurnosnog značaja su pojedina kaznena djela iz glava KZ - a protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, ljudskih prava i temeljnih sloboda, opće sigurnosti, sigurnosti prometa, biračkog prava Republike Hrvatske.

Prijavljena su **72 kaznena djela iz ove skupine, što je za 118,2% više** nego 2014. godine.

Tijekom 2015. godine zabilježeno je 21 kazneno djelo iz mjerodavnosti rada Službe terorizma, što je **porast za 2 djela ili 10,5%** u odnosu na 2014. godinu. Valja naglasiti kako nije **zabilježeno nijedno kazneno djelo terorizma i kazneno djelo povezano s terorizmom.**

Za kaznena djela ratnih zločina prijavljeno je 51 kazneno djelo što je **za 37 ili 264,3% djela više** nego 2014. godine. Od 51 kaznenog djela, 36 kaznenih djela odnosi se na Ratni zločin (čl. 91. KZ) 12 kaznenih djela na kazneno djelo Odgovornost zapovjednika (čl. 96. KZ) i 3 kaznena djela na Zločin protiv čovječnosti

(čl. 90 KZ). Vezano za počinjenje ovih kaznenih djela prijavljene su 34 osobe, što je za 61,9% više u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljena 21 osoba.

Kod 48 kaznenih djela počinitelj je otkriven, dok je u 3 kaznena djela počinitelj ostao nepoznat, tako da je 2015. godine razriješeno 94% kaznenih dijela od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela.

Tijekom 2015. godine Služba ratnih zločina u suradnji s policijskim upravama postupala je u 4 nova predmeta Ureda zastupnika Vlade Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, vezano za smrtna stradavanja osoba tijekom Domovinskog rata u svezi kojih se postupci vode pred Europskim sudom za ljudska prava.

Tijekom 2015. godine značajan dio aktivnosti Službe ratnih zločina odnosio se na prikupljanje i dostavu podataka o lokacijama (grobnicama) iz II. svjetskog rata u svezi čega je u suradnji s policijskim upravama prikupljeno i na traženje Upravi za zatočene i nestale Ministarstva branitelja dostavljeno saznanja i dokumentacije za 84 lokacije - grobnica iz II. svjetskog rata.

Prikupljeno je i Upravi za zatočene i nestale Ministarstva branitelja dostavljeno priopćenje o 26 mogućih lokacija ukopa osoba nestalih tijekom Domovinskog rata.

Dana 18. lipnja 2015. godine na snagu je stupio Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (NN 64/15). U postupku pripreme za donošenje ovog Zakona od Službe ratnih zločina poduzeto je niz mjera kako bi se prikupili podaci o broju žrtava i kaznenim progonima pokrenutih protiv počinitelja.

I nadalje se velika pažnja posvećuje pitanju zločina iz mržnje, kako zbog obveza preuzetih nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju između ODIHR-a i MUP-a o obuci policijskih službenika za borbu protiv zločina iz mržnje, vrijedećem zakonodavstvu, tako i zbog činjenice da su zločini iz mržnje, odnosno njihovo kvalitetno praćenje, posebno apostrofirano kao mjerilo u pregovaračkom procesu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u Poglavlju 23. „Pravosuđe i temeljna prava “.

Stalnim praćenjem ove problematike nisu zabilježeni pojavni oblici ili organiziranje u svrhu provedbe nasilja nad pojedincima ili skupinama. Tijekom 2015. godine zabilježeno je 25 kaznenih djela za koja je kriminalističkim istraživanjem

utvrđeno ili okolnosti počinjenja upućuju da su motivirana mržnjom. Najviše kaznenih djela počinjeno je zbog nacionalne netrpeljivosti (17). Kaznena djela počinjena iz mržnje su tjelesne ozljede, teške tjelesne ozljede, prijetnje, oštećenje tuđe stvari i povreda mira pokojnika.

3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja

U skladu sa Strategijom i Planom istraživanja i procesuiranja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj (1991.-1995.) te Provedbenom planu Ravnateljstva policije, tijekom 2015. godine završeno je kriminalističko istraživanja regionalnih prioriteta na području PU šibensko - kninske.

- DRNIŠ – RUŽIĆ – 7 prijavljenih osoba od toga petorica zapovjednika srpskih vojnih postrojbi („ JNA “ i „ SVK “) te dvojica pripadnika SUP - a Knin počinili su 8 kaznenih djela „ Ratni zločin protiv civilnog stanovništva “ iz čl. 120. st.1 u svezi čl. 28 st. 2 OKZ RH na štetu hrvatskog civilnog stanovništva, kulturnih, vjerskih, društvenih i gospodarskih objekata grada Drniša, Općine Ružić i njima pripadajućih mjesta.
- ŠIROKA KULA – prijavljeni su od početka kolovoza do kraja mjeseca listopada 1991. godine na prostoru Široke Kule i Ličkog Osika za vrijeme trajanja oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske s jedne i JNA i srpskih paravojnih formacija s druge strane, odgovorni za ubojstvo 18 osoba.

3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji

Kazneno pravna zaštita mladeži i obitelji obuhvaća kriminalitet na štetu djece i maloljetnika, kriminalitet koji su počinila djeca i maloljetnici i obiteljsko nasilje.

Otkrivanjem i prijavljivanjem ovih kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se takvom aktivnošću ostvaruje i strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Tijekom 2015. godine u Republici Hrvatskoj su otkrivena i prijavljena 4.504 kaznena djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji, što je za 1,9% manje u odnosu na 2014. godinu kada su otkrivena i prijavljena 4.592 kaznena djela.

Od kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji značajno je istaknuti kaznena djela povreda dužnosti uzdržavanja (prijavljena su 722 kaznena djela), povreda djetetovih prava (prijavljeno je 1056 kaznenih djela) i tjelesna ozljeda (prijavljena su 562 kaznena djela).

Nadalje, u skupini kaznenih djela protiv spolne slobode i skupini kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta tijekom 2015. godine prijavljeno je 590 kaznenih djela počinjenih na štetu djece ili 3,2% manje u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 610 kaznenih djela iz ovog područja kriminaliteta.

Najčešća kaznena djela protiv spolne slobode i protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta u 2015. godini su: spolna zlouporaba djeteta mlađeg od 15 godina (219); iskorištavanje djece za pornografiju (16); bludne radnje (48); zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od 15 godina (69); podvođenje djeteta (8); silovanje (36); spolni odnošaj bez pristanka (22); upoznavanje djece s pornografijom (41); mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba (18) i spolno uznemiravanje (12).

U skupini kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece u 2015. godini prijavljeno je 2.056 kaznenih djela počinjenih na štetu djece ili 2% više u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 2.015 kaznenih djela iz ovog područja kriminaliteta.

3.6.1. Kriminalitet djece

U 2015. godini kazneno neodgovorna djeca u starosti do 14 godina počinila su 295 kaznenih djela, što je za 1,7% više u odnosu na 2014. godinu, kada je zabilježeno 290 kaznenih djela počinjenih od djece mlađe od 14 godina. Istodobno, za 3,7% bilježi se smanjenje broja djece mlađe od 14 godina koji su počinitelji kaznenih djela, odnosno od zabilježenih 255 djece u 2015. godini, a u 2014. godini je zabilježeno njih 265 .

U 2015. godini ukupno je zabilježeno 2.238 kaznenih djela za koja su kao počinitelji evidentirana kazneno odgovorna djeca, što je manje za 13,9% u odnosu na 2014. godinu kada je zabilježeno 2.599 kaznenih djela kazneno odgovorne djece. Promatrajući broj prijavljene kazneno odgovorne djece zamjetan je značajan pad od 10,2% u 2015. godini u usporedbi s 2014. godinom. Naime, u 2015. godini zabilježena su 1.322 počinitelja kazneno odgovorne djece, dok ih je u 2014. godini bilo njih 1.472.

Promatrajući ukupno zabilježena 2.533 kaznena djela djece (maloljetne osobe) u 2015. godini uočava se značajan pad od 12,3% u odnosu na 2014. godinu kada je zabilježeno 2.889 kaznenih djela maloljetnih osoba. Nadalje, u 2015. godini ukupno je zabilježeno 1.577 djece (maloljetne osobe) počinitelja kaznenih djela, što je smanjenje od 9,2% u odnosu na 2014. godinu kada je zabilježeno 1.737 djece (maloljetne osobe), počinitelja kaznenih djela.

Iako se bilježi pad kaznenih djela protiv imovine, koja su počinila djeca, ona i nadalje u najvećem djelu participiraju u ukupnom zbroju maloljetničkog kriminaliteta. Naime maloljetne osobe - djeca su u 2015. godini počinila 1.700 kaznenih djela protiv imovine, što je udio od 67,1% u maloljetničkom kriminalitetu. Istodobno, valja istaknuti povećanje kaznenih djela krivotvorenja koja su počinile maloljetne osobe - djece i to posebice krivotvorenje novca i krivotvorenje isprava.

Djeca (maloljetne osobe) su u 2015. godini počinila **284 kaznena djela** s obilježjima nasilja i kaznenih djela protiv života i tijela i to: 56 razbojništava, 17 razbojničkih krađa, 58 teških tjelesnih ozljeda (čl. 118. – čl. 121.), 151 tjelesna ozljeda i 2 ubojstva. Ukupno gledajući, kaznena djela s obilježjima nasilja koja su počinila djeca, uspoređujući 2015. s 2014. godinom, bilježe smanjenje za 16,7%.

U 2015. godini djeca (maloljetne osobe) su počinila **54 kaznena djela** protiv spolne slobode i kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, što je smanjenje za 61,4% (140), što se može smatrati pozitivnim trendom u ovom području kriminaliteta.

U području zlouporabe opojnih droga također se bilježi pozitivan trend jer su djeca (maloljetne osobe) u 2015. godini sveukupno evidentirana za počinjenje 206 kaznenih djela, što je smanjenje od 22,2% u odnosu na 2014. godinu (265).

Značajna skupina kriminaliteta djece je tzv. **vršnjačko nasilje** gdje su evidentirana 723 kaznena djela počinjena među maloljetnim vršnjacima što je 28,5% od ukupnog broja kaznenih djela djece (maloljetnih osoba).

3.6.2. Nasilje u obitelji

Prema podacima o zabilježenom stanju, kretanju i nekim obilježjima nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj u 2015. godini, zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno je prijavljeno 13.775 osoba (za 7,4% manje nego prošle godine kada su prekršajno prijavljene 14.874 osobe), od toga 10.575 muškaraca i 3.200 žena.

Policija je provela 1.241 zaštitnu mjeru koja je u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljena u djelokrug rada (698 zaštitnih mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, 291 zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju te 252 zaštitne mjere udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora).

Isključivo za prekršaj nasilničkog ponašanja u obitelji policija je tijekom 2015. godine uhitila 8.771 osobu (7.361 osoba muškog spola i 1.410 osoba ženskog spola), što je **manje za 8,9%** u odnosu na 2014. godinu kada je uhićeno 9.630 osoba.

Sukladno čl.137. Prekršajnog zakona zadržano je **1.419 počinitelja** prekršaja obiteljskog nasilja (1.309 muškaraca te 110 žena), što je manje za 24,8% (2014. godine 1.888 osoba). Prekršajnim sucima privedena je 7.921 osoba, što je manje za 8,9% (privedeno 8.693 osoba).

Počinjenim prekršajem nasilja u obitelji zbog kojeg je počinitelj prekršajno prijavljen, **oštećeno je 15.338 osoba**, što je manje za 6,4% u odnosu na 2014. godinu kada je oštećeno 16.382 osoba. Od ukupnog broja oštećenih, 9.775 osoba **je ženskog spola** (2014. godine oštećeno 10.465 osoba ženskog spola) te 5.563 osoba muškog spola (2014. godine 5.917 osoba muškog spola).

Promatramo li **odnos počinitelj – žrtva**, počinitelji nasilničkog ponašanja u obitelji bili su u 3.174 slučaja suprug nad suprugom, a u 724 slučaja supruga nad suprugom; 913 slučaja izvanbračni partner, a u 233 slučaja izvanbračna supruga;

485 slučaja bivši partner, a u 138 slučaja bivša partnerica; 607 slučajeva otac nad punoljetnim sinom, a u 897 slučajeva otac nad maloljetnim sinom; 1.198 slučajeva punoljetni sin nad majkom, a u 804 slučaja punoljetni sin nad ocem itd.

Prema čl. 179.a KZ - a - **Nasilje u obitelji, počinjeno je 145** kaznenih djela dok je za to kazneno djelo prijavljeno 37 osoba (36 muških i jedna ženska osoba). Žrtve tog kaznenog djela u najvećem broju slučajeva bile su žene (121 ženska i 29 muških osoba).

U 2015. godini počinjeno je **18 (od toga 12 žena) kaznenih djela ubojstava** među bliskim osobama, odnosno **54,5%** od ukupnog broja ubojstava (33), što je povećanje za **17,3%**.

Među bliskim osobama počinjena su **24 (od toga oštećeno 16 žena) ubojstva u pokušaju**, što predstavlja udio od **22,9%** od ukupnog broja pokušaja ubojstva (105).

Glava KZ-a/Naziv kaznenog djela	Ukupno kaznenih djela RH	Kaznena djela među bliskim osobama		Žrtva	
		2015.	Udio %	M	Ž
X. Kaznena djela protiv života i tijela	1.742	627	36,0	228	405
Čl. 110. Ubojstvo	23	11	47,8	5	6
Čl. 110. Ubojstvo (pokušaj)	92	20	21,7	14	6
Čl. 111. Teško ubojstvo	10	7	70,0	1	6
Čl. 111. Teško ubojstvo (pokušaj)	13	4	30,8	1	3
Čl. 113. Prouzročenje smrti iz nehaja	5	2	40,0	2	
Čl. 115. Protupravni prekid trudnoće	1				
Čl. 117. Tjelesna ozljeda	776	474	61,1	165	315
Čl. 118. Teška tjelesna ozljeda	790	105	13,3	38	67
Čl. 119. Osobito teška tjelesna ozljeda	14	2	14,3	1	1
Čl. 120. Teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti	4	1	25,0	1	
Čl. 121. Teška tjelesna ozljeda iz nehaja	14	1	7,1		1

3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece

Tijekom 2015. godine u Republici Hrvatskoj, a vezano za primjenu čl. 93. st. 5. Obiteljskog zakona (NN 103/15), koji se odnosi na propuštanje roditeljske skrbi o zabrani noćnih izlazaka maloljetnih osoba mlađih od 16 godina, zabilježeno je zatjecanje maloljetnih osoba mlađih od 16 godina u vremenu od 23 do 5 sati u 1.682 slučaja, što je smanjenje od 6,1% u odnosu na 2014. godinu kad je policija zabilježila

1793 postupanja. Kao najčešći razlog propuštanja roditeljske skrbi pojavljuje se dozvola roditelja u 955 slučajeva, zatim neposlušnost roditelju u 618 slučajeva, prepuštenost sebi u 52 slučaja i ostali razlozi u 57 slučajeva.

S obzirom na dob zatečenih osoba njih 195 ili 11,6% bila su djeca starosti do 14 godine života, a njih 1.487 ili 88,4% bila su djeca u dobi od 14 do 16 godina. Od ukupnog broja zatečenih maloljetnih osoba njih 569 ili 33,8% bile su ženskog spola, a 1.113 ili 66,2% bila su muškog spola.

Tijekom postupanja prema 142 zatečena djeteta (mlađih od 16 godina) ili u 8,4% slučajeva ustvrdilo se kako se prema njima već prije postupalo zbog činjenja kažnjivih radnji ili nekih drugih razloga. Naknadnim izvidima utvrđeno je da je četvero ili 0,2% njih bilo žrtve kaznenog djela Povreda djetetovih prava.

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ)

Povećanje sigurnosti prometa na cestama je treći poseban cilj policije koji uključuje nadzor prometa i rad mobilne jedinice prometne policije.

Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Sve dobrobiti motorizacije, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja. Posljedice ugrožavanja prometa na cestama bitno utječu na ukupno stanje javne sigurnosti. Osim individualnih tragedija i društvo u cjelini trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća.

Radi podizanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu društvo mora uložiti znatno više napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika.

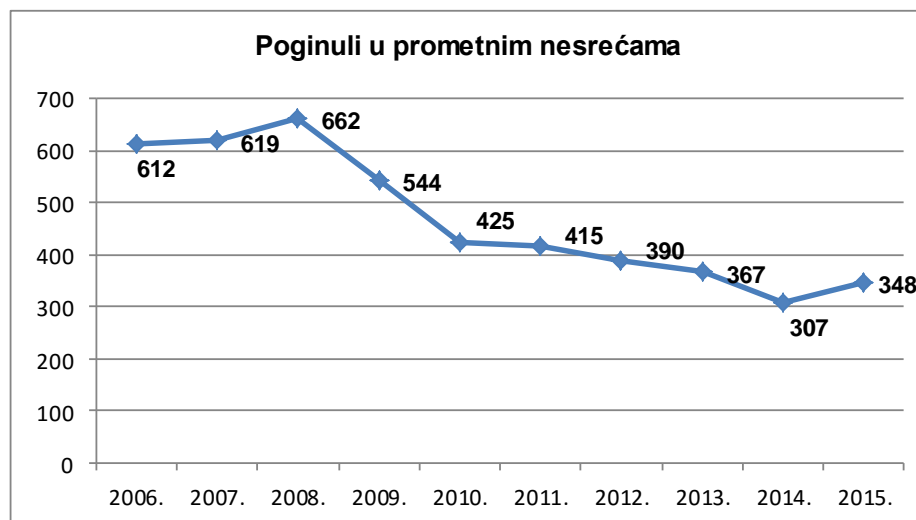
Između sudionika, vozila i ceste, prometna kultura svih sudionika, posebice vozača, najbrže može smanjiti tragične posljedice. Prometna kultura ne traži znatna financijska sredstva, koliko svježije ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju. Tridesetog svibnja 2015. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 64/15).

4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama

U 2015. godini dogodila se **32.571 prometna nesreća**. U tim je nesrećama **poginulo 348 osoba**, 2.822 osobe su teško ozlijeđene, a 12.202 osobe su lakše ozlijeđene. U odnosu na 2014. godinu, prometnih nesreća više je za 3,6% (za 1.139 prometnih nesreća više), poginulih osoba više je za 13% (40 osoba više), lakše ozlijeđenih za 5,7% (za 655 osoba) i teško ozlijeđenih osoba više je za 5,5% (za 147 osoba više). Od ukupnog broja poginulih osoba 274 ili 78,7% su muškarci, a 74 ili 21,3% su žene. Ozlijeđeno je 9.126 muškaraca i 5.898 žena.

Iako je porast poginulih osoba u odnosu na prethodnu godinu veći za 40 osoba ili 13%, pratimo li kretanje u posljednjih 5 godina, **uočit ćemo kako je pad u 2013. iznosio znatno više od prosjeka, 60 ili 16,3%**. Prikažemo li grafički liniju trenda, razvidno je kako **2015. godina ne odstupa drastično od linije trenda smanjenja poginulih osoba**. U prometnim nesrećama utvrđeno je 1471 kazneno djelo, što je za 10,3% više nego 2014. godine.

Poginulo je 225 vozača (40 vozača ili 21,6% više), 61 pješak (za 12 manje ili 16,4%) te 62 putnika (12 ili 24% više).

Brzina neprimjerena uvjetima na cesti najčešća je pogreška vozača zbog koje se događaju prometne nesreće sa smrtnim ishodom.

Broj registriranih vozača motornih vozila **porastao je za 9.052 ili 0,4%**, a **broj registriranih motornih vozila** za 67.145 ili 3,5% .

U 2015. godini strukturu prometnih nesreća činile su 1% nesreće s poginulima, 33% nesreće s ozlijeđenima i 66% nesreće s materijalnom štetom. Strukturu nastradalih osoba čini 2,3% poginulih, 18,4% teško ozlijeđenih i 79,3% lakše ozlijeđenih.

4.2. Vrste prometnih nesreća

Važni čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu su značajke ceste, koje bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nesreće, a od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost, poseban način vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nesreća dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima – 12.685 ili 39% od ukupnog broja nesreća, potom na križanjima 9.841 ili 30,2%, te u zavojima 5.823 ili 17,9%. U tim nesrećama poginulo je 327 osoba, što je 94% od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđeno je 14.345 osoba ili 95,5% od ukupnog broja ozlijeđenih.

Najučestalije vrste prometnih nesreća događaju se u međusobnim sudarima vozila u pokretu i slijetanjem vozila s ceste (68,9% nesreća s nastradalim osobama) i u tim nesrećama najviše je poginulih osoba (68,1% poginulih). **Najteže posljedice su u sudarima vozila iz suprotnih smjerova** (6,3 poginula na 100 nesreća s nastradalim osobama), **zatim u slijetanjima vozila ceste** (4,1 poginulih na 100 nesreća s nastradalim osobama).

4.3. Uzroci prometnih nesreća

Prometne nesreće događaju se najčešće kao posljedica pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine (7.603 nesreća), nepoštivanja prednosti prolaza (4.169), nepropisne vožnje unatrag (2.819) i zbog vožnje na nedovoljnoj udaljenosti (2.394), što čini 52,1% svih pogrešaka vozača. U tim je nesrećama poginulo 200 osoba ili 57,5% svih poginulih, a ozlijeđenih je 9.116 ili 60,7%. Prema brojnosti, slijede nesreće zbog nepropisnog kretanja vozila na

kolniku, nepropisnog uključivanja u promet, nepropisnog skretanja i tako dalje.

Osim pogrešaka vozača, prometne nesreće događaju se **i zbog pogrešaka pješaka**, a najčešće zbog nekorištenja obilježenog pješačkog prijelaza (89) i nepoštivanja svjetlosnog znaka (84), što čini 40,6% od svih pogrešaka pješaka. U tim su nesrećama poginule 3 osobe, a ozlijeđena je 151 osoba.

4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

U 2015. godini **u prometnim nesrećama sudjelovalo je 67.920 sudionika** – 51.689 ili 76,1% vozača, 14.291 ili 21% putnika, 1.786 ili 2,6% pješaka i 154 ostalih sudionika (0,3%).

Prema kategorijama sudionika u prometu, **najviše je poginulo vozača**, njih 225 ili 64,7%, zatim 62 putnika ili 17,8% te 61 pješaka ili 17,5%. Među ozlijeđenima također je najviše bilo vozača, njih 9.040 ili 60,2%, zatim putnika 4.419 ili 29,4% te pješaka 1.563 ili 10,4%.

Prema životnoj dobi u **prometnim je nesrećama poginulo je 45 osoba između 18. i 24. godine života**, što je **više za 25%** u usporedbi s 2014. godinom, a **ozlijeđeno je 2.696 osoba ili 13,1% više** nego prethodne godine. Između 25. i 60. godine života poginule su 202 osobe ili 58% od svih poginulih, a ozlijeđeno je 8.601 osoba ili 57,2% od svih ozlijeđenih. Iznad 60 godina poginulo je 80 osoba ili 23% od svih poginulih, a ozlijeđeno je 2.066 osoba ili 13,8%.

U 2015. godini **poginulo je devetero djece u dobi 0 - 13 godina** (8 u 2014.) 4 djeteta do 6 godina starosti, a petero od 7 - 13 godina starosti, dok je **broj ozlijeđene djece ostao gotovo isti**. U odnosu na 2014. ozlijeđeno je jedno dijete više. Tri djeteta su poginula kao vozači bicikla, četvero je poginulo kao putnici u vozilu, a dvoje djece je poginulo u svojstvu pješaka.

Na području Republike Hrvatske u 2015. godini poginulo je 20 stranih državljana, a 1.242 ih je ozlijeđeno. U odnosu na 2014. **7 osoba ili 25,9% je manje poginulih stranih državljana, dok je ozlijeđenih za 14% više.**

4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću

Od ukupnog broja prometnih nesreća **91,3% prouzročili su vozači**. Od toga su 4.366 prometnih nesreća prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, 79 pod utjecajem droga, a 2.232 nesreće prouzročili su vozači bez položenog vozačkog ispita. U odnosu na 2014. godinu **broj nesreća koje su prouzročili vozači je veći za 3,8%**.

Mladi vozači (do 24 godine) su u 2015. godini prouzročili 4.479 prometnih nesreća, što je za **9,2% više** u odnosu na 2014. godinu. **U tim je nesrećama poginulo 28 osoba, što je 17,6% manje** nego 2014. godine.

4.6. Kaznena djela u prometu

U 2015. godini prijavljeno je **1.471 kazneno djelo u prometu, što je za 10,3% više** nego u 2014. godini. Od toga je 1.408 kaznenih djela prema čl. 227. KZ - a Izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu, a 11 kaznenih djela prema čl. 123. st. 2. KZ - a Nepružanje pomoći osobi u opasnosti koju je sam prouzročio **dok je 37 kaznenih djela po članku 226. KZ – a Obijesna vožnja u cestovnom prometu**, (za 68,2% više nego u 2014). Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u prometu njih **1.448 ili 98,4% je razriješeno**.

4.7. Nadzor prometa

Radi podizanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu na višu razinu i približavanja europskim standardima, policija je tijekom 2015. godine nastojala maksimalno pokriti sve cestovne smjerove, osobito one najugroženije prema praćenim podacima, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i u što većoj mjeri sprječavalo kršenje prometnih propisa.

Ciljane aktivnosti provodile su se na mjestima i u vrijeme kada se događaju najteže prometne nesreće, a u te je aktivnosti bio uključen maksimalan broj

policijskih službenika s pripadajućom tehničkom opremom koja se koristi za nadzor u prometu.

U nadzoru prometa u 2015. godini policija je utvrdila **827.628 prekršaja, što je za 3,6% više** u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi utvrđenih prekršaja najzastupljeniji su prekršaji zbog nepropisne brzine (33,8%), a riječ je o prekršajima zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće s tragičnim posljedicama. Prema značaju za sigurnost prometa slijede nepropisno pretjecanje i obilaženje, nepoštivanje prednosti prolaska i crvenog svjetla te vožnja pod utjecajem alkohola. Osim ovih najopasnijih prekršaja, policija je u nadzoru prometa najčešće kažnjavala vozače zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita, nekorištenja sigurnosnog pojasa i nenošenja zaštitne kacige, ali i zbog tehničke neispravnosti vozila i korištenja mobitela tijekom vožnje.

Posebna pozornost pridavala se prometnim pitanjima tijekom turističke sezone, osobito na područjima gdje se koncentrirao najveći dio prometa. Da bi se postigla visoka razina sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa, osiguravao se optimalan broj policijskih službenika na cestama. Policijski službenici su pojačanim radom i aktivnostima, između ostaloga i fizičkim upravljanjem prometom, u vrijeme pojačanog prometa prema turističkim odredištima, maksimalno utjecali na sigurnost svih sudionika u prometu, smanjenje prometnih gužvi i ubrzanje prometnog toka.

U sklopu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa RH provedene su strateške aktivnosti za 2015. godinu: smanjenje brzine vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu, suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu i saniranje opasnih mjesta. S tim u vezi provedene su i preventivno - promidžbene kampanje „ *Razmisli - kad piješ ne vozi* “, „ *Brzina, alkohol i droga najgori su suvozači*“ i „ *Poštujte naše znakove* “. Kampanje su provođene oglašavanjem televizijskih i radijskih spotova, kao i kroz izradu i podjelu promidžbenih materijala sudionicima u prometu. Nastavljena je realizacija projekta „ Prometna učilica “ u sklopu projekta „ Školska učilica “, a izrađen je i promidžbeni materijal koji se dijelio na prigodnim manifestacijama.

U sklopu sanacije opasnih mjesta, u cijelosti je financirana sanacija više opasnih mjesta na državnim, županijskim i nerazvrstanim cestama.

Osim navedenog, sudjelovalo se u provođenju 24 projekta financiranih sredstvima Nacionalnog programa.

4.8. Međunarodna policijska razmjena i suradnja

Provedeno je 9 operativnih akcija usklađenih s akcijama TISPOL - a (Europska mreža prometne policije) usmjerenih na suzbijanje prekršaja brzine, alkohola, droga, nekorištenja sigurnosnog pojasa te prekršaja vozača autobusa i teretnih automobila.

Četvrtog svibnja 2015. potpisan je ugovor koji je u proceduri ratificiranja u svezi olakšanja međugraničnog kažnjavanja između Austrije, Mađarske, Bugarske i Hrvatske sukladno direktivi o prekograničnom kažnjavanju prometnih prekršaja koji je ratificiran u Hrvatskom Saboru u veljači 2014.

U svojstvu predstavnika Republike Hrvatske sudjelovalo se na sastancima stručnih grupa Europske komisije u Bruxellesu (CARE - grupa za statističke podatke o prometnim nesrećama i posljedicama te LANDSEC stručne grupe za sigurnost cestovnog prometa).

U organizaciji Europske komisije, sudjelovalo se na sastanku u svezi provođenja direktive 2011/82 (2015/413) o prekograničnom kažnjavanju prometnih prekršaja.

U Bruxellesu se sudjelovalo na sastancima o primjenama direktive 2014/45/EU i 2014/47/EU o tehničkim pregledima vozila i mobilnim tehničkim pregledima (tehničkim pregledima na cesti).

Od ostalih aktivnosti koje su provedene možemo istaknuti: usuglašavanje Ugovora unutar Salzburg Forum grupe, sudjelovalo se na godišnjem sastanku ETSC - a u Bruxellesu te sudjelovanje na raznim međunarodnim sastancima, radionicama te akcijama u cilju poboljšanja sigurnosti prometa na cestama.

4.9. Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije, kao samostalna ustrojstvena jedinica, obavlja policijske poslove nadzora prometa na cestama na području cijele države, a prije svega na autocestama i državnim cestama, posebice tijekom turističke sezone, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, nadzire brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere u svrhu sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provedbu aktivnosti i po potrebi, surađujući s drugima iz policijskog sustava, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.).

U 2015. godini Mobilna jedinica prometne policije većinu je vremena bila angažirana na području Policijske uprave zagrebačke, ali i na područjima drugih policijskih uprava. Višednevni angažman cjelokupnog sustava organiziran je na područjima Policijskih uprava osječko - baranjske, istarske, zadarske i šibensko - kninske u svrhu suzbijanja kaznenih djela i prekršaja te posebice zlouporabe opojnih droga, krivotvorenja isprava, nedopuštene trgovine, izbjegavanja carinskog nadzora, izigravanja zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude, imovinskih delikata, težih prometnih prekršaja (upravljanje prije stjecanja prava, vožnja pod utjecajem alkohola ili droga, neregistrirana i neosigurana vozila i dr.), prekršaja iz Zakona o oružju, Carinskog zakona i drugih zakona.

U provedbi zadaća iz svog djelokruga rada policijski su službenici izvršili 1.014.266 provjera, zaustavili i provjerili 26.040 vozila u kojima su zatečene 34.950 osoba, od kojih je 1.124 uhićeno, dovedeno ili predano na daljnje postupanje mjerodavnim ustrojstvenim jedinicama. Provjerom osoba i vozila ustvrdili su 15.320 različitih prekršaja i 176 kaznenih djela i to: 29 kaznenih djela iz članka 190. - Neovlaštena proizvodnja i promet drogama; 97 kaznenih djela iz članka 311. - Krivotvorenje isprave; 12 kaznenih djela protiv gospodarstva i 38 ostalih kaznenih djela.

Osim zapljena droga koja su procesuirana kroz kazneno zakonodavstvo, ustvrdili još 255 prekršaja zlouporabe opojnih droga (260 u 2014.). U najvećem

broju slučajeva radilo se o zapljenama manjih količina opojnih droga koje su bile za „osobnu“ uporabu. Međutim, bilo je desetak količinski značajnijih zapljena.

Za vrijeme turističke sezone, za razliku od preostalog dijela godine, rad policijskih službenika usmjeren je na autoceste u svrhu održavanja protočnosti prometa i suzbijanja teških prometnih prekršaja, posebice prekoračenja brzine te kaznenih djela. Kao angažman ističemo angažman tijekom srpnja i kolovoza za svaki vikend (petak, subota i nedjelja), kada je Policijskoj upravi zagrebačkoj dana ispomoć u vidu 2 do 6 motociklista kroz jednu smjenu, koji su bili angažirani na protočnosti prometa.

Od ukupno utvrđenih 14.466 prekršaja, najviše ih je bilo iz prometa i to: zbog prekoračenja brzine 3.662, zbog vožnje neregistriranim vozilom 2.946, vožnje neosiguranim vozilom 1.749, upravljanja za vrijeme kad je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja 653, zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita 520 te zbog vožnje pod utjecajem droga 309 i alkohola 286. Da bi se spriječio nastavak kršenja prometnih propisa, poduzimale su se i zaštitne mjere pa je oduzeto 228 vozačkih dozvola, a 2.115 vozača i 2.958 vozila isključeno je iz prometa.

Postupanja policijskih službenika mobilne jedinice u prometu bila su usredotočena na prevenciju, suzbijanje i sankcioniranje težih prometnih prekršaja, odnosno prema vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ)

Kao četvrti posebni cilj policije u 2015. godini u Strateškom planu MUP - a i drugih institucija u funkciji zaštite i spašavanja za razdoblje 2015. - 2017. ističe se **jačanje sigurnosti na državnoj granici, u civilnom zračnom prometu i plovidbi** koji uključuje problematiku: izdavanja dokumenata na graničnim prijelazima, odbijanje ulaska i izlaska, zlouporabu putnih dokumenata, prekogranični kriminalitet i prekršaje na granici, nezakonite migracije, prihvati i vraćanje stranaca na granici,

prisilna udaljenja stranaca i povrede državne granice, poslove pomorske policije, aerodromske policije, mobilne jedinice za nadzor granice te Prihvatnog centra za strance i pitanje azila.

Dužnost i obveza Uprave za granicu također je nadzirati provedbu svih aktivnosti, praćenje i predlaganje izmjena nacionalnog zakonodavstva s ciljem potpunog **usklađivanja sa schengenskom pravnom stečevinom**. Uprava za granicu nadzire i usmjerava obuku granične policije, nabavlja i raspoređuje tehničku opremu, predlaže i prati provedbu infrastrukturnih projekata te provodi druge aktivnosti od strateškog značaja **da bi se postigla europska razina sigurnosti državne granice** kao i maksimalno osiguranje načela slobode kretanja.

Nadalje, Uprava za granicu provodi međunarodnu suradnju kroz bilateralne i multilateralne sastanke, zajedničke akcije, razmjenu podataka koja je vezana za nadzor državne granice, posebice vanjskih granica EU i suzbijanje nezakonitih migracija, suradnju na području obuke graničnih policija i analize rizika, sudjeluje u pripremi i izradi međunarodnih i međudržavnih ugovora te brine o njihovoj provedbi, a predstavnici Uprave aktivno sudjeluju i u radu europskih tijela i agencija te radu međudržavnih komisija i drugih tijela.

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, pitanje sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba, uz istodobno sprječavanje nezakonitih prelazaka preko državne granice kao i svih oblika prekograničnog kriminala, izuzetno je zahtjevna zadaća.

Zbog stupnja opasnosti od terorističkih napada, kontrola putnika u zračnom prometu zahtijeva izuzetnu odgovornost policijskih službenika i djelatnika privatnih tvrtki u zračnim lukama u kojima su već preuzeli obavljanje poslova zaštitnih pregleda putnika i ručne prtljage. Da bi se održala visoka razina sigurnosti, stalno se uvode nove metode i tehnike u nadzoru koje traže dosljednu primjenu.

Plovidba na moru i plovnim rijekama izložena je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

5.1. Državna granica i granični prijelazi

Dužina državne granice Republike Hrvatske je 3.318,6 km - vanjska granica 2.304,3 km, a unutarnja 1.014,3 km. Državna granica je određena i označena samo u dijelu s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim zemljama odvija se kroz rad međudržavnih komisija. Udio dužine državne granice sa Slovenijom iznosi 20,3%, s Mađarskom 10,7%, sa Srbijom 9,8%, sa Crnom Gorom 1,4%, s Bosnom i Hercegovinom 30,9%, pomorska granica s Italijom iznosi 0,8%, a na međunarodne vode odnosi se 26,1%.

Na državnoj granici **određena su 173 granična prijelaza**, od čega je najveći broj na dijelu granice s Republikom Slovenijom (58) te Bosnom i Hercegovinom (50). Od 173 granična prijelaza 162 su stalna, a 11 sezonskih koji su otvoreni isključivo za pomorski međunarodni promet tijekom turističke sezone.

Poslovi nadzora državne granice (kontrole prelaska i zaštite državne granice) obavljaju se u **78 policijskih postaja**, ustrojstveno raspoređenih u **18 policijskih uprava**. Od tog broja 26 postaja je specijaliziranih (14 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 6 pomorske policije), dok su 52 postaje mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice ne obavljaju se na području Policijskih uprava bjelovarsko-bilogorske i požeško-slavonske (u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija).

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, temeljem preporuka Europske komisije te čl. 17. „ Zajednička kontrola “ i dobre prakse Zakonika o schengenskim granicama, uvedena su zajednička službena mjesta za obavljanje granične kontrole na jednom mjestu, na kopnenim graničnim prijelazima na unutarnjoj granici Europske unije s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom, u svrhu povećanja protočnosti prometa preko graničnih prijelaza, razmjene znanja i iskustava policijskih službenika.

Primjenom Zakonika o schengenskim granicama te „ Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice “, nad državljanima Europske unije i Schengenskog prostora obavlja se samo osnovna

granična kontrola, dok se nad državljanima trećih zemalja obavlja temeljita granična kontrola.

Glede EU aktivnosti možemo istaknuti sljedeće: sudjelovanje u radu radnih grupa Vijeća EU i ostalih strateških tijela EK, aktivno regrutiranje predstavnika granične policije za potrebe EBGT (Europskih graničnih timova), uspješno proveden ciklus TAIEX radionica na temu prešchengenske evaluacije. Dana 12. ožujka 2015. predana je Izjava o spremnosti Republike Hrvatske za početak schengenske evaluacije te je krajem lipnja 2015. godine službeno dostavljen upitnik za evaluaciju provedbu schengenske pravne stečevine. Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s drugim tijelima državne uprave pripremilo je i dostavilo odgovore na zaprimljeni dokument u predviđenom roku.

Komparirajući statističke pokazatelje 2015. s 2014. godinom, vidljivo je da se nastavlja trend intenzivnog i usmjerenog postupanja policijskih službenika tijekom granične kontrole s ciljem otkrivanja korištenja krivotvorenim putnim ispravama, pokušaja izbjegavanja granične kontrole i carinskog nadzora, otkrivanja krijumčarenja vozila, droga, oružja i streljiva što se može tumačiti kao rezultat uložениh napora vezanih uz edukaciju policijskih službenika koji sudjeluju na specijalističkim tečajevima, obukama te on-line seminarima (Frontex, EU Common CoreCurriculum, Schengenska učionica, intenzivni tečajevi engleskog jezika...).

Međutim, uzimajući u obzir novu nabavljenu tehničku opremu, uspostavljeni NISUDG na svim graničnim prijelazima na vanjskoj granici, otkrivanje korištenja krivotvorenih isprava trebalo bi u narednom razdoblju još više intenzivirati.

Slijedom navedenog potrebno je stalno i kvalitetno koristiti novonabavljenu tehničku opremu kroz EU projekte i državni proračun, nastaviti s izradama profila rizika i edukacijom multiplikatora (trenera), a što bi u konačnici trebalo rezultirati još boljom učinkovitošću policijskih službenika u sprječavanju svih oblika nezakonitih radnji. Također je potrebno veću pozornost usmjeriti na profiliranje putnika, osobito po pitanju tzv. stranih boraca kao mjera opreza nakon terorističkih napada koji su izvršeni u Francuskoj.

5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima

Tijekom 2015. godine **državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 158.245.694 putnika, što je za 8,7% više** nego u 2014. godini. Od ukupnog broja putnika državljani EU čine udio od 45,6%, državljani trećih zemalja 23,7%, a državljani Republike Hrvatske čine udio od 30,6%.

Najveći udio od 48,8% u ukupnom prometu putnika ostvaren je na granici sa Slovenijom što u apsolutnoj brojci iznosi 77.292.818 prelazaka. Drugi po brojnosti prometa putnika su granični prijelazi s Bosnom i Hercegovinom čiji udjel u ukupnom prometu iznosi 31,6%, odnosno 50.055.375 prelazaka.

Najfrekventniji granični prijelaz tijekom izvještajnog razdoblja bio je MCGP Macelj s 12.851.867 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udjel od 8,1%. Komparirajući promet s 2014. godinom, na spomenutom graničnom prijelazu promet se povećao za 1,1%. MCGP Bregana je na drugom mjestu po broju putnika s 12.528.108 putnika i udjelom od 7,9% u ukupnom prometu, što je u odnosu na 2014. povećanje za 7,9%. Treći granični prijelaz po prometu putnika je MCGP Kaštel preko kojeg je tijekom 2015. godine prešlo 11.204.086 putnika, što čini 7,1% udjela u ukupnom prometu. Najveće oscilacije u prometu putnika bilježe MCGP Slavonski Brod s povećanjem od 27% i MCGP Županja s povećanjem od 24,1%. Tijekom izvještajnog razdoblja državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 50.760.113 vozila, što je povećanje za 5,8% u odnosu na 2014. godinu (2014. - 47.976.504).

5.3. Izdani dokumenti na graničnim prijelazima

Granična policija je tijekom 2015. godine pri obavljanju poslova nadzora državne granice izdala ukupno 16.033 dokumenta, što je u odnosu na prošlu godinu za 27,4% više (12.590 u 2014.). Naime, u ukupnom broju izdanih dokumenata najviše su zastupljena odobrenja članu posade stranog plovila ili zrakoplova i tijekom 2015. godine izdano ih je 9.685, što je za 17,8 % više u odnosu na isto razdoblje 2014. godine (8.222 u 2014.).

Izdano je 536 odobrenja za unos/prijenos oružja tijekom 2015. godine što je povećanje za 33,3% u odnosu na prošlu godinu. U izvještajnom razdoblju izdano je njih 536.

Posebna pažnja pridaje se mogućnosti izdavanja vize na graničnim prijelazima. Sukladno propisima, granična policija ima mogućnost izdavanja vize na graničnom prijelazu u iznimnim situacijama.

Tijekom 2015. godine, granična policija je izdala 5.756 viza, što je za 46,6% više u odnosu na isto razdoblje 2014. godine (3.927 u 2014.). Kao i proteklih godina najviše ih je izdano na zračnim graničnim prijelazima, 3.106 s udjelom od 53,9%, što je povećanje u odnosu na prošlu godinu od 31,8%.

Također je nužno istaknuti da su kao i u 2014. godini, najzastupljeniji bili državljani Filipina, Indije i Indonezije, pomorci u tranzitu.

5.4. Odbijanje ulaska u RH i zabrana izlaska iz RH

5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku

Tijekom 2015. godine granična policija RH je za 9.332 strana državljana utvrdila da ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj te im je slijedom toga odbila ulazak. Broj osoba kojima je odbijen ulazak u RH je za 7,8% veći nego tijekom 2014. godine (8.658 u 2014.). Najčešći razlozi odbijanja ulaska neopravdanje svrhovitosti i uvjeta namjeravanog boravka, neposjedovanje vize ili odobrenja boravka i neposjedovanje sredstava za uzdržavanje.

Analizom prijelaza na kojima se najviše odbija ulazak u RH utvrđeno je da su to prijelazi na dijelu državne granice s Bosnom i Hercegovinom (4.248), zatim sa Srbijom (1.752) te Crnom Gorom (1.450). Tako je u ukupnom broju odbijenih ulazaka zastupljeno najviše državljana Bosne i Hercegovine (3.530) s udjelom od 37,8%. Tijekom proteklih godina broj odbijanja ulaska državljanima Bosne i Hercegovine je u permanentnom opadanju.

Drugi po broju odbijenih ulazaka su državljani Albanije (1.729), koji čine udio od 18,5% u ukupnom broju, ali je nužno istaknuti da je u odnosu na prethodnu godinu, statistički gledano, broj odbijanja veći za 10,8%. Državljanima Turske treći su po

brojnosti odbijenih ulazaka (787), što je povećanje za 60,3% u odnosu na 2014. godinu.

5.4.2. Zabrana izlaska iz Republike Hrvatske

Tijekom 2015. godine, granična policija zabranila je izlazak iz RH za 2.420 osoba, što je za 11,2 % manje, nego tijekom 2014. godine (2.726 u 2014.).

Praćenjem zabrana izlaska iz RH utvrđeno je da je u 1.986 slučajeva zabranjen izlazak strancima zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice, odnosno oko 82%.

5.5. Zloupotreba putnih dokumenata

Tijekom 2015. godine granična policija je kod 315 osoba otkrila 312 krivotvorenih i 38 tuđih isprava što je u usporedbi s 2014. godinom smanjenje otkrivenosti za 4,5%.

Najviše su se krivotvorile putovnice (153), osobne iskaznice (49), a otkriveno je 10 krivotvorenih boravišnih dozvola na što je nužno ubuduće obratiti posebnu pozornost jer je to dokument koji olakšava ulazak, kretanje i boravak u EU, čime je postala poželjna i za nezakonite migrante i krivotvoritelje.

Najčešći način krivotvorenja dokumenata je potpuno krivotvorenje, preinaka podataka i umetanje/lijepljenje stranice i to najvećim dijelom u putnim ispravama i osobnim iskaznicama.

Najčešće su korišteni krivotvoreni dokumenti koji imaju slabe zaštitne elemente. Najviše je evidentirano krivotvorenih putnih isprava Albanije, BiH, Italije, Bugarske i Njemačke, a najčešći korisnici su bili državljani Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Turske i Srbije. Prema ukupnoj analizi, najveći broj otkrivenih krivotvorenih dokumenata je na graničnim prijelazima PU dubrovačko - neretvanske (129), PU zagrebačke (90), PU brodsko - posavske (41) i PU vukovarsko - srijemske (32).

S obzirom na velik broj prometa putnika preko graničnih prijelaza RH i činjenicu da je područje Republike Hrvatske jedan od značajnijih tranzitnih pravaca nezakonitih migracija prema zapadnoj Europi, potrebno je dodatno uložiti napore u suzbijanje ovog oblika kriminaliteta (nužne su procedure rada u kojima bi se definirao način unosa u baze podataka, način kvalifikacije djela, i dr.).

5.6. Prekogranični kriminalitet

Policijski službenici za suzbijanje prekograničnog kriminala tijekom 2015. godine obradili su 507 kaznenih djela i 2.855 prekršaja te je utvrđen pad od 21,6% za kaznena djela, a porast prekršaja za 3,5% u odnosu na 2014. godinu.

Tijekom 2015. godine na državnoj granici zabilježeno je 5.386 slučajeva krijumčarenja od strane 5.603 počinitelja. Najučestalije je krijumčareno: droga, cigarete, duhan, meso, oružje, streljivo, vozila, alkohol, fauna i dr. Od spomenutih 5.386 slučajeva, na ulasku u Republiku Hrvatsku otkriveno je 4.141, na izlasku 710, dok su ostali slučajevi otkriveni na „ zelenoj granici “ (535).

5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja droga

Granična policija je tijekom 2015. godine zabilježila 5.386 slučajeva u kojima su sudjelovale 5.603 osobe koje su procesuirane zbog posjedovanja droge prilikom prelaska državne granice te je zaplijenjeno 250 kg i 336 grama droge. Granični prijelazi Pasjak i Macelj su mjesta s najvećim brojem otkrivenih slučajeva zapljene droge.

5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila

Tijekom 2015. godine granična policija zabilježila je 622 slučaja krijumčarenja oružja, streljiva i eksploziva u kojima je sudjelovalo 625 osoba, što je znatno povećanje od 50,9% u odnosu na 2014. godinu. Posebno treba izdvojiti: 23 komada

elektronsko-detonatorskih kapisli, 4 puške, 3 lovačke puške, 16 pištolja, 1.706 komada streljiva, 9 plinskih pištolja. Što se tiče krijumčarenja vozila, nužno je istaknuti da je tijekom izvještajnog razdoblja došlo do pada broja otkrivenih slučajeva za 11% u odnosu na 2014. godinu.

5.7. Ostali poslovi granične policije

U obavljanju poslova granične kontrole, tijekom protekle 2015. godine evidentno je povećanje otkrivačke djelatnosti po međunarodnim potragama. Tijekom 2015. godine otkriveno je 230 osoba, što je za 81,1% više nego tijekom 2014. godine kada je otkriveno 127 osoba. Po Interpolovim potragama otkriveno je 955 osoba što je za 33,8% više u odnosu na prošlu godinu (714 u 2014.) osoba, povećanje se bilježi i po lokalnim potragama za 13,1%. Po Evidenciji operativnih mjera i diskretnih provjera je u 2015. godini otkriveno 858 osoba, što je za 62,8% više u odnosu na 2014. godinu (527 u 2014.).

OTKRIVENO	2014.	2015.	+ - %
Osoba po Interpolovim bazama	714	955	+33,8
Osoba po međunarodnim potragama	127	230	+81,1
Osoba po lokalnim potragama	2.145	2.425	+13,1
Osobe po Evidenciji operativnih mjera i diskretnih provjera	527	858	+62,8

Tijekom 2015. godine na graničnim prijelazima prihvatili smo 355 deportiranih hrvatskih državljana, što je za 14,5% manje nego u 2014. godini. U istom razdoblju je 812 državljana Republike Hrvatske repatrirano u Republiku Hrvatsku, što je u odnosu na 2014. godinu povećanje za 38,3%.

Na granici prema	Deportacije		+ - %	Repatrijacije		+ - %
	2014.	2015.		2015.	2015.	
Sloveniji				213	344	61,5
Mađarskoj		1		67	87	29,9
Srbiji		5		49	69	40,8
Crnoj Gori	8	46	475,0	20	16	-20,0
B i H	1	13	1200,0	55	51	-7,3
Pomorski promet				6	2	-66,7
Zračni promet	406	290	-28,6	177	243	37,3
UKUPNO	415	355	-14,5	587	812	38,3

5.8. Nezakonite migracije

Na migracije stanovništva, generalno gledano, uvijek utječe ekonomska, politička i socijalna situacija u njihovim okruženju. Ako je ta situacija nepovoljna, odnosno ako je veliki stupanj životne i egzistencijalne ugroze (ratni sukobi, ekonomsko siromaštvo, i dr.) dolazi do velikih migracijskih valova. Ti migracijski valovi zbog globalne ekonomske krize, velikog broja etničkih i vjerskih sukoba doveli su do gorućeg problema današnjice, do kretanja pojedinih naroda u potrazi za ekonomskom, socijalnom i političkom sigurnošću.

Jedna od najčešće korištenih ruta kretanja migracijskih valova kreće s područja Bliskog istoka i Afrike do zemalja zapadne Europe. Ta ruta zahvaća i teritorij Republike Hrvatske. Gledajući posljednjih 20 - ak godina, trend nezakonitih migracija možemo podijeliti u nekoliko razdoblja.

U razdoblju od 1996. do 2003. godine zabilježen je najjači trend rasta broja nezakonitih migranata i to posebice 1999. i 2000. godine kada je zabilježeno povećanje od 51% (**1999. - 12.340 osoba, 2000. - 24.180 osoba**). **Tijekom tog razdoblja najzastupljeniji su državljani Irana, Kine, Rumunjske, Turske, Makedonije i SRJ.** Obradom slučajeva uočena je izuzetno velika organiziranost protuzakonitog prebacivanja osoba, državljana Kine, te pojedinačnih prelazaka državljana Rumunjske, Bugarske i SR Jugoslavije.

Razbijanjem lanaca krijumčara (područje Županije međimurske i zagrebačke) dolazi do značajnog smanjenja broja zatečenih osoba u nezakonitom prelasku državne granice.

U razdoblju od 2003. do 2007. godine ekonomska i socijalna nesigurnost u matičnim državama državljana u jugoistočnoj Europi, (posebice sukobi na području južne Srbije i Kosova), raspad SRJ na države Srbiju i Crnu Goru bile su razlog što je 4.500 do 5.500 tisuća osoba zatečeno u nezakonitom prelasku državne granice kada su najzastupljeniji **bili državljani Srbije i Crne Gore, Albanije, Makedonije i BiH.**

Nakon toga, a to se odnosi **na razdoblje od 2008. do 2010. godine** brojka je u prihvatljivim, odnosno u okvirima koje hrvatska granična policija može suzbijati, a kreće se od 1.800 do 2.500 osoba. U tom razdoblju su **također najzastupljeniji državljani jugoistočne Europe.**

Zbog sukoba na sjeveru Afrike i Bliskog istoka, posebice na području Afganistana i Sirije, trend kretanja ove problematike je u porastu, a zbog toga je i nacionalna slika **u vremenu od 2011. do danas** značajno promijenjena (najzastupljeniji su državljani Afganistana, Sirije, Eritreje, Somalije i Pakistana). Promijenjen je i modus operandi (daleko viši stupanj organizacije krijumčarenja ljudi) te rute kretanja.

Međutim, **od sredine 2013. do početka 2015. godine** ponovo su državljani **Albanije, Makedonije i Srbije u porastu**. Sukladno izvještajima međunarodnih agencija koje se bave istraživanjem nezakonitih migracija, došlo se do saznanja da je iz Albanije u 2014. godini migriralo više od 30.000 osoba. Najjači pritisak ove skupine migranata bio je na granici Srbije i Mađarske.

U nadzoru Schengenske granice i vanjske granice EU, posebice na granici između Grčke i Turske, početkom 2015. godine dolazi do značajnog povećanja migracijskog vala u Europu na zapadno balkanskoj ruti. Najveći pritisak migracijskog vala je na dijelu mađarsko - srpske granice. U cilju suzbijanja pritiska neregularnih migracija na granici s Republikom Srbijom, Mađarska je podigla ogradu na tom dijelu granice, što je imalo za posljedicu skretanje migracijskog vala na hrvatsko - srpsku granicu.

Najčešći način izvršenja nezakonitih prelazaka državne granice Republike Hrvatske je pješice preko kopnene granice i izbjegavanjem granične kontrole skrivanjem najčešće u teretnim motornim vozilima u cestovnom prometu i skrivanjem u vlakovima (teretni vagoni) u željezničkom prometu. Osobe zatečene u nezakonitom prelasku najčešće kod sebe nemaju isprave o identitetu.

Najčešće rute kretanja na tzv. „ Balkanskoj ruti “ državljana afro - azijskih zemalja, koji iz svojih matičnih država u Aziji i Africi preko Turske i Grčke prelaze u Makedoniju ili Bugarsku, a potom u Srbiju. Iz Republike Srbije veći dio prelazi na područje Republike Hrvatske preko PU vukovarsko - srijemske.

Tijekom 2015. godine Republika Hrvatska evidentirala je ukupno **559.510 osoba** zbog nezakonitog prelaska državne granice. Ovu brojku nužno je odvojiti na nezakonite prelaske evidentirane u migracijskom valu i one izvan migracijskog vala. Izvan migracijskog vala zbog nezakonitog prelaska državne granice procesuirano je 3.759 osoba, dok je u migracijskom valu evidentiran 555.751 strani državljani.

Migracijski val

Sukobi u Siriji doveli su do raseljavanja velikog broja stanovništva koji su prvotno bili smješteni u Turskoj i Libanonu, a postupno su počeli migrirati prema Europi, što je u konačnici rezultiralo stvaranjem velikog migracijskog vala na čijoj ruti se trenutno nalazi i Republika Hrvatska.

Po spolnoj strukturi migranata koji su ušli u Republiku Hrvatsku u migracijskom valu, na uzorku od 508.384 statistički obrađenih migranata na dan 31.12.2015., ukupan broj muškaraca je bilo 269.439 (53%), žena 88.209 (18%) te djece 148.264 (29%). Prema strukturi migranata po državljanstvu **najviše** ima **državljana Sirije** 244.972 (48%), Afganistana 151.362 (30%), Iraka 78.508 (15%), Irana 13.727 (3%), i Pakistana 6.707 (1%), dok je državljana ostalih zemalja 13.108 (3%). Od 508.384 migranta putne isprave posjedovalo je 77.954 migranata (15%).

Osobe procesuirane zbog nezakonitog prelaska državne granice izvan migracijskog vala

Izvan migracijskog vala tijekom 2015. godine **granična policija** prekršajno je obradila **3.759** osoba zbog nezakonitog prelaska državne granice, što je za **4% manje** u odnosu na 2014. godinu (2014. - 3.914).

U nezakonitom ulasku otkriveno je 847 ili 22,5% osoba, 664 ili 17,7% osoba procesuirano je zbog pokušaja nezakonitog izlaska iz RH, a u dubini teritorija zatečeno je 2.248 osoba ili 59,8 %.

Najviše je osoba **2.248 ili 59,8%** procesuirano na nepoznatom dijelu granice u dubini teritorija, što je za čak 191,6% više u odnosu na 2014. godinu.

Na drugom mjestu po učinkovitosti u cilju sprječavanja nezakonitih prelazaka državne granice su ustrojstvene jedinice koje pokrivaju državnu granicu s Republikom Slovenijom. Tijekom 2015. godine procesuirane su 664 osobe ili 55% manje u odnosu na 2014. godinu s udjelom od 17,1%. U 2015. godini u nezakonitom prelasku državne granice zatečen je **1.041 državljanin Sirije što čini 27,7%** svih nezakonitih prelazaka granice u RH. **Sukobi u Siriji**, doveli su da je u odnosu na 2014. godinu povećanje od 89,3%. Drugi po brojnosti su **državljanin Afganistana**,

kojih je bilo 386, što je 0,5 % manje u odnosu na 2014. godinu. Treći su **državljeni Albanije** s 380 nezakonitih prelazaka, što je također smanjenje za 9,7% u odnosu na 2014. godinu.

Raščlambom nezakonitih prelazaka državne granice po policijskim upravama, vidljivo je da je tijekom 2015. godine najviše procesuiranih nezakonitih prelazaka državne granice njih 1.445 bilo na području Policijske uprave zagrebačke. Razlog tomu je što su tražitelji azila smješteni u Zagrebu u Prihvatnom centru za azilante - Porin i Ježevo. Druga po brojnosti je Policijska uprava osječko - baranjska (491), koja bez obzira na tu brojku ne predstavlja dio granice koji je najugroženiji od strane nezakonitih migranata, već je to i dalje Policijska uprava vukovarsko - srijemska što je i vidljivo iz prethodno obrađenih podataka koji se odnose na migracijsku krizu. Isto tako, zbog geostrateškog položaja, reljefnih obilježja posebna pažnja u budućem razdoblju će se usmjeriti i prema Policijskoj upravi dubrovačko - neretvanskoj.

U 2015. godini nastavljen je **trend pada nezakonitog rada** stranaca. Zabilježena su 373 prekršaja nezakonitog rada stranaca (416 u 2014.).

U nezakonitom radu u Republici Hrvatskoj na prvom mjestu su državljani BiH, koji najčešće nezakonito rade u građevinskoj djelatnosti. Najviše nezakonitog rada bilježimo u policijskim upravama na moru (najviše u PU šibensko - kninskoj).

U svezi **posebnih skupina migranata** u 2015. godini azil je zatražilo 116 osoba, što predstavlja smanjenje za nešto više od 74,4%. Od tog broja u 2015. godini azil je odobren za 36 osoba, a za još 7 odobrena je supsidijarna zaštita.

U 2015. godini zabilježena su 482 ili 13% maloljetnih nezakonitih migranata (362 u 2014.) što je više za 33,1%. Bez pratnje zakonskog zastupnika bilo je 149 maloljetnih nezakonitih migranata (320 u 2014.). Od ukupnog broja nezakonitih migranata njih 606 bile su žene.

U 2015. godini bilježimo **pad broja prisilnih udaljenja**. Naime, prisilno je udaljen 691 stranac, dok je u 2014. godini udaljeno 1.416 stranaca. U države podrijetla, osim u države regije, nije moguće vraćanje jer stranci u RH traže azil ili zbog nemogućnosti utvrđivanja identiteta i pribavljanja putnih isprava.

U sljedećoj godini, čak i tijekom 2017. očekuje se povećan broj nezakonitih prelazaka na istočnim granicama sa susjednom Republikom Srbijom, Bosnom i Hercegovinom te Crnom Gorom.

Ukupna geopolitička situacija na afričkom i azijskom kontinentu i dalje stavlja u pripravnost sve kapacitete u cilju suzbijanja nezakonitih migracija i ostalih oblika kriminala koji prate ovaj fenomen (krijumčarenje ljudi, trgovina ljudima, krijumčarenje droge i dr.). Predviđa se povećanje broja nezakonitih prelazaka državne granice i broj tražitelja azila.

Osobama zatečenim u nezakonitom prelasku državne granice, (tražiteljima azila u Hrvatskoj), Republika Hrvatska nije bila odredišna destinacija, već daljnji transfer u pravcu Europske unije. Procjenjuje se da će tijekom idućih godina Republika Hrvatska postati i krajnji cilj njihovog kretanja. Razlog tomu je činjenica da je Republika Hrvatska članica Europske unije te da je hrvatski strateški cilj postati članica Schengenskog prostora.

Također, prognozom FRONTEX - a za sljedeće godine očekuje se povećanje nezakonitih migracija afro - azijskih zemalja na grčko - turskoj granici kao i veliki problem migracija na Lampeduzi (Italija), a sve to zajedno zapravo ovisi o političkoj situaciji u Aziji i Africi, što će ujedno imati posljedice po sigurnost vanjske granice EU koju čuva hrvatska granična policija.

5.9. Postupci prema strancima

U 2015. godini smanjio se broj donesenih **odluka o napuštanju RH**. Pri nezakonitom prelasku državne granice evidentirano je 3.527 stranaca. Tijekom 2015. godine policija je u upravnom postupku donijela 1.436 rješenja o protjerivanju i 1.221 rješenje o povratku.

5.10. Prihvat i vraćanje stranaca na granici

Na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična policija **prihvatila je 259** osoba što je smanjenje za 51,2% u odnosu na 2014. godinu, a **vratila je 346** osoba što je pad za 62,5%. Sukladno potpisanim sporazumima s pojedinim državama, iz Republike Slovenije prihvaćena je 241 osoba, dok je 5 osoba vraćeno. Na zajedničkoj državnoj granici s Mađarskom prihvaćeno je 18 osoba, a 23 osobe su

vraćene. Iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije nije bilo prihvata, ali je 46 osoba vraćeno u Bosnu i Hercegovinu, 109 u Crnu Goru i 163 osobe u Srbiju.

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice reflektira se i na strukturu stranaca prihvaćenih, odnosno vraćenih sukladno bilateralnim ugovorima o prijehu osoba, pa tako imamo najviše prihvaćenih državljana Albanije, Sirije, Kosova, Afganistana i Somalije.

5.11. Prisilna udaljenja stranaca

U 2015. godini bilježimo pad broja prisilnih udaljenja. Naime, prisilno je udaljen 691 stranac, dok je u 2014. godini udaljeno 1.416 stranaca. U države podrijetla, osim u države regije, nije moguće vraćanje jer stranci u RH traže azil ili zbog nemogućnosti utvrđivanja identiteta ili pribavljanja putnih isprava. Pad u svim segmentima nezakonitih migracija povezan je s uključivanjem svih stranaca u migracijski val.

5.12. Povreda državne granice

Tijekom 2015. godine zabilježeno je 65 povreda državne granice, od toga na kopnenoj državnoj granici 43 slučaja, na morskoj državnoj granici 21 i jedan slučaj povreda državne granice u zračnom prostoru. Najviše slučajeva povreda državne granice dogodio se na kopnenoj državnoj granici njih 35. Povrede su rješavane na lokalnoj razini. Zabilježeno je i 59 graničnih incidenata i to 58 s Republikom Slovenijom i jedan s Mađarskom radi postavljanja žičane i panel ograde kako bi se spriječio nezakoniti dolazak većeg broja migranata. Granični incidenti su rješavani na lokalnim, regionalnim i nacionalnim razinama.

5.13. Poslovi pomorske policije

Policijski službenici pomorske policije djelovali su u akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (površina 31.757,67 km²). Nadzor prelaska državne granice obavljao se na 25 graničnih prijelaza na moru (11 sezonskih) te se obavljao nadzor i zaštitu državne granice na moru, čija je dužina 511,9 nautičkih milja ili 948,08 km.

Stupanjem na snagu Odluke Vlade Republike Hrvatske o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, odnosno proglašenjem zaštićenog ekološko - ribolovnog pojasa (ZERP), povećalo se područje nadzora na 56.964,89 km², odnosno za 79,37%. Međutim, Odluka je suspendirana u odnosu na zemlje članice EU što znači da se na njih ne primjenjuje.

U obavljanju poslova policije na moru tijekom 2015. godine ostvarene su ukupno 5.872 ophodne službe što je 9,82% više nego u istom razdoblju 2014. godine kada je ostvareno 5.347 ophodnih službi.

U cilju otkrivanja i hvatanja počinitelja kaznenih djela i prekršaja, postavljene su 24 od kojih je njih 7 bilo uspješno što je za 70,8% manje nego u 2014. godini (15 uspješnih zasjeda u 2014. godini).

Tijekom izvještajnog razdoblja obavljeno je ukupno 350 prijevoza (393 u 2014.) od kojih je 158 prijevoza bolesnika (149 u 2014.), 159 prijevoza za službene potrebe (204 u 2014.) i 33 ostala izvanredna prijevoza (40 u 2014.)

U izvještajnom razdoblju policijska plovila prešla su 207.966,52 nautičke milje te je utrošeno 1.105.729,64 litara goriva.

Prilikom poduzimanja operativnih mjera i radnji na moru tijekom 2015. godine, obavljeno je 748 provjera zastave plovila 39,8% manje nego u 2014. (1242 u 2014.), pregledano je 12.844 isprava domaćih i stranih plovila ili 6,58% manje nego u 2014. godini (13.749 u 2014.), 26.081 pregleda isprava domaćih i stranih državljana ili 6% više u odnosu na 2014. godinu (24.599 u 2014.) te 1.489 pregleda domaćih i stranih plovila ili 0,2% više od 2014. godine (1486 u 2014.). U izvještajnom razdoblju 2015. godine nije bilo pretraga, dok je u 2014. godini pretraženo jedno hrvatsko plovilo.

U izvještajnom razdoblju evidentirano je **208 povreda državne granice na moru** - strana plovila (66 u 2014.). Evidentiran je jedan progon plovnog objekta. Uzapćena su tri strana ribarska plovila (3 plovna objekta u 2014.) Nije bilo uporabe vatrenog oružja, a evidentirane su četiri ostale uporabe sredstava prinude (1 u 2014.).

Tijekom 2015. godine ukupno je **kazneno prijavljena 61 osoba** što je 96,8% više nego 2014. godine (31 u 2014.). Ukupno su prijavljena 104 kaznena djela što je za 89,1% više nego 2014. godine (55 u 2014.), od čega iz područja morskog ribarstva – protuzakoniti ribolov 6 kaznenih djela (7 u 2014.), ugrožavanje sigurnosti nije bilo (jedno u 2014.), krađa - teška krađa 5 kaznenih djela (12 u 2014.), carinskog nadzora nije bilo kao ni 2014. godine, zaštita prirode, okoliša i kulturnih dobara 12 kaznenih djela (7 u 2014.). Udio ostalih kaznenih djela iznosi 77,9% ili 81 kazneno djelo (28 u 2014.).

Tijekom 2015. godine ukupno je prekršajno prijavljena 5.695 osoba što je 2,01% više nego 2014. godine (5.583 u 2014.). Ukupno je evidentirano 6.107 prekršaja što je za 3,23 % više nego 2014. godine (5.916 u 2014.), od čega iz područja nadzora državne granice 482 prekršaja (226 u 2014.), kretanje i boravak stranaca 165 prekršaja (159 u 2014.), ostali unutarnji poslovi 328 prekršaja (200 u 2014.), gospodarski ribolov 88 prekršaja (123 u 2014.), športski ribolov 236 prekršaja (652 u 2014.), glisiranje 2.603 prekršaja (2.671 u 2014.), podvodne aktivnosti 7 prekršaja (13 u 2014.), sigurnost plovidbe 312 prekršaja (191 u 2014.), ostalih pomorskih prekršaja 981 prekršaj (1.196 u 2014.), te ostalih 905 prekršaja (485 u 2014.). Upozoreno je 113 osoba ili 14,14 % više nego 2014.godine (99 u 2014.), dok je mandatno kažnjeno 885 osoba ili 5,55 % manje nego u 2014.godini (937 u 2014.).

U 2015. godini zabilježeno je **135 stradavanja osoba na moru** ili 21,6% više nego u 2014. (111 u 2014.). Od ukupnog broja stradavanja smrtno su stradale 83 osobe ili 43,1% više od 2014. godine (58 u 2014.), teške tjelesne ozljede zadobila je 31 osoba ili 47,6% više u usporedbi s 2014. godinom (21 u 2014.), a lake tjelesne ozljede 21 osoba ili 34,4% manje u odnosu na 2014. godinu (32 u 2014.). Najčešći uzrok stradavanja osoba na moru bilo je utapanje. Od ukupnog broja stradavanja 88 osoba bili su strani državljani ili 65,2%. Među nastradalima najviše je bilo njemačkih državljana (22), zatim državljana Austrije (13), Slovenije (12) te Italije (9).

Tijekom 2015. godine, policijski službenici sudjelovali su u **36 akcija traganja i spašavanja ljudskih života i imovine na moru** ili 59,1 % manje nego 2014. (88 u 2014). U tim akcijama sudjelovalo je 40 službenih policijskih plovila (92 u 2014.). Spašeno je 45 osoba (76 u 2014.) Zabilježene su i 33 havarije plovila 46,8 % manje nego 2014. godine (62 u 2014.), od čega 9 sudara plovila (16 u 2014.), 6 nasukavanja plovila (15 u 2014.), 7 potonuća plovila (8 u 2014.), 6 požara na plovilima (7 u 2014.) i 5 ostalih havarija (16 u 2014.).

U suradnji s drugim državnim tijelima tijekom 2015. godine na razini područnih jedinica koordinacije, ukupno je realizirano 379 zajedničkih akcija na moru što je za 0,8% više nego 2014. godine (376 u 2014.).

Analizirajući cjelokupno sigurnosno stanje na morskom prostoru RH tijekom 2015. godine, u odnosu na 2014., može se ustvrditi kako je opće sigurnosno stanje dobro, bez značajnijih oscilacija. U pogledu pregleda obavljenih službi, te korištenju ljudskih i materijalnih resursa podaci su ostali na razini prošlogodišnjih, kao i kod primijenjenih zakonskih ovlasti.

5.14. Poslovi aerodromske policije

Tijekom 2015. godine u 9 zračnih luka **ostvaren je ukupni promet od 6.190.116 putnika**, što predstavlja povećanje od 8% u odnosu na 2014. godinu (5.733.710).

Mjere zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj obavljaju policijski službenici aerodromske policije u suradnji s ostalim subjektima zaštite u zračnim lukama. Suradnja se ostvaruje i sa zaposlenicima zračnih luka, službenicima carine, djelatnicima kontrole leta i pripadnicima službi sigurnosti.

U ožujku 2015. godine završen je proces preuzimanja poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage u svim zračnim lukama u Republici Hrvatskoj sukladno izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu (NN 92/14), slijedom čega zaštitne preglede putnika i ručne prtljage više ne obavljaju službenici policije, već su isti u nadležnosti operatora zračnih luka tj. pravnih osoba registriranih za obavljanje poslova privatne zaštite.

U sklopu mjera zaštite civilnog zračnog prometa službenici aerodromske policije obavljaju temeljne policijske poslove na području zračnih luka u prostorima u kojima je dozvoljen javni pristup, štíćenom i zaštitno - ograničenom području, stalnim ophodnjama i pregledima prostora poduzimaju mjere i radnje u cilju uočavanja osoba sumnjivog ponašanja i otkrivanja napuštenih/sumnjivih predmeta, dodatne protudiverzijske i protueksplozijske preglede ručne i predane prtljage na zahtjev pravnih osoba registriranih za obavljanje poslova privatne zaštite. Također, obavljaju i poslove kontrole kvalitete, odnosno testiranja mjera zaštite.

Ostvareno je ukupno 91.836 letova, od toga međunarodnih letova bilo je 69.923, što predstavlja povećanje od 4,75 % u odnosu na 2014. godinu, a domaćih 21.913 što je povećanje od 12,08 % u odnosu na 2014. godinu.

Na graničnim prijelazima zračnih luka izdano je ukupno 3.106 kratkotrajnih viza, što je više za 31,83 % u odnosu na 2014. godinu (2.356). Prihvaćeno je 290 deportiranih osoba, što je smanjenje od 28,6 % u odnosu na 2014. godinu (406). Ulazak u RH odbijen je za 563 osobe što je porast od 59% u odnosu na 2014. godinu (354).

Otkrivene su 34 krivotvorene isprave, 457 osoba u potražnim evidencijama te opojne droge (1,41 grama kokaina, 16 grama kanabisa, 862 komada tableta Diazepam, 86 komada tableta Amfetamin, 59 komada tableta Nitrovet, 28 komada tableta Hydrocodone, 44 komada tableta Clonazepam, 19 komada tableta Trankimalin i 7 kom tableta Alprazolam).

Dodatni pregled predane prtljage obavljen je u 887 slučajeva, a dodatni zaštitni pregled ručne prtljage obavljen je u 21 slučaju. Zabilježeno je 25 slučajeva ometanja zrakoplova laserom (u MZL Zagreb - 9, ZL Split - 5, ZL Dubrovnik - 3, ZL Zadar - 8).

Uvažavajući obujam zračnog prometa, kao i rezultate testiranja, sustav zaštite civilnog zračnog prometa tijekom 2015. godine ocjenjuje se zadovoljavajućim. Pregledom statističkih pokazatelja uočeno je bitno povećanje broja otkrivenih krivotvorenih putnih isprava kao i značajan porast broja otkrivenih osoba u potražnim evidencijama.

5.15. Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice

Suradnja s mobilnim timovima carinske uprave te Upravom kriminalističke policije u cilju suzbijanja: krijumčarenja ljudi, krijumčarenja visokotarifne robe (cigareta i vozila), krijumčarenja droge i krijumčarenja oružja. Policijski službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice sudjelovali su u zajedničkim akcijama s mobilnim timovima carinske uprave.

Radni rezultati **Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice su:** 9 otkrivanja krijumčarenja droga i psihotropnih supstanci, 32 otkrivanja krijumčarenja cigareta i duhana, 23 nacionalne potrage za osobama, vozilima i osobnim dokumentima; 36 otkrivanja krijumčarenja migranata (132 strana državljana); 4 carinska prekršaja; evidentirana su 2 kaznena djela (krađa goriva i krivotvorenje brojeva šasije vozila u prometnoj dozvoli) i evidentirano je 79 prometnih prekršaja.

Od sredine rujna 2015. godine policijski službenici MJZPNDG kontinuirano su angažirani u akciji prihvata i smještaja migranata u RH na području PU vukovarsko - srijemske.

5.16. Prihvatni centar za strance

Prihvatni centar za strance tijekom 2015. godine **prihvatio je 283 stranca** (255 muškaraca, 23 žene i 5 maloljetnika), što je za 34,8% manje nego u 2014. godini. Najviše je bilo državljana Albanije (19.4%), Kosova (12%) i Sirije (11,7%).

Iz Prihvatnog centra za strance otpušteno je ukupno 275 stranaca (251 muškarac, 22 žene, dvije maloljetne osobe). Zbog prisilnog udaljenja otpuštena su 152 stranca, a 2 stranca otpuštena su zbog vraćanja temeljem Uredbe EU - a br. 604/2013. Nadalje, 254 stranca otpuštena su sukladno Zakonu o strancima, a 21 stranac sukladno Zakonu o azilu, odnosno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti. Od tog broja 32 stranaca premještena su u Prihvatilište za tražitelje azila.

Tijekom 2015. godine 29 stranaca je nakon smještaja u Prihvatni centar za strance izrazilo namjeru za podnošenjem zahtjeva za azilom, odnosno za međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj i to državljani: Afganistana (6), Sirije

(4), Kube (2), BIH (3), Turske (3), Kosova (2), Indije (2) i po jedan iz Gambije, Gruzije, Irana, Nigerije, OND, Srbije i Tunisa.

Od strane Prihvatnog centra za strance organizirano je i obavljeno ukupno **120 preprata**, od toga **poradi prisilnog udaljenja 97 preprata**.

Do Prihvatilišta za tražitelje azila 20 preprata i 3 preprate zbog vraćanja stranaca temeljem Uredbe EU - a br. 604/2013.

Na teret pozicije „ izdaci sprovođenja stranaca “ ukupno je utrošeno **61.713,00 kuna** za putne karte, 1579 eura za izradu putnih listova, od kojeg iznosa je putem virmana uplaćeno 579 eura, dok je iz EU Fonda za povratak utrošeno 133.271,75 kuna za kupnju zrakoplovnih karata za prisilna udaljenja stranaca i 800 eura za troškove jednokratne pomoći za tranzit stranca.

Od stranaca, a na ime istih troškova, ukupno je **naplaćeno 167.171,89 kuna**, sukladno čl. 133. st. 1. Zakona o strancima, dok **ukupni nastali troškovi prisilnih udaljenja iznose 2.003.420,76 kuna**.

Za napomenuti je da je početkom migracijske krize u Republici Hrvatskoj 16.9.2015. godine, Prihvatni centar za strance bio jedan od registracijskih centara za migrante. U Prihvatnom centru za strance od početka migracijske krize bila su smještena sveukupno 1.793 migranta, od kojih je 835 registrirano u Centru, dok su ostali bili prethodno registrirani u izbjegličkom kampu Opatovac, tj. Zimskom tranzitnom - prihvatnom centru Slavonski Brod te policijskim upravama koje su ih zatekle na terenu. Tijekom 2015. godine u okviru projekta IPA 2011. „ Unapređenje kapaciteta za maloljetnike i druge ranjive skupine ilegalnih migranata „ u Prihvatnom centru za strance Ježevo završena je izgradnja objekta za smještaj maloljetnika i drugih ranjivih skupina migranata, kapaciteta za 24 osobe. Opremanje objekta još je u tijeku.

5.17. Azil

Drugog srpnja 2015. godine stupio je na snagu Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti prema kojem se status tražitelja međunarodne zaštite stječe trenutkom podnošenja namjere. To je novina u odnosu na prijašnji Zakon o azilu

prema kojem bi se status tražitelja azila stjecao trenutkom podnošenja zahtjeva za azil. S obzirom da se namjera podnosi u pravilu na graničnom prijelazu, odnosno u policijskoj postaji, u Prihvatište se ne prijavljuju sve osobe koje su izrazile namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Stoga se i broj izraženih namjera razlikuje od broja smještenih osoba. Sve osobe koje su se prijavile u Prihvatište prošle su inicijalni zdravstveni pregled (obavljeno je 750 liječničkih pregleda).

U 2015. godini u Republici Hrvatskoj **261 osoba izrazila je namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil**. Od ukupnog broja zaprimljeno je 211 zahtjeva, 50 osoba je odustalo od namjere. Najviše tražitelja azila bili su državljani Sirije (14,6%), Afganistana (10%), Somalije (8,4%), Alžira (8%) i Turske (5,7%). Prema spolu muškarci čine 93,6%, a žene 6,4% tražitelja azila.

Tijekom 2015. godine ukupno je doneseno 275 odluka, neovisno o godini podnošenja zahtjeva. Od toga se oko 28,2% odluka odnosi na obustave postupka zbog samovoljnog napuštanja RH ili izričitog odustanka. Također, priznato je 7 supsidijarnih zaštita te 36 azila, što je oko 27% od ukupnog broja donesenih odluka o osnovanosti zahtjeva te je to najveći broj odobrenih međunarodnih zaštita zadnjih 10 godina.

U 2015. od 34 maloljetna tražitelja azila najviše ih je bilo iz Afganistana (29,4%), zatim Sirije, Azerbajdžana, Libanona i Turske (8,8%), Somalije, Crne Gore, Ukrajine, Bugarske i Kube (5,9%) te Egipta i Kosova (2,9%). Maloljetnih tražitelja azila bez pratnje bilo je 16 i to: iz Afganistana (10), Sirije (3) Somalije (2) i Egipta (1).

Od 2006. do 2015. međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj dobilo je **176 osoba** (109 azila i 67 supsidijarnih zaštita).

Stupanjem na snagu Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti koji je stupio na snagu 2. srpnja 2015. godine smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u potpunosti je preuzelo Ministarstvo socijalne politike i mladih. Nakon 3 godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u 2015. godini ponovo je započelo provoditi Program učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom radi uključivanja u hrvatsko društvo.

Aktivnosti i doprinos predstavnika Uprave za upravne i inspekcijske poslove u radu pripremnih tijela Vijeća Europske unije (radnih skupina i odbora) i europskih agencija

Službenici Uprave za upravne i inspekcijske poslove aktivno su uključeni u rad pripremnih tijela Vijeća Europske unije (radnih skupina i odbora) za područje pravosuđa i unutarnjih poslova (migracija i azila), od kojih ćemo spomenuti: Strateški odbor za imigraciju, granice i azil (SCIFA), Radnu skupinu za integraciju, migracije i protjerivanje, Radnu skupinu za azil i Radnu skupinu na visokoj razini za azil i migracije (HLWG).

Posebice važnim držimo spomenuti angažman službenika ove Uprave u radu Europskog potpornog ureda za azil (EASO). U tom kontekstu valja znati da je Uprava za upravne i inspekcijske poslove na poziv EASO - a za stručnjacima koji bi radili na prihvatu i organizaciji premještanja izbjeglica u prihvatnom centru na otoku Lezbosu u Grčkoj, početkom prosinca 2015. uputila prvu skupinu od 6 hrvatskih stručnjaka različitih profila s iskustvom rada u prihvatu ranjivih skupina migranata i izbjeglica te maloljetnim osobama.

Prva skupina hrvatskih stručnjaka vratila se u Republiku Hrvatsku 9. siječnja 2016., a zamijenila ju je druga skupina od šest stručnjaka, koji su također angažirani u prihvatnom centru na otoku Lezbosu. Njihov angažman trajat će do 10. veljače 2016., uz mogućnost i izraženu želju EASO-a da se on i nakon tog roka nastavi.

Članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji donijelo je brojne nove zadaće i obveze Ministarstvu, a od niza poslova s područja unutarnjih poslova, tijekom protekle godine pitanja migracija i azila postala su jedna od najaktivnijih.

Aktivnosti Uprave za upravne i inspekcijske poslove tijekom migracijske krize u Republici Hrvatskoj

Budući da je došlo do prisilnog skretanja zapadne „ Balkanske rute „ s Mađarske na Republiku Hrvatsku 16. rujna 2015. godine te očekivani veliki priljev migranata iz Srbije, Uprava za upravne i inspekcijske poslove bila je aktivno uključena, kako u pripreme, tako i tijekom migracijske krize. Njemačka je bila poznata kao destinacija

migranata kad se javno izjasnila da će primiti pridošle migrante te je ruta prisilno skrenuta preko Republike Hrvatske. Broj tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj je smanjen za 50%. Stoga je ova Uprava na privremeno korištenje ustupila Ravnateljstvu policije hotel „ Porin“ za prvi prihvat i registraciju migranata, koji su nezakonito prešli granicu Republike Hrvatske. U tu svrhu svi tražitelji međunarodne zaštite koji su imali osiguran smještaj u navedenom hotelu premješteni su istog dana u Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini.

Dana 17. rujna 2015. godine Odlukom Vlade Republike Hrvatske osnovan je Stožer za koordinaciju aktivnosti povodom dolaska migranata u Republiku Hrvatsku, a prvi takav sastanak održan je istog dana u Starim Kunjevcima. Odlukom Vlade, Republika Hrvatska obvezala se prihvatiti do 550 državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva i to 150 po osnovi preseljenja te 400 osoba po osnovi premještanja.

Uspostava prihvatno - tranzitnih centara u Opatovcu i Slavonskom Brodu

Prvi veliki izazov bio je uspostava privremenog prihvatnog centra za migrante u Opatovcu, smještajnog kapaciteta za 5000 osoba, organizacija svih nadležnih službi, od saniteta, socijalne skrbi, nevladinog sektora do medicinske trijaže. Potrebno je napomenuti da je brojka dnevnog priljeva migranata u Republiku Hrvatsku rasla i preko 10.000. Svakodnevno se sudjelovalo na sastancima Stožera, gdje posebno treba naglasiti kompetenciju ove Uprave u smislu poznavanja Uredbe EU o provedbi dublinskog postupka br. 604/2013 te Uredbe EU o uspostavljanju Eurodac sustava br. 603/2013, te obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz primjene navedene EU legislative.

Kasnije, s pogoršanjem vremenskih uvjeta javlja se potreba za uspostavom novog kampa, Zimskog prihvatno - tranzitnog centra u Slavonskom Brodu, koji se sastoji od 6 funkcionalno zasebnih sektora, koji su određeni za potrebe privremenog smještaja migranata, a u potpunosti su odijeljeni od operativnog dijela (Stožera, registracije, ambulante, skladišta i nevladinog sektora).

Osigurano je 6 prevoditelja za arapski i farsi jezik, koji su bili angažirani kod registracije migranata. Obzirom na neizvjesnost trajanja same migracijske krize, ova je Uprava dogovorila s UNHCR - om da preuzmu na sebe trošak plaćanja angažiranih

prevoditelja. Prevoditelji su kod poslova registracije prisutni tijekom 24 sata. Važan aspekt je pružanje relevantnih informacija migrantima. U tom smislu osigurane su brošure, u suradnji s Hrvatskim pravnim centrom, a vezano za postupak odobrenja međunarodne zaštite te pravima i obvezama tražitelja kao i mogućnosti integracije u Republici Hrvatskoj na arapskom, paštu, urdu, farsi i engleskom jeziku.

Kao vid osiguranja i sigurnosti kampa uvedeni su osiguranje i kontrola ulazaka i izlazaka iz kampa. U tu svrhu osmišljene su Upute za izradu akreditacija na hrvatskom i engleskom jeziku. Potpuni angažman oko ove aktivnosti preuzela je ova Uprava. Tijekom migracijske krize izdano ih je preko 5000.

Oba prihvatna centra bila su otvorena za suradnju i aktivnosti, kako domaćih i stranih nevladinih tako i međunarodnih organizacija. Ukupno je još uvijek aktivno u kampu u Slavonskom Brodu 25 organizacija od kojih je 16 domaćih nevladinih organizacija i 9 međunarodnih od kojih svakako treba spomenuti UNHCR, UNICEF i IOM te Samaritan's Purse i Care Int. Za sve organizacije osiguran je smještaj u grijanim kontejnerima u tzv. „NGO selu“. Svrha koordinacije bila je i usmjeravanje materijalnih i drugih potreba kampa, odnosno određenih službi. Za pravilno i nesmetano funkcioniranje oba ustrojena kampa nepobitno su zaslužne brojne donacije organizacija (Caritas, UNHCR i dr.). Dobivene donacije odnose se na: stambene i sanitarne kontejnere, ekološke nužnike za osobe s invaliditetom, šatore, punktovi za pranje ruku i druge stvari potrebne za takve izvanredne situacije u vrijednosti od oko **5 milijuna eura**. Tijekom migracijske krize u Opatovcu organiziran je diplomatski zbor u organizaciji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova čiji je jedan od ciljeva također, bio prikupljanje donacija.

Između ostalog, kako bi Ravnateljstvu policije olakšali praćenje priljeva migranata, ova Uprava je s IOM - om dogovorila prikupljanje podataka o broju ulazaka i izlazaka na makedonsko - grčkoj, odnosno makedonsko – srpskoj granici.

Kao suorganizator s Hrvatskim crvenim križem i UNHCR - om, Uprava je sudjelovala u organizaciji Godišnje konferencije o međunarodnoj zaštiti u Osijeku, koja je ove godine posebno bila posvećena migracijskog krizi, gdje je istaknuta uspješna suradnja nevladinih i međunarodnih organizacija.

U svrhu olakšavanja i osposobljavanja policijskih službenika, koji obavljaju registraciju migranata, a radi poštivanja primjene Uredbe EU o Eurodac sustavu,

Uprava je organizirala kratak tečaj korištenja livescanna uređaja, koji je direktno umrežen s Nacionalnom pristupnom točkom (NAP) koja se nalazi u ovoj Upravi.

Glavni izazov hrvatskog sustava međunarodne zaštite u 2016. godini jest mogući drastični porast broja tražitelja međunarodne zaštite kao i tražitelja azila. U tom slučaju Ministarstvo unutarnjih poslova će morati aktivirati alternativne smještajne kapacitete kao i provesti internu preraspodjelu službenika.

5.18. Pristupanje Schengenskom prostoru

Dužnost i obveza Uprave za granicu je nadzirati provedbu svih aktivnosti i rokova zadanih u strateškim dokumentima granične policije, a među kojima su posebno istaknute obveza praćenja i predlaganja izmjena nacionalnog zakonodavstva s ciljem potpunog usklađivanja sa schengenskom pravnom stečevinom, nadzirati i usmjeravati obuku granične policije, nabavljati i raspoređivati tehničku opremu, predlagati i pratiti provedbu infrastrukturnih projekata te provoditi druge aktivnosti od strateškog značaja kojima će se postići europska razina sigurnosti državne granice kao i maksimalno osiguranje načela slobode kretanja.

Isto tako, Uprava za granicu daje naputke i predlaže nove metode nadzora državne granice, prati zakonitost i primjenu propisa u postupanju granične policije, pruža stručnu pomoć te prati i kontrolira stanje nezakonitih migracija.

Uprava za granicu također provodi međunarodnu suradnju kroz bilateralne i multilateralne sastanke, zajedničke akcije, razmjenu podataka koja je vezana za nadzor državne granice, posebice vanjskih granica EU i suzbijanje nezakonitih migracija, suradnju na području obuke graničnih policija i analize rizika, sudjeluje u pripremi i izradi međunarodnih i međudržavnih ugovora te brine o njihovoj provedbi, a predstavnici Uprave aktivno sudjeluju i u radu europskih tijela i agencija te radu međudržavnih komisija i drugih tijela.

➤ Usklađivanje zakonodavstva

Temeljem Zakona o policiji doneseni su sljedeći propisi: Uputa za izradu analize rizika u graničnoj policiji od 10. prosinca 2014. godine u potpunosti je usklađena

sa Zajedničkim integriranim modelom analize rizika (CIRAM II) te Priručnik za izradu analize rizika u policijskim postajama koje provode nadzor državne granice od 5. svibnja 2015. godine. Temeljem Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine MUP RH je inicirao izmjene Protokola o službenom tranzitu preko državnog područja druge ugovorne stranke u cilju postupanja na vlastitom državnom području. Između MUP-a Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije i MUP-a Republike Srbije, Direkcije policije, sklopljen je Protokol o suradnji u migracijskoj krizi i sprečavanju nezakonitih migracija. S graničnom policijom Republike Srbije postignut je načelni dogovor da se započne s *pilot* projektom provedbe zajedničkih ophodnji na određenim točkama uz granicu, na području PU vukovarsko - srijemske i PU osječko - baranjske. Predloženo je da se provode na kopnenom dijelu granice, na području Policijske postaje Tovarnik te na području Postaje granične policije Beli Manastir, na rijeci Dunav između 1433 i 1404 km, kao i na katastarskim kopnenim područjima: Karapandža, Kendžija i dr. U tijeku je implementacija Koncepta zaštite kopnene granice Republike Hrvatske.

➤ **Schengenska evaluacija**

U organizaciji Uprave za granicu, uz korištenje TAIEX instrumenta pomoći, održane su dvije radionice vezano uz pripremu Hrvatske za schengensku evaluaciju (Razmjena iskustava u pripremi za Schengensku evaluaciju u vezi analize rizika, Razmjena iskustava u pripremi za Schengensku evaluaciju na području povratka i readmisije). Dana 12. ožujka 2015. predana je Izjava o spremnosti Republike Hrvatske za početak schengenske evaluacije. Krajem lipnja 2015. godine službeno je dostavljen upitnik za evaluaciju provedbu schengenske pravne stečevine. Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s drugim tijelima državne uprave pripremila je i dostavilo odgovore na zaprimljeni dokument u predviđenom roku. U travnju i lipnju 2015. godine, predstavnici Uprave za granicu sudjelovali su u provedbi Schengenske evaluacije u sjedištu granične policije Kraljevine Belgije, u Njemačkoj, kao i u zračnim lukama te na kopnenom graničnom prijelazu.

➤ **Integrirano upravljanje granicom**

Međuresorna radna skupina za integrirano upravljanje granicom Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu MRS) je 7. srpnja 2015. godine u Zagrebu, u Ministarstvu unutarnjih poslova održala XXVIII. radni sastanak na kojem su sudjelovali predstavnici MRS na kojem se raspravljalo o aktivnostima vezanim za provedbu nove Strategije integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske i pripadajućeg Akcijskog plana, pripremama oko Schengenske evaluacije, Uredbi o graničnim prijelazima te drugim aktualnim temama koje su predlagane od strane aktivnih sudionika sastanka. Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom Republike Hrvatske prihvaćen je od strane Vlade Republike Hrvatske i potpisan dana 26. kolovoza 2015. godine. Potpisnici Sporazuma međusobno surađuju i uzajamno pružaju pomoć u obavljanju poslova iz svojih nadležnosti vezanih uz granični promet.

Temeljem Sporazuma o suradnji u integriranom upravljanju granicom kontinuirano su se provodile zajedničke akcije, zajedničke dubinske kontrole mobilnih skupina za nadzor državne granice u suradnji s mobilnim timovima Carine i planirane i neplanirane zajedničke akcije drugih agencija uključenih u integrirano upravljanje granicom.

➤ **Ljudski potencijali i edukacija granične policije**

U siječnju 2015. godine popunjenost radnih mjesta granične policije iznosi 6.103, od kojih je 4.759 raspoređeno na vanjskoj granici, 1179 na unutarnjoj granici i 165 u Upravi za granicu.

Specijalistička edukacija - održan je jedan specijalistički tečaj za 44 policijska službenika. Provedena je obuka za 618 policijskih službenika za korištenje termovizijskih uređaja, kao i obuka 285 policijskih službenika za korištenje uređaja za noćno promatranje (SFF). Održana je prezentacija rada Službe za zaštitu državne granice i kompenzacijske mjere u Vrbovcu, na prostoru strelišta, za 165 polaznika programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac. Nadopunjen je plan i program tečaja granične policije novim tematskim jedinicama/modulima koji se odnose na suradnju sa sigurnosno - obavještajnom agencijom (SOA – om), temeljna prava u radu granične policije i analiza rizika u graničnoj policiji, a izvršeno je i ažuriranje teksta nastavnog sadržaja iz područja migracija. Na međunarodnom seminaru u Sloveniji sudjelovala su 2 hrvatska

predstavnik ekspertne razine (nacionalni stručnjaci) iz područja kriminaliteta vozila te otkrivanja ukradenih vozila.

Stručno usavršavanje - provodilo se u skladu s prethodno odobrenim Planom edukacije MUP - a. Međutim, zbog novonastalih objektivnih okolnosti izazvanih migracijskom krizom i pojačanog angažmana policijskih službenika granične policije, stručno usavršavanje granične policije se odvijalo tek u dijelu policijskih uprava i to u zadnjem tromjesečju 2015. godine. Planom policijskog obrazovanja predviđena je realizacija naprednih seminara u formi video - konferencija na nivou MUP - a, odnosno nadležnih PU iz područja: suzbijanja krijumčarenja vozila, temeljnih prava, europskog i schengenskog prava, sprječavanja zlouporabe dokumenata. Kontaktna nastava (uz primjenu praktične obuke) se tijekom 2015. godine realizirala u svrhu osposobljavanja multiplikatora iz područja: analize rizika u hrvatskoj graničnoj policiji, obavljanja druge linije granične kontrole; prekrcavanja i taktike na moru, završne praktične obuke iz područja kriminaliteta krivotvorina, obuke policijskih službenika koji će sudjelovati u prepratama stranih državljana zračnim putem, u kontekstu upoznavanja s FRONTEX - ovim Pravilnikom o ponašanju na zajedničkim letovima i njihovoj koordinaciji.

Na lokalnoj razini također je održana nastava za 1832 policijska službenika granične policije.

Održana su 2 seminara osposobljavanja i obnove znanja za ukupno 30 predavača/multiplikatora granične policije iz područja obavljanja procedura druge linije granične kontrole i video konferencija/seminar osposobljavanja i obnove znanja za predavače/multiplikatore granične policije iz područja europskog i schengenskog prava. Na seminaru su sudjelovala ukupno 42 predavača, koji su imenovani za lokalne edukatore u okviru projekta „ Schengenska učionica “.

U okviru stručnog usavršavanja 40 multiplikatora iz područja suzbijanja zlouporabe dokumenata, održana je video konferencija. Završni dio obuke multiplikatora je realiziran na Policijskoj akademiji vezano uz sigurnosna obilježja novih hrvatskih dokumenata (jednodnevna radionica).

U policijskim upravama redovito se provode obuke za novonabavljenu tehničku opremu: rad na termovizijskim uređajima, dodatna obuka za detektor CO2, korištenje Scautegurad kamera, rukovanje uređajem za provjeru autentičnosti isprava u zračnoj luci, edukacija za rad s uređajem za noćno promatranje na vanjskoj granici te obuka policijskih službenika na unutarnjoj granici, obuka za rad

na detektorima eksploziva i droga i dr. U svrhu osposobljavanja multiplikatora pomorske policije održan je „Trening prekrcavanja i taktike na moru“.

U studenom 2015. godine na Policijskoj akademiji, održano je predavanje na tečaju za maloljetničku delinkvenciju na temu „Protokol o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranim državljanima“. Održana je obuka za unos podataka u Evidenciju operativnih mjera i diskretnih provjera te obuka za migriranje potražnih evidencija s Terminalskih na Portalski informacijski sustav MUP - a, u sklopu projekta „Uspostava SIS II u RH“ i edukacija policijskih službenika za korištenje potražnih evidencija na Portalskom informacijskom sustavu MUP - a i zaštita osobnih podataka.

U studenom 2015. godine je policijskim upravama distribuiran terminski plan realizacije pedagoško - instruktivnih seminara u prvom dijelu 2016. godine, za ukupno 80 novo osposobljenih multiplikatora granične policije i to iz područja: izdavanje viza na graničnim prijelazima, integrirano upravljanje granicom, analiza rizika policijske postaje, druga linija granične kontrole, sprječavanje zlorabe dokumenata, prekrcavanje i taktika na moru te organizacija zajedničkih letova u koordinaciji FRONTEX - a.

Osim navedenog, provedene su i druge edukacije koje pridonose kvalitetnijem i stručnijem radu policijskih službenika granične policije.

➤ **Nabava tehničke opreme i informatička unaprjeđenja**

Implementiran je sustav tehničke zaštite (video nadzor, protuprovala i kontrola prolaza) na graničnim prijelazima Batina, Erdut, Ilok, Ilok II, Principovac i Principovac II, Hrvatska Dubica, Bajakovo, Klek, Zaton Doli, Kamensko i Nova Sela. Kroz Schengen Facility Fond nabavljeno je: 50 detektora eksploziva i droga; proveden je postupak nabave policijskih plovila (tijekom je izgradnja jednog plovila tip A, 3 plovila tip B i 7 plovila tip C), nabava letjelica (2 helikoptera AgustaWestland 139). Kroz Indikativni program je nabavljeno: 130 osobnih vozila (sa i bez policijskih oznaka), 60 gospodarskih vozila (sa i bez policijskih oznaka), 50 terenskih vozila (sa i bez policijskih oznaka), 22 IC uređaja za noćno promatranje. Nakon isporuke vozila provedena je preraspodjela sa vanjske na unutarnju granicu 56 vozila nabavljenih iz programa CARDS, PHARE i nacionalnog proračuna. Isporučeno je 605 TETRA ručnih stanica MTP6550 i 52 šestodijelna punjača koji će biti raspoređeni u

policijske postaje za potrebe rada granične policije. Kroz EXBS program veleposlanstvo SAD – a je doniralo graničnoj policiji: sigurni video link instaliran u Nacionalni koordinacijski centar, program Adobe Premiere Pro CS6 WIN za obradu snimljenog video materijala, Handycam SONY, 25 kompleta projektora s nosačima i zidnim platnima instalirana u policijskim upravama i postajama. Njemačko veleposlanstvo za potrebe migrantske krize je doniralo graničnoj policiji: 50 prijenosnih računala s licencama i dodatnom opremom te 18 fotoaparata s dodatnom opremom.

Po pitanju **informatičkog unaprjeđenja** u tijeku je dorada projekta Nadogradnja NISUDG sustava za potrebe VIS sustava, nadogradnja Podsustava za nadzor državne granice na moru, u tijeku je nabava i 2 video zida za potrebe NCC-a i NPCPP-a, nabava usluge elektroničke dostave podataka o putnicima u zračnom prometu. Provedena je inicijativa nadogradnje postojećeg sustava nadzora plave granice u području Neumskog i Malostonskog zaljeva, dodatnim radarom i 3 dnevno/noćne kamere koje će omogućiti učinkovitije praćenje situacije u dnevno/noćnim uvjetima. Uprava za granicu izradila je redizajn sustava nadzora te je u tijeku izrada tehničkog rješenja od strane Uprave za razvoj, opremanje i potporu. Izrađen je Podsustav zaštite kopnene granice – funkcionalni zahtjevi korisnika i Dizajn sustav, koji će biti podsustav u Nacionalnom informacijskom sustavu za upravljanje državnom granicom i financirat će se kroz sredstva iz Schengen Facility Funda (SFF). Isto tako izrađeni su idejni prijedlozi za najugroženije lokacije na području Policijskih uprava osječko - baranjske, vukovarsko - srijemske i dubrovačko - neretvanske, koji su rezultat obilaska državne granice s Republikom Srbijom i Crnom Gorom. Pokrenut je postupak javne nabave sustava zaštite zelene granice s Republikom Srbijom i Crnom Gorom iz sredstava Schengenskog instrumenta - Indikativnog programa. Za nastavak implementacije navedenog sustava nadzora granice – granica s Bosnom i Hercegovinom izrađen je nacionalni program za korištenje nacionalnih financijskih sredstava u okviru Fonda za unutarnju sigurnost (ISF).

➤ **Infrastrukturalna ulaganja**

U potpunosti je izgrađen/rekonstruiran granični prijelaz Svilaj; izgrađen je objekt za nezakonite migracije u objektu za smještaj nezakonitih migranata u Sisku. U

tijeku je izgradnja tranzitnih prihvatnih centara za strance u Tovarniku i Trilju te izgradnja objekta za smještaj policijskih službenika u sklopu PGP Donji Lapac, izvođenje radova na preuređenju i adaptaciji zgrade PGP Dalj i rekonstrukcija PP Ilok, adaptacija zgrade Mladost u Kuparima za smještaj službenika granične policije, izgradnja građevina PGP Bajakovo, PGP Slavonski Brod, PGP Stara Gradiška, PGP Donji Srb. U ožujku 2016. godine očekuje se ugovaranje i početak izgradnje građevine PGP Maljevac.

➤ **FRONTEX**

Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije. Od područja suradnje u kojima su se realizirale najvažnije aktivnosti tijekom 2015. godine, treba istaknuti: Upravljački odbor Frontex - a, konferencije, bilateralni sastanci, kontakte i razmjenu informacija posredstvom nacionalnih kontakt točaka zajedničke operacije i akcije (JRO, JO EPN Triton, JO EPN Poseidon Sea 2015, Poseidon Land, FocalPoints...), koordinacijske i središnje točke, projekti jedinice za obuku (obuka EBGT, ostali projekti, prijevodi Priručnika), analiza rizika, EUROSUR. Tijekom 2015. godine predstavnik Uprave za granicu u svojstvu aktivnog člana sudjelovao je na svim redovnim i pripremnim sastancima upravljačkog odbora Frontex - a, a sva službena komunikacija i razmjena informacija odvija se preko nacionalne središnje kontakt točke tzv. NFPOC.

➤ **Međunarodna bilateralna i multilateralna suradnja**

Tijekom 2015. godine Uprava za granicu intenzivno je surađivala sa susjednim zemljama i provodila bilateralnu i multilateralnu suradnju sa zemljama EU i izvan Unije. Bilateralna suradnja sa susjednim državama provodila se sa: **Slovenijom**, temeljem potpisanih sporazuma te kroz ostale vidove suradnje koji se implementiraju na regionalnoj i lokalnoj razini. Obavljanje zajedničkih graničnih kontrola, razmjena informacija, pružanje pomoći sukladno aktualnoj problematici, mješovitim ophodnjama i analizom sigurnosne situacije; **Mađarskom**, kroz sjednice hrvatsko - mađarske glavne i lokalne mješovite komisije, kroz radne sastanke, Twinning projekt „ Integrirano upravljanje granicom – jačanje međuagencijske suradnje “, a provedene su i zajedničke

vježbe na rijeci Dunavu. U budućnosti se planira uspostavljanje zajedničkih treninga i istražnih timova; **Italijom**, temeljem Sporazuma između Vlada RH i Talijanske Republike o prekograničnoj suradnji te razmjenu podataka na regionalnoj i lokalnoj razini; **Bosnom i Hercegovinom**, kroz sastanke stručnih timova, temeljem Sporazuma između Vlade RH i Vijeća ministara BiH o suradnji i nadzoru državne granice; **Republikom Srbijom**, kroz razmjenu informacija i iskustava kroz regionalne inicijative obuke, sastanke, mješovite ophodnje na zajedničkoj državnoj granici, te je potpisan Protokol o suradnji u migracijskoj krizi i sprječavanju nezakonitih migracija i suradnjom na području readmisije koja je bila vrlo uspješna; **Crnom Gorom**, kroz potpisane sporazume o razmjeni podataka na regionalnoj i lokalnoj razini, bilateralne sastanke, zajedničke pomorske ophodnje u bokokotorskom zaljevu te na području readmisije.

Od ostalih zemalja Uprava za granicu ostvarila je bilateralnu suradnju sa: **Saveznom Republikom Njemačkom**, kroz međunarodni seminar na temu suzbijanja krijumčarenja ukradenih vozila, posjet časnika za vezu savezne policije SR Njemačke Nacionalnom pomorskom centru za prikupljanje podataka, redovite sastanke i razmjenu informacija, radno partnerstvo mobilnih jedinica, Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Savezne Republike Njemačke o predaji i prijehu osoba čiji je boravak nezakonit, donacije prijenosnih računala fotoaparata sa stalcima i dodatnom opremom; **Francuskom Republikom**, kroz sastanke sa časnikom za vezu i suradnju s Veleposlanstvom Francuske Republike i Uprave francuske granične policije u cilju jačanja kapaciteta hrvatske granične policije, međunarodni seminar na temu suzbijanja krijumčarenja ukradenih vozila, regionalni seminar „Sprječavanje mreža nezakonitih migracija u jugoistočnoj Europi“ na kojem je sudjelovala granična policija Francuske, Njemačke, Srbije, BiH, Albanije, Makedonije, Kosova i Crne Gore, te predstavnici MARRI - a, OCRIEST – a (Francuska) i UCOLTEM - a (Francuska), seminar na temu „ Borba protiv međunarodnog krijumčarenja droga u jugoistočnoj Europi “, koji je bio organiziran od strane Veleposlanstva Republike Francuske, a na kojem su predstavnici Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Albanije, Grčke, Makedonije, Kosova i Francuske, kroz prezentacije predstavili stanje u svojoj zemlji u segmentu borbe protiv narkotika, rute krijumčarenja, novi „ modus

operandi “ koji se koristi u slučajevima krijumčarenja droge i djelovanje pravosudnog mehanizma u borbi protiv svih oblika krijumčarenja, od strane Veleposlanstva Francuske u Vojnoj luci Lora u Splitu, održana je prezentacija rada radarskog sustava za more POLARIS, Akcijski plan 2014. – 2017. hrvatsko-francuskog strateškog partnerstva predložene su aktivnosti u vezi radnog posjeta francuskoj službi OCRIEST te realizacija obuke namijenjene inicijalnom osposobljavanju (novih) multiplikatora granične policije u području otkrivanja i suzbijanja krivotvorenja dokumenata. Uz angažman francuskih stručnjaka, predložena je i mogućnost podrške njemačkih stručnjaka u razmjeni znanja i iskustava u području kriminaliteta dokumenata, međunarodni regionalni operativni seminar pod nazivom „ Upravljanje migracijskim tokovima i suzbijanje mreže nezakonitih migracija u Jugoistočnoj Europi “, u Skopju, u Makedoniji, sudjelovao je predstavnik Uprave za granicu;

Sjedinjenim Američkim Državama, kroz razne vidove konferencija, radnih sastanaka, seminara i edukacija u organizaciji Veleposlanstva SAD - a u Zagrebu, brojne aktivnosti i zajedničke regionalne obuke pripadnika granične policije i carine u okviru EXBS projekta Veleposlanstva SAD - a pod nazivom „Regionalni projekt za integrirane operacije u kontroli granica i zajednički rad mobilnih timova za suzbijanje krijumčarenja“ (tzv. Inicijativa za tri zemlje), aktivnosti pod nazivom „ Maritime Domain Awareness – MDA “ (Pomorska situacijska informiranost) s američkim bilateralnim partnerima, gdje je nositelj aktivnosti ispred RH bila Obalna straža RH, u okviru EXBS programa, sastanak s predstavnicima SAD-a na temu prijetnji u zračnim lukama od ručnog protuzračnog oružja (MANPADS), na inicijativu Ravnateljstva policije i EXBS - a održan je sastanak rukovoditelja graničnih policija Republike Hrvatske, Republike Srbije te Bosne i Hercegovine, uz nazočnost predstavnika veleposlanstava SAD - a u tim zemljama i koordinatora EXBS Programa, gdje je prezentiran Nacionalni informacijski sustav RH, kroz donaciju opreme graničnoj policiji ukupne vrijednosti 33.978 USD (sigurni video link instaliran u Nacionalni koordinacijski centar, program Adobe Premiere Pro CS6 WIN za obradu snimljenog video materijala, handycam SONY te 25 kompleta projektora sa nosačima i zidnim platnima koji su instalirani u policijskim upravama i postajama);

Velikom Britanijom, kroz sudjelovanje na sastanku u PP Tovarnik s predstavnikom Veleposlanstva Velike Britanije povodom priprema za ulazak Republike Hrvatske u Schengenski prostor. Pritom su obišli cestovni i željeznički granični prijelaz Tovarnik i stacionarne THV kamere.

U vezi s multilateralnom suradnjom Uprave za granicu tijekom 2015. godine potrebno je navesti sljedeće:

- DCAF - (Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga - Democratic Control of Armed Forces) održan je sastanak radne grupe za zajedničke operacije u regiji zapadnog Balkana. Policijski službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice pružali su ispomoć u migracijskoj krizi na zaštiti državne granice Republike Makedonije na području Gevgelija, Dorjan, Republika Makedonija, u okviru suradnje s DCAF - om.
- IOM (Međunarodna organizacija za migracije) organiziran je studijski posjet Republici Hrvatskoj izaslanstva Bjelorusije i Ukrajine, kojima su predstavnici Uprave za granicu i IOM - a prezentirali najbolju praksu i tehnike naprednih strategija IBM sukladno EU Konceptu, u Rimu je održana konzultativna radionica na temu migracije i zdravlje.
- OEES (Organizacija za europsku sigurnost i suradnju) - u Beču je održan godišnji sastanak mreže nacionalnih kontakt osoba za područje sigurnosti i upravljanje granicom u okviru OSCE/OEES-a (NFP Network), na kojem je sudjelovala predstavnica hrvatske granične policije, u Varšavi održan je ekspertni panel „ Kriza migracija na prostoru OEES - a, zaštita prava tražitelja azila, izbjeglica i ostalih osoba u potrebi „ .
- CBRN (Chemical, biological, radiological and nuclear) - u Zagrebu je održan Deveti svjetski kongres o kemijskoj, biološkoj, radiološkoj i nuklearnoj – CBRN znanosti i nadzoru posljedica u sklopu kojeg je održana i demonstracija u Stubičkoj Slatini.
- SALZBURŠKI FORUM – Kabinetu ministra dostavljeno je očitovanje Uprave za granicu na prvi nacrt austrijskog koncepta za osnivanje „ Saveza protiv nezakonitih migracija u srednjoj i jugoistočnoj Europi “. Predstavnik Uprave za granicu je u svrhu finaliziranja predmetnog koncepta sudjelovao na sastanku

koordinatora Salzburškog foruma, 17. i 18. rujna 2015. godine u Beču. Uredu glavnog ravnatelja policije, dostavljeno je mišljenje Uprave za granicu o točkama iz raspravnog dokumenta radi izrade pripremnih dokumenata za sudionike Ministarske konferencije Salzburškog foruma. Dana 15. prosinca 2015. godine, u prostorijama Kabineta ministra MUP-a, održan je 3. sastanak radne skupine za hrvatsko predsjedanje Salzburškim forumom na kojem je sudjelovala predstavica Uprave za granicu. Sukladno prioritetima hrvatskog predsjedavanja koji su određeni na ministarskoj konferenciji u Sofiji, a u kontekstu aktualne migracijske krize. Predsjedavanje će biti usmjereno na tri ključne teme; jačanje suradnje država članica na području nezakonitih migracija i azila, nadzor i zaštitu državne granice te borbu protiv trgovanja i krijumčarenja ljudi.

- NATO (North Atlantic Treaty Organisation) - održana su dva sastanka s predstavnicima NATO-a u vezi NATO Upitnika o procedurama prelaska državne granice, kretanja i transporta teritorijem Republike Hrvatske te vezano uz prelazak državne granice RH pripadnika NATO snaga.
- TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange instrument) – studijsko putovanje u Rim, tom prilikom organiziran je posjet talijanskoj Guardia di Finanza na temu jačanja kapaciteta obuke pomorske policije i održane dvije radionice vezane uz pripremu Hrvatske za schengensku evaluaciju.
- UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) – uz radne sastanke, konferencije, radionice i obuke policijskih službenika koji rade u međunarodnim zračnim lukama možemo istaći da je u Valbandonu proveden ljetni tečaj za graničnu policiju pripadnika zemalja regije i Europske unije te je tijekom lipnja održan regionalni operativni seminar na temu „ Borba protiv međunarodnog krijumčarenja droga u jugoistočnoj Europi “ na kojem su sudjelovali uz UN ured za droge i predstavnici Albanije, Crne Gore, Makedonije, Srbije, Kosova, Grčke, Bosne i Hercegovine, Francuske Republike, UNHCR i HPC.
- UNWTO (United Nations World Tourism Organization) - u Ministarstvu turizma je održan sastanak vezano uz organizaciju 100. sjednice Izvršnog vijeća Svjetske turističke organizacije koja se održala u Rovinju.

Od ostalih aktivnosti možemo izdvojiti posjet predstavnika EU eu - LISA na Kickoffmeeting for HR integration to SIS II; seminar u organizaciji European Academy of law; konferenciju časnika za vezu zaduženih za suradnju s Republikom Hrvatskom; sastanak Odbora za ljudska prava UN - a; sudjelovanje na radionici Veleposlanstva SAD-a na temu: „ Analiza terorističkog napada na Veleposlanstvo SAD - a u Ankari “ i dr.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Požare i tehnološke eksplozije policija istražuje i utvrđuje njihove uzroke kako bi se u budućnosti spriječila ili suzbila kažnjiva ponašanja koja su ih izazvala ili da se otklone opasnosti koje mogu dovesti do požara ili eksplozija.

U 2015. godini policija je **obavila očevid** na 6.623 požara. U odnosu na 2014. godinu **požara je više** za 77,4%, a materijalna šteta je veća za 38%. U požarima su smrtno stradale 24 osobe, što je za 20% više u odnosu na 2014. godinu. Ozlijeđenih osoba u požarima više je za 18,5%.

Tijekom 2015. godine, na području Republike Hrvatske bilo je ukupno 37 (tijekom 2014. godine 38) eksplozija u kojima je smrtno stradalo 12 osoba, dok je teške tjelesne ozljede zadobilo 6 osoba. **Smanjenje** ukupnog broja **eksplozija** je za 2,63 %.

Najveći broj eksplozija uzrokovan je formacijskim eksplozivnim sredstvima i to u 18 slučajeva, što je za 25% manje nego u 2014. godini. Slijede eksplozije improviziranih eksplozivnih sredstava kojih je tijekom 2015. godine evidentirano 4 , što je povećanje za dvije eksplozije ili 100% u odnosu na 2014. godinu.

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

U 2015. godini policija je istraživala 5.611 događaja koji su rezultirali štetnim ili tragičnim posljedicama, a nisu prouzročeni kažnjivim ponašanjima, nego su posljedica nesretnih okolnosti.

Nesretnih slučajeva koji nemaju obilježja kažnjivog ponašanja više je za 7,8%. U tim događajima smrtno je stradalo 438 osoba, što je više za 58 osoba u odnosu na 2014. godinu. Teško ozlijeđenih osoba više je za 15,1%, a lakše ozlijeđenih je također više za 22% u odnosu na 2014. godinu.

U 2015. godini 721 osoba je počinila, a 811 osoba je pokušalo samoubojstvo.

Samoubojstava je više za 1% u odnosu na 2014. godinu. Dovršenih samoubojstava je više za 5,6%, dok je samoubojstava u pokušaju manje za 2,8% u odnosu na 2014. godinu.

8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Zbog uspješnog obavljanja policijskih poslova, policijski službenici imaju pravo i dužnost poduzimati posebne mjere i radnje za koje su ovlaštene (policijske ovlasti), kada su ispunjeni zakonski uvjeti za njihovu primjenu. Primjenom policijskih ovlasti zadire se u temeljna ljudska prava i slobode građana, pa je zbog opasnosti od zlouporabe policijskih ovlasti, **policija podvrgnuta trostrukom nadzoru**. Rad policije nadzire se upravnim nadzorom u sklopu Ministarstva, parlamentarnim nadzorom Hrvatskog sabora i njegovog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, te građanskim nadzorom preko mjerodavnih tijela za građanski nadzor.

U 2015. godini zabilježeno je **3.570** uporaba sredstava prisile, što je za 371 ili 9,4% uporaba manje u odnosu na 2014. godinu. Analizom se ustvrdilo kako su se, osim u jednom slučaju, sredstva prisile primjenjivala zakonito, opravdano, poštujući načela legitimnosti, zakonitosti, razmjernosti, neophodnosti, postupnosti, preciznosti i selektivnosti.

U jednom slučaju sredstva prisile su neopravdano uporabljena. Evidentirana je prekomjerna uporaba tjelesne snage. U navedenom događaju postojali su uvjeti za uporabu sredstava prisile sukladno članku 82. stavak 1. i 3., te članku 84. stavak 1. točka 1. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, međutim s obzirom na dinamiku događaja ocijenjeno je da policijski službenik tijekom primjene sredstava prisile – tjelesne snage nije uporabio najblaže sredstvo prisile kojim se postiže cilj, te da intenzitet uporabe sile – tjelesne snage nije bio razmjernan pruženom otporu. Stoga je ocijenjeno da je policijski službenik sredstva prisile primijenio protivno članku 83.

stavak 1. i 3. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, kao i članku 129. stavak 3. Pravilnika o načinu postupanja policijskih službenika, zbog čega je o navedenom događaju i svim poduzetim radnjama izvješteno mjerodavno Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci. Protiv policijskog službenika podniet je zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka zbog teže povrede službene dužnosti.

Kao posljedice uporabe sredstava prisile 566 građana i 281 policijski službenik zadobili su lakše ozljede, a 10 je građana i 5 policijskih službenika zadobilo teške tjelesne ozljede.

Sredstva prisile najviše su se primjenjivala u svrhu sprječavanja bijega – 3.099 puta te 1.794 puta da bi se savladao otpor. Najčešće sredstvo prisile bila je tjelesna snaga – 4.328 slučajeva, sredstva za vezivanje preventivno u 1.717 slučaja, palica u 43 slučaja te vatreno oružje u 4 slučaja.

9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE

Služba za unutarnju kontrolu, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova, provela je niz aktivnosti u 2015. godini u svrhu poboljšanja zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti rada policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Poduzete su mjere praćenja pojavnih oblika i kretanja nezakonitog i neprofesionalnog postupanja te nedoličnog ponašanja policijskih službenika i drugih zaposlenika Ministarstva, te su u odnosu na detektirano poduzimane preventivne i represivne mjere usmjerene na podizanje razine zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti u postupanju.

Policijski službenici Službe za unutarnju kontrolu upućivani su na edukacije iz područja rada i postupanja, kao i na razmjenjivanje stručnih iskustava i novih spoznaja sa srodnim službama drugih država, a policijski službenici Odjela za zakonitost postupanja bili su članovi radne skupine za uspostavu mehanizama evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine.

Tijekom 2015. godine **zaprimljeno je 2.469 pritužbi i anonimnih podnesaka**, koji su se odnosili na rad zaposlenika Ministarstva unutarnjih poslova, što je u odnosu na 2014. godinu (2.617) manje za 5,7%.

Predstavke	2014.		2015.		Razlika 2015./2014.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
obrađivane	2617	100,0	2469	100,0	-148	-5,7
riješene	2410	92,1	2227	90,2	-183	-7,6
utemeljene	79	3,3	67	3,0	-12	-15,2
djelomično utemeljene	138	5,7	154	6,9	16	11,6
nepotvrđene	261	10,8	322	14,5	61	23,4
neutemeljene	1932	80,2	1685	75,7	-247	-12,8
UKUPNO	2410	100,0	2227	100,0	-183	-7,6

Od ukupno 2.469 zaprimljenih pritužbi i anonimnih podnesaka, pritužbi je 2.220 ili 89,9%, a anonimnih podnesaka 249 ili 10,1%, dok ih je ukupno riješeno 2.227 ili 90,2%.

Od ukupno 2.227 riješenih pritužbi i anonimnih podnesaka, **utemeljeno ih je 67** ili 3%, **djelomično ih je utemeljeno 154** ili 6,9%, **neutemeljeno 1.685** ili 75,7%, te nepotvrđeno 322 podneska ili 14,5% pri čemu je zbirna utemeljenost od 10% neznatno veća nego 2014. godine kada je bila na razini od 9%.

Tijekom 2015. godine zaprimljeno je 132 pritužbe i anonimni podnesaka manje nego 2014. godine, odnosno bilježi se pad od 5%. Od ukupno 2495 zaprimljenih pritužbi i anonimnih podnesaka, ukazano je na možebitno počinjenje 2.812 povreda.

Tijekom 2015. Godine na razini cijelog Ministarstva unutarnjih poslova provedeno je 114 kriminalističkih istraživanja nad zaposlenicima MUP - a, a što je rezultiralo podnošenjem 102 kaznene prijave za 349 kaznenih djela koja je počinilo 113 policijskih službenika i 6 državnih službenika. Od 349 kaznenih djela u 2015. godini najviše su zastupljena kaznena djela: Krivotvorenje službene isprave (178) Zloupotrebavanje položaja i ovlasti (73), te Primanje mita (15), a od ukupnog broja kaznenih djela, 283 je službeničkih i 66 ostalih.

Služba disciplinskog sudovanja MUP - a ustrojena je radi provođenja postupka zbog povreda službene dužnosti, i to za teže povrede službene dužnosti u prvom i drugom stupnju. Po žalbi protiv prvostupanjskih odluka o disciplinskoj odgovornosti za lake povrede službene dužnosti postupak provodi prvostupanjski disciplinski sud.

Tijekom 2015. godine ukupno je u sva 4 odjela prvostupanjskog disciplinskog sudovanja MUP - a **zaprimljeno ukupno 570 predmeta** – ovdje se ubrajaju predmeti zbog težih povreda službene dužnosti i predmeti koji se rješavaju po žalbama na prvostupanjska rješenja o lakoj povredi službene dužnosti, obnovama postupka, žalbama na rješenja o udaljenjima.

U svim prvostupanjskim sudovima radi **teže povrede službene dužnosti** zaprimljeno je **511 predmeta za 547 policijskih službenika**. Svi prvostupanjski disciplinski sudovi ukupno su u 2015. godini u postupcima zbog teže povrede službene dužnosti riješili 474 predmeta za 511 policijskih službenika.

U 2015. godini Odjel drugostupanjskog disciplinskog sudovanja **zaprimio je 165 predmeta koji se odnose na 175 policijskih službenika**, dok je iz prethodne godine preneseno 12 predmeta koji se odnose na 14 policijskih službenika. Riješena su 164 predmeta, dok ih je 13 u postupku.

Glede zaprimljenih žalbi na prvostupanjska rješenja o disciplinskoj odgovornosti za težu povredu službene dužnosti žalbe su izjavila 133 prijavljena policijska službenika, a 30 podnositelji zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka, dakle, ukupno su zaprimljene 163 žalbe. Drugostupanjski disciplinski sud je po žalbi u 123 predmeta (75,5% od 163) odbio izjavljene žalbe, odnosno potvrdio je odluke prvostupanjskih disciplinskih sudova.

Na ukupni broj riješenih predmeta u promatranom razdoblju na drugostupanjskom disciplinskom sudu (177) podneseno je 74 (41,80%) upravnih tužbi. Na upravnim sudovima riješeno je do kraja 2015. godine 45 tužbi, od kojih su 34 odbijene, u jednom slučaju je tužitelj odustao te je postupak obustavljen, dok je 10 upravnih tužbi usvojeno.

10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Tijekom obavljanja profesionalne dužnosti u određenim okolnostima događaju se napadi na policijske službenike. Iako su policijski službenici postupali zakonito i u sklopu taktičkih pravila, **zabilježen je 131 napad na policijske službenike, što je manje za 3,7% u odnosu na 2014 godinu (136).**

Prilikom obavljanja službe napadnuta su 174 policijskih službenika, od toga 8,0% policijskih službenica. U napadima su sudjelovale 143 osobe od kojih su 7,7% bile žene. U tim napadima 102 policijska službenika lakše su ozlijeđena i dva teže. Smrtno stradalih službenika nije bilo. Tom prilikom 44 građana su lakše ozlijeđena.

11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA

Prosječan trošak jednog radnog mjesta (računali smo dijeljenjem proračuna MUP - a s brojem radnih mjesta) u MUP - u 2015. godini iznosio je oko **168 tisuća kuna.**

Raspodjela radnih mjesta u MUP - u prema strateškim programima

Programi	2014.		2015.	
	Radna mjesta	Udio posto	Radna mjesta	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	8.884	34,6	8.791	34,2
2. Suzbijanje kriminaliteta	3.133	12,2	3.154	12,3
3. Sigurnost prometa na cestama	1.781	6,9	1.776	6,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	5.885	22,9	5.936	23,1
5. Upravni poslovi	1.251	4,9	1.229	4,8
6. Upravljanje i administracija	4.744	18,5	4.786	18,6
UKUPAN RADNI KAPACITET	25.678	100,0	25.672	100,0

Financijska cijena pojedinog strateškog programa MUP - a

Programi	2014.		2015.	
	Iznos u milijunima kuna	Udio posto	Iznos u milijunima kuna	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	1.404	34,6	1.479	34,2
2. Suzbijanje kriminaliteta	495	12,2	531	12,3
3. Sigurnost prometa na cestama	282	6,9	299	6,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	930	22,9	999	23,1
5. Upravni poslovi	198	4,9	207	4,8
6. Upravljanje i administracija	750	18,5	805	18,6
UKUPAN IZNOS PLANA PRORAČUNA	4.059	100,0	4.319	100,0

12. LJUDSKI POTENCIJALI

U Ministarstvu unutarnjih poslova 31. prosinca 2015. godine bilo je zaposleno **25.672** zaposlenika, što je manje za 6 zaposlenika u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine.

Od ukupnog broja zaposlenih 17.881 ili 69,7% je sa srednjom stručnom spremom. Visoku stručnu spremu ima 4.319 zaposlenika ili 16,8%, višu stručnu spremu 2.941 zaposlenika ili 11,5%.

U statusu **policijskih službenika** ima **20.687** zaposlenih, od kojih 17,6% s visokom stručnom spremom, 11,9% s višom stručnom spremom i 70,5% sa srednjom stručnom spremom. **Ženskog spola je 3.645 ili 17,6%** policijskih službenica. Visoku stručnu spremu ima 25,7% policijskih službenica, a višu stručnu spremu 14,9%.

Tijekom 2015. godine u Ministarstvo unutarnjih poslova **primljen je 721** službenik i to: nakon završetka Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u službu je primljeno 479 vježbenika za policijskog službenika srednje stručne spreme, nakon završetka Policijske škole „ Josip Jović “ primljeno je 105 vježbenika za policijskog službenika srednje stručne spreme, na temelju javnih natječaja objavljenih 2014. godine primljeno je 48 službenika na

neodređeno vrijeme, na temelju javnih natječaja objavljenih 2015. godine primljeno je 40 službenika na neodređeno vrijeme, na temelju javnog natječaja za prijam na određeno vrijeme objavljenog 2015. godine primljeno je 10 službenika na određeno vrijeme, te iz drugih državnih tijela u MUP je na temelju sporazuma premješteno 39 službenika.

U Ministarstvu unutarnjih poslova na stručno osposobljavanje u skladu s propisanim uvjetima radnih mjesta i donošenja Plana prijama na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa objavljen je javni poziv za 160 radnih mjesta s 209 izvršitelja. Povodom tog javnog poziva **prijave je podnijelo 2.097 osoba, a nakon provedenog postupka odabira sa 161 pristupnikom je sklopljen ugovor.**

Tijekom 2015. godine objavljeno je 38 internih oglasa radi popune 82 radna mjesta rukovodećih policijskih službenika s 85 izvršitelja, i to 7 internih oglasa za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u sjedištu Ministarstva, te 31 interni oglas za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u policijskim upravama.

Zbog popune radnih mjesta u sjedištu Ministarstva putem objava popisa slobodnih radnih mjesta objavljena je potreba popune ukupno 64 radna mjesta za 135 izvršitelja, slijedom čega je premješteno 89 policijskih službenika, a za 31 radno mjesto obustavljen je postupak popune, dok je za ostalo postupak u tijeku.

Za policijske uprave kontinuirano su izrađivani i objavljivani popisi slobodnih radnih mjesta sukladno iskazanim potrebama. Povodom tih objava, u slučajevima kada se radi o premještanju policijskih službenika iz jedne u drugu policijsku upravu donijeta su 166 rješenja o premještanju.

Tijekom 2015. godine za **681 zaposlenika prestao je radni odnos**, od tog broja 433 zaposlenika ili 63,6% umirovljeno je po različitim osnovama, 114 zaposlenika zatražilo je sporazumni prestanak radnog odnosa, za 8 zaposlenika prestao je radni odnos protekom roka na određeno vrijeme na koji su bili primljeni, kod 27 zaposlenika je nastupila smrt, a za 99 zaposlenika prestao je radni odnos po ostalim osnovama.

U svezi nagrađivanja zaposlenika MUP - a godišnjom novčanom nagradom nagrađeno je 10 zaposlenika MUP - a. Od toga su dodijeljene dvije pojedinačne

novčane nagrade i dvije skupne s 8 zaposlenika. Ujedno je povodom Dana policije dodijeljeno 7 Priznanja i 16 Zahvalnica. Prigodnom novčanom nagradom tijekom 2015. godine nagrađena su 124 zaposlenika MUP - a i to: prigodnom novčanom nagradom za pojedinca 20 zaposlenika te prigodnom nagradom za skupinu 104 zaposlenika.

URBROJ: 511-01-142-1011-1/2016.

Zagreb, travanj 2016.

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Vlaho Orepić